

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

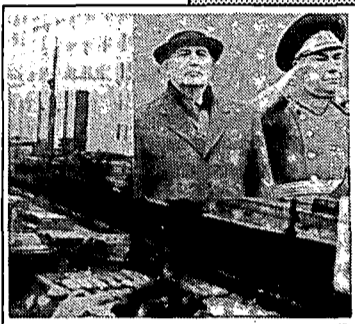
Catalunya Cristiana

Dijous, 29 d'agost de 1991

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Número 623 150 ptes.

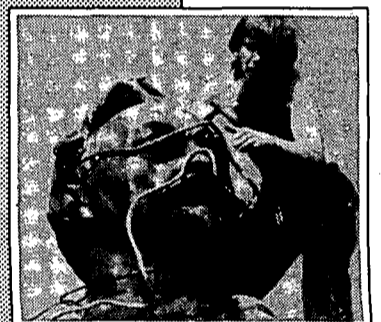
Dimarts, 20

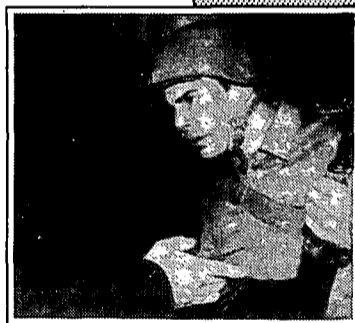
Divendres, 23

Dimecres, 21

Dissabte, 24

Dijous, 22

Dilluns, 26

Dia a dia d'una setmana històrica

Els esdeveniments ocorreguts a la Unió Soviètica, que han tingut tot el món amb l'ai al cor tement una involució de la segona potència mundial, estan exposats detalladament a la secció "Crònica de 7 dies".

AFINANT

La cassola

La passada, ha estat una setmana densa. Els de la meua generació mai no havíem viscut esdeveniments tan contraposats i tan decisius per a la història en tan pocs dies. Em sembla innegable: aquests darrers anys del segle, i particularment els del tombant entre els vuitantes i els noranies, fitaran l'entrada de la Història en una nova època. La "contemporània" —dels que la visqueren!— ha quedat enrere. Si no fos perquè se'm titllaria de ves-a-saber-què, i perquè podríem perdre el genuí cognom del cristià, propugnaria anomenar "catòlica" l'època que s'inaugura aquests dies. Aquest mot grec significa la universalitat, la indefugible qualitat que ha de posseir tot allò que es vulgui oferir a l'home com a tal: és a dir a tot home. La rotunditat

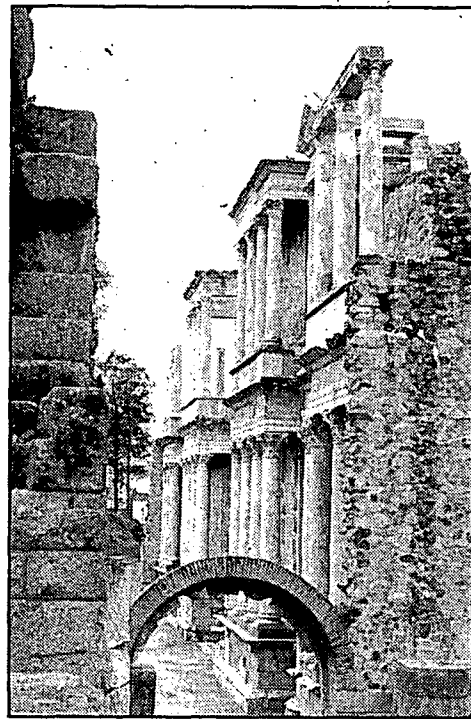
del nostre món, i de la nostra història, talment com en una cassola (l'eina culinària καθολική dels grecs) en la que tot hi cap i tot s'hi cou, fa que els problemes veritablement humans, i les seves úniques solucions, siguin universals. I em sembla evident que el nostre món s'encamina ràpidament i amb passos decisius cap a la universalitat. Políticament, econòmicament, tècnicament... ja només val allò que porta el segell d'universal. I si el món post-contemporani va adquirint un cos cada vegada més "catòlic", on podrà anar a cercar l'ànima que li cal sinó a la pleta del que s'ha proclamat ser l'únic Pastor?

■ Joan E. Jarque i Jutglar

Una Festa Major de les més típiques de Catalunya

El dia 30 d'agost, Sant Fèlix, és la Festa Major de Vilafranca del Penedès, considerada una de les més típiques de Catalunya. S'inicia amb la Capta, tradició que cerca la participació de tots en el sosteniment de la festa, segueix amb els castells, mostra de l'esforç col·lectiu, i es tanca amb els focs dels diables. En aquest número publiquem un suplement especial dedicat a Vilafranca i la seva Festa Major.

Del 19 al 27 de setembre

A LA DESCOBERTA D'

EXTREMADURA

Terra de frontera i de
conquistadors

Per Talavera de la Reina, des de Madrid, visitant
Arenas de San Pedro i Guisando.

Trujillo • Cáceres • Alcántara • Plasencia • Yuste •
Mérida • Zafra • Jerez de los Caballeros • Segura
de León • Almendralejo • Los Santos de Maimona •
Costuera • Medellín • Badajoz • Olivenza •
Alburquerque

PELEGRINATGE A

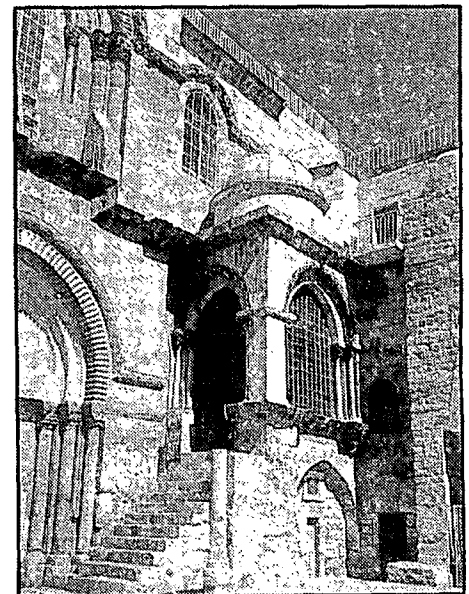
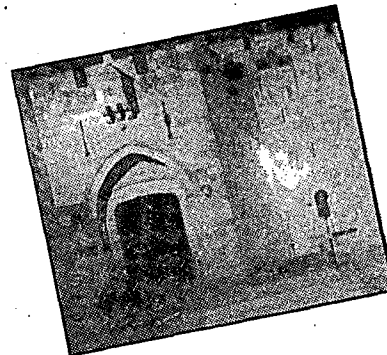
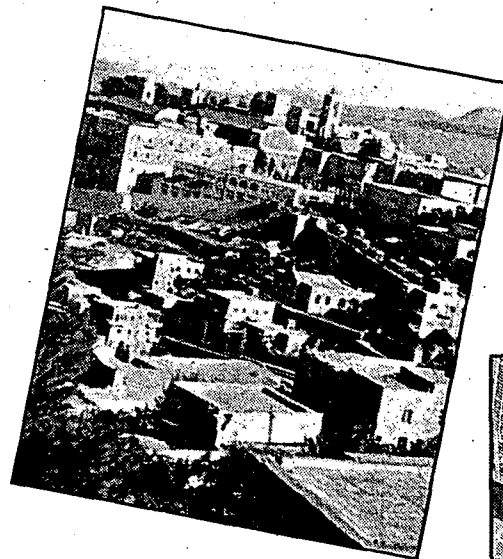
TERRA SANTA

Del 4 a l'11 d'octubre

Un itinerari complet de 8 dies de durada.
Visita dels llocs bíblics tradicionals, des de la Judea, amb
la ciutat de Jerusalem, fins a la Galilea, i la franja litoral.

Vivència religiosa intensa, amb celebracions litúrgiques,
de lectures i pregària, i amb conferències bíbliques i
espirituals.

Anar a Terra Santa amb "CATALUNYA CRISTIANA"
és gaudir del missatge a cada lloc sant i donar suport a la
nostra premsa cristiana.

**LECTORS / SUBSCRIPTORS I AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA, UN ESFORÇ CONJUNT I NECESSARI.
PEL MANTENIMENT DE "CATALUNYA CRISTIANA" COM A MITJÀ INFORMATIU DE LA NOSTRA ESSLÉSIA**

Compte per a aportacions: Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, 2011 - 3040 - 5-249-76
Adreça de l'Associació d'Amics: Plaça d'Urquinaona, 11, 3r. 3a. A, 08010 Barcelona, tel.(93) 301 37 18

EDITORIAL

Unió Soviètica: angoixa i clarificació

Hi ha moments que sembla que la història, malgrat tantes incerteses i tantes contradiccions, esdevé clarificadora. Així hem vist com la crisi gravíssima de la Unió Soviètica ha generat unes preses de posició a tot el món que assenyalen una puja del nivell de maduresa de la consciència humana. Els esdeveniments que han somogut els pobles soviètics estigueren a punt d'acabar en tragèdia. Ara torna a revifar-se la flameta de l'esperança. Una cosa, però, és certa: en cap moment no hi ha hagut confusió. Ha sorgit un front universal que, des del primer moment, ha coincidit a saber de quin costat calia posar-se i s'hi ha posat. Devem, especialment, a uns quants homes aquesta claredat.

En primer lloc, ens plau esmentar Joan Pau II. A pocs quilòmetres de la frontera russa, a l'Hongria que visitava quan es produí el cop d'Estat, es manifestà, davant d'una immensa multitud, a favor de la legalitat soviètica. Evocà els seus contactes amb Gorbtxov i recordà la seva defensa dels drets humans, entre ells el de la llibertat religiosa. Poques vegades s'haurà vist un Papa tan identificat en el procés de canvi d'un règim. Es veu ben bé que Joan Pau II, potser com cap altre dirigent del món, cospa tota la fondària humana de la gran transformació de l'Est. Tampoc cap altre dirigent alçà la veu amb un desinterès polític i econòmic com el del Papa, que n'espera, per damunt de tot, la llibertat real dels homes i la seva possibilitat de trobar Déu.

No cal dir que el primer artífex d'aquest procés de clarificació que comentem va ser el mateix Gorbtxov. Podrà haver comès errors polítics, podrà, tal vegada, haver restat a mig camí de les seves pròpies intuïcions, però ningú no li negarà la clarividència ni la valentia del primer impuls cap al canvi. Sempre ha sabut que el viratge per ell impulsat és l'única via de futur per als russos. I no solament per a ells. El passat 6 de juny afirmava, amb lucidesa, a Oslo: Si la perestroika té èxit, la possibilitat de construir un nou ordre serà real. Però si fracassa, es tancaran, almenys per a un període previsible, les perspectives d'entrar en una època de pau en la nostra història".

Borís Ieltsin és l'altra gran figura russa clarificadora. Potser la que encarna més les il·lusions del seu poble i la més decididament orientada al futur. Lluitador dur contra la dictadura, opositor de Gorbtxov sense contemplacions quan ha calgut, després de la seva gran victòria electoral, sabé abandonar els tons polèmics. Esdevingué constructiu, somrient, comunicatiu. Quan Gorbtxov va ser destituït, es convertí en el primer i el més intrèpid dels seus defensors, per fidelitat democràtica, fins a jugar-se la vida contra els involucionistes. Ieltsin és, també, un home profundament religiós. En una entrevista a l'Avui, va dir: "Quan vaig a l'Església, encenc un ciri i les quatre hores de la Missa no ens resulten pesades ni a mi ni a la meua muller. Quan surto, sento en mi quelcom de nou, de radiant".

Val a dir que tot el món occidental ha sabut també arrencar-se al costat de la democràcia. Hi ha hagut, doncs, perill greu, angoixa, també, dissortadament, alguns morts... però no hi ha hagut confusió. Tothom ha vist que l'únic camí per a la Unió Soviètica i per al món és la llibertat dels seus homes i dels seus pobles. Una llibertat no pas com a objectiu final, sinó com a marc indispensable per poder construir una societat justa, fraterna i oberta al sentit últim de la vida. Els pobles de la Unió Soviètica ara en són més a prop...

De novetats i desafiaments culturals i socials n'apareixen sempre. Per això és una bona lliçó donar un cop d'ull a la història de tot un segle pel que fa a la qüestió social, les tensions entre el treball i el capital, que, començant en el segle XIX, han donat en el nostre temps origen a concepcions contraposades de l'economia i de l'organització política de l'Estat. I fer-ho ara, quan fa cent anys que el papa Lleó XIII va publicar la històrica encíclica *Rerum novarum*, que "va fer tremolar la terra sota els peus" del món cristià, com diu Bernanos en el *Journal d'un curé de campagne*.

La novetat eren els greus problemes que sorgien de

"Les novetats" d'un segle conflictiu

la societat industrial. El problema obrer, com diu Lleó XIII. La novetat fou, per a aquella societat conservadora, que el Papa inaugurés un llenguatge i un pensament social que després, durant un segle, ha estat matèria de reflexió constant en l'Església. Tots els papes n'han parlat en documents importants. Joan Pau II, que ja ha publicat dues grans encíclics, *Laborem exercens* i *Sollicitudo rei socialis*, sobre aquest tema, ara ha volgut celebrar-ho amb una altra, la *Centesimus annus*.

El pensament social de l'Església és una reflexió antiga que comença a la Bíblia, amb els profetes i l'evangeli. "L'Església no té models per a proposar". Vol dir models acabats en l'ordre polític, econòmic i social. Però sí que pot recordar els grans principis de la justícia, advertir les desviacions, defensar l'home, quan les ideologies el volen atacar.

Resulta còmode ara per al Papa fer el balanç d'un segle, quan fa tot just dos anys es va iniciar la gran crisi dels països comunistes. Hi dedica tot un capítol d'aquest escrit que té 117 pàgines. És com si digués: fa cent anys que ja se us va advertir, que els conflictes laborals i socials només poden ser resolts entre les forces oposades, però no destruint-se mútuament. La propietat privada, se us va dir, ha de ser respectada. Els béns tenen una finalitat social, també ho va dir el Papa fa un segle.

No se'n gloria amb orgull, però no oblidem de mencionar Solidaritat i la lluita sacrificada del sindicat obrer polonès, seguint aires cristians de confrontació pacient però eficaç.

Coincidint en el temps apareixen altres anàlisis d'aquestes conteses polítiques i ideològiques de tot un segle que seria bo de comparar. Per exemple, el llibre de B.H. Lévy *Les aventures de la llibertat*. Quina actitud han tingut els pensadors francesos davant dels dos totalitarismes, el nazisme i l'estalinisme? Resposta dolorosa. Si ara tothom es torna més raonable i moderat, si ara s'invoca més la fraternitat, no ha d'estranyar que la posició de l'Església sigui més confortable. Ja fa cent anys que ho repeteix.

RESPIR

Potser massa i tot!

Sento que hi ha gent que es lamenta de la manca de coneixements evangèlics que tenim els cristians. És cert: l'evangeli, el Nou Testament i, en general, l'Escriptura, no sol ser el nostre llibre de capçalera; i és de debò una llàstima, perquè, sense conèixer l'Escriptura, no coneixerem com cal el Crist. I se'ns deurà conèixer en la vida. De tota manera, hi ha qui pateix d'un altre defecte: no els falta doctrina; en tenen molta; massa i tot, per parlar exageradament; fins potser els en sobra. Però és una doctrina per a antiquaris, un saber desat a les golfes. Perquè una intel·ligència plena d'un saber que no s'escorre cap al cor i no té una incidència en la vida, és com una d'aquelles antigues golfes polsoses, que no se sabia què guardaven, on anava a parar tot allò que ara però que no servia. Sovint no és doctrina allò que ens falta, sinó amor. I pot ser greu, perquè tothom sap la dita que no coneixem bé sinó allò que estimem de debò.

■ Miquel Estradé

Director: Joan E. Jarque i Juglar

Sots-directors: Francesc Malgosa Riera i Mons. Joan Carrera Planas.

Redacció i col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Joan d'Arquer, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Esteve Busquets, Pietat Campmajó, Oriol Camps, Pere Campàs, Salvador Cardús, Rosa Collell, Francesc Gamissans, Núria Giralt, Pau López, Enric Graupera, Jaume Mora, Francesc Nicolau, Núria Oriol, Albert Pera, Antoni Plaja, Tomàs Punifí, Joan Salvador, David Vidal, Pere Vives, Manuel Valls, Miquel Estradé, Francesc d'A. Picas, Pere Saumell, Antoni Munné.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Dolores Viñas, SABADELL; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Miracle,

TORREDEMBARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Antonio Gil, ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA.

Disseny: Josep Samper.

Compaginació: Carlos Aguado

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 7.800 Ptes.

Resta d'Europa: 11.960 Ptes. □ Amèrica, Àfrica i Filipines: 16.120 Ptes. □ Àsia més oriental i Oceania: 22.360 Ptes.

Edita: FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Angels,

c/ València, 244, 2º. Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84.

Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impressora: Publiograf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA.

D.L. B.14.387/79

Difusió controlada per O.J.D.

MÈMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

El "tot"

Joan Pau II (I)

De mica en mica, molt lentament, sembla que a cultura dominant en aquest nostre occident secularitzat s'amoroseix davant Joan Pau II i beslluma tímidament alguns aspectes del seu missatge...

L'altre dia era un comentarista d'opinió d'una ràdio catalana — normalment poc delicada amb la sensibilitat catòlica — que valorava el missatge ètic del Papa i deia: com a líder, prefereixo Wojtyła que Bush... Va dir-ho, és clar, tot fent constar, repetidament per tal d'evitar qualsevol confusió... que ell no era creient.

Poc després vam poder llegir en un diari, també català, un editorial modèlic que analitzava positivament la figura del Papa actual.

La trobada a Polònia amb els joves ha tingut més ressò que altres vegades: als mitjans catalans, una mica; als d'àmbit espanyol —sobretot la TV— molt més; en altres d'europes, també força. (No és estrany que un amic meu, subscript a més d'un diari barceloní, digui que quan hi ha esdeveniments especials de caràcter catòlic ha de comprar, a més, l'ABC o el Figaro...)

Però aquest relatiu apropament al papa Joan Pau es fa, com si diguéssim, desintegrant-lo. A alguns els atreu, només, el Papa defensor de la pau, que amb tanta valentia es va comprometre durant la guerra del Golf. O el Papa advocat constant dels drets de les nacionalitats, com acaba de fer-ho, aquests dies, respecte dels croates i dels eslovens. O el Papa de les encíclics socials que capgira esquemes i desborda les posicions pretesament més avançades... En canvi, el Papa que vetlla per la família, el que reclama incansablement el dret a la vida dels més febles: infants encara no nascuts, contra l'avortament, i vells i malalts terminals, contra l'eutanàsia... és encara refusat per molts. S'ha fet habitual una frase que considero curta de visita: un Papa avançat en matèria social i conservador en moral individual. Es tracta, realment, d'una desintegració que ignora la lògica profunda que vertebrava tot el pensament del Papa. Reduir, per exemple, la doctrina sobre la vida del nonat a una qüestió individual fa pensar en el vell liberalisme que també mirava els negocis, i les empreses, i els latifundis... com un afer individual del seu amo.

Una de les maneres d'adonar-se de la unitat indivisible del pensament del Papa és mirar-lo, com ho fa el cardenal de París Jean-Marie Lustiger, des de la perspectiva de "la temptació suïcida de l'occident". "Tot atac que fa l'home a a seva pròpia dignitat, toda abdicació de la seva dignitat, tota dimissió de la seva llibertat, en una paraula, tot pecat, és també una forma de suïcidi." La temptació de l'occident és aquesta: fer-se còmplice suïcida de tot el que hi ha de més obscur, de més mortífer en la Creació, oblidar la Salvació de Déu."

■ J. Carrera Planas
Bisbe electe

ACUDIT

La toxicomania és un símptoma. És el signe que nombrosos joves rebutgen un món que presenta massa incoherències i on es fa difícil per a alguns trobar el goig de viure.

De cara a aquesta malaltia de les nostres societats modernes, la Comissió pontificia de la família ha reunit a Roma una vintena d'especialistes internacionals de la joventut que coneixen bé el problema de la toxicomania. Sota la presidència del cardenal López-Trujillo i del vice-president Mons. Arrighi, hem intentat desentrallar les causes d'aquesta conducta i la contribució que l'Església pot aportar amb la seva acció pastoral a la prevenció i a l'ajuda als toxicòmans.

La toxicomania és un problema que afecta tots els països desenvolupats. Hem fet un inventari de causes comú a la majoria dels països. Igualment hem constatat la importància de les iniciatives preses per algunes comunitats cristianes per tal d'acollir els toxicòmans i iniciar un treball des de l'arrel del mal. Una tasca difícil.

Les motivacions dels que utilitzen les drogues han canviat de sentit en vint anys. Des dels anys 50 hi havia productes buscats per viure un viatge mental. Com a causa principal trobem la dificultat d'ocupar l'espai interior, especialment durant l'adolescència en el moment de la seva formació. Aquesta dificultat correspon actualment a un desenvolupament més

L'Església i la toxicomania

important de la subjectivitat i a una consciència més gran de les seves necessitats, sense saber-les expressar encara. Però és una dificultat lligada igualment a la pèrdua del sentit de la relació educacional per part dels adults, que no podrà ser compensada per la molt paradoxal Carta dels drets dels infants.

La crisi de l'educació ha començat a finals dels anys quaranta. Per múltiples raons es va començar a abandonar la relació educativa amb els adolescents, i en una època més recent la relació amb els nens. Es va pensar que tenien en ells mateixos tot el que necessitaven per desenvolupar-se sols.

Aquesta raó ha servit sobretot de subterfugi a les generacions precedents per interrompre la transmissió dels valors culturals, morals i religiosos. Als ulls de l'especialista, l'aparició de nous valors no vol dir gran cosa. És sobretot quan l'ambient ja no proposa ni valors ni una esperança des d'on sigui possible construir la vida que hom es diu que cal inventar-ne de nous ràpidament i l'angoixa de l'absència de sentit amenaça amb desbordar les personalitats. És l'experiència del buit del que no s'ha aconseguit!

L'atracció de les filosofies orientals ha ofert un suport i una justificació al fet de sentir-se buit. Ha accentuat la malaltia i ha contribuït a la dissociació de les psicologies, animant a experiències més enllà del cos, en una fugida d'un mateix amb el perill de disoldre's i no voler experimentar res més.

La droga-il·lució, la droga-evasió, ha cedit el pas a la droga mortal. Actualment, amb el pretext de sentir-se millor amb un mateix, la droga s'ha tornat agressiva i mortal. El toxicòman sap que es fa mal: ell mateix és

l'objecte del seu desencantament. També és l'agent de la seva pròpia mort ja que no hi ha res de bo per viure-ho. El toxicòman s'agredeix i agredeix els altres. Estem lluny de la recerca mística del viatge interior, o del gènio de la creació sota la influència d'un producte: la droga no ha donat mai talent als qui no en tenen. Aquesta dependència dels productes és el signe de la dificultat de treure els recursos interiors, de la dificultat de ser un mateix i de l'absència d'un projecte de vida.

Què pot dir i fer l'Església en el marc de la missió pastoral davant d'aquest drama?

Joan Pau II, en rebre'ns a la fi del nostre treball, ha remarcat l'interès que haurà de posar tota l'Església per respondre a aquest desafiament i sortir de la fatalitat on ens pot tancar la toxicomania. "Hem de fer tot el possible per passar de la desesperació a l'esperança", ha afirmat als experts.

La primera urgència és l'acolliment i l'ajuda als tòxicodpendents i a les seves famílies. Ja existeixen algunes iniciatives pastorals, però sens dubte caldrà ampliar-les.

Que els adults s'organitzin amb els joves per tal d'evitar la circulació de la droga.

Dins del marc de la prevenció i de l'ajuda que s'ha de donar als toxicòmans, els experts han insistit particularment en el paper que pot jugar la família, que és el fonament de la realitat per a un infant i a partir d'ella el nen pot fer l'experiència de la coherència, de la unitat i de la veritat. Per això cal tornar a donar confiança als adults en la seva relació educativa. L'absència d'una actitud educativa i l'equipament de les relacions segons l'esquema de ser "tots companys" no són estructuradors. Hi ha valors cristians a partir dels quals la família pot ser una veritable escola de vida.

La família rep violentament la inseguretat ambiental. Malgrat l'actitud positiva dels seus pares, hi ha joves que acaben per drogar-se. Els adults se senten culpables i es pregunten quins errors han comès. El problema és sobretot aquest: al llindar de l'adolescència el jove s'identificarà amb el món exterior, i la seva conducta estarà condicionada pels missatges que rebí segons la seva capacitat de reaccionar per jutjar, avaluar i decidir. Però com que el criteri decisiu és el de la posició dins del grup, per ser ben vist corre el risc de donar un mal pas. Una fe i un sistema de valors fan falta per superar aquests determinismes horitzontals.

La manca de raons de viure és al cor de la toxicomania, que serveix de revelador. La "cultura" contemporània és massa efímera. No deixa rastres i no és capaç d'ancorar els individus dins d'una història.

L'Església es troba en un doble interrogant sobre el qual pot iniciar una acció pastoral: el de la defallença i la crisi de la interioritat i el de la convicció per comprendre la seva esperança. L'educació espiritual a través de l'experiència de la fe cristiana pot participar en les diferents accions que s'enfronten al desafiament. Els mitjans existeixen i s'han de prendre unes opcions dins de la pastoral juvenil i familiar. És per això que d'aquí a algunes setmanes Roma farà conèixer la seva posició a través de propostes per estimular tota l'Església.

■ Tony Anatrella
Psicoanalista, especialista
en psiquiatria social

RTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CA

◆ Més sobre la litúrgia exequial

• Sr. Director:
Avui, dissabte, he viscut el cas de voler assistir a una Eucaristia a les quatre de la tarda per en Josep Mir Rocafort perquè demà a les deu del matí, hora de l'enterrament, no hi haurà temps. Era l'hora d'iniciar la celebració i no ha pogut fer-se perquè el calze estava en un lloc tancat amb pany. Han decidit fer una litúrgia de la paraula la qual demà repetiran en el moment de l'enterrament (amb tota dignitat g.a.d.) —Com és possible que en un lloc com a Sancho d'Àvila succeeixin aquestes coses?

L'Església té l'oportunitat amb tots els sagraments d'apropar-se i donar a conèixer la Bona Nova; podria ser una evangelització. Un sagrament com és l'Eucaristia, que és del que puc parlar, ja que sóc catequista de molts anys: nou de catequesi familiar, en dono testimoni. Molts pares vénen per l'acte social, però n'hi ha que hi

retroben la fe i fan la comunió amb els seus fills.

Els que firmem aquesta carta som d'un grup que ens reunim des de fa 6 anys per reflexionar l'Evangeli i fer silenci. Va néixer de la catequesi familiar, érem presents per participar de l'Eucaristia d'en Josep Mir.

MONTSEERRA ARGILA
(i vuit firmes més)

◆ Poques misses en català a Tortosa

• Sr. Director:
Havent passat unes vacances al Delta de l'Ebre, em va sorprendre les poques possibilitats que tenim els catalano-parlants de poder oir Missa en català.

Segons una informació, molt útil, del Bisbat de Tortosa adreçada als turistes, sobre l'horari de Misses, solament el 9 per cent de les Misses dels dissabtes i diumenges són en català. Si comptem

únicament la "província" de Tarragona no arriben al 13 per cent.

Això passa en unes comarques en les quals hi ha més proporció de catalano-parlants.

JORDI BORRELL
Barcelona

◆ Completant l'"Improntu"

• Sr. Director:
Completament d'acord amb el comentari que fa el Sr. Oriol Camps al seu **Improntu** del número 617 amb motiu dels turistes; em sembla que aquell "criticat llibret" (el d'"Urbanitat") per si sol no hauria estat sinó pura teoria exterior, com les normes de la instrucció militar. Potser el contingut del llibret es feia més o menys eficaç perquè en aquell temps entroncava amb el contingut humà de la gent senzilla, de cor obert, respectuosa i afectuosa amb els altres.

S'està perdent un clima

Mozart havia estat relacionat amb elements maçònics, abans del 1784. El lied KV 53, de 1768, és sobre un text maçònic, tot com el Lied KV 148 del 1772, destinat a una lòggia "johànica". "Thamos, rei d'Egipte" li va ser comandada per un francmaçó l'any 1773. El 1783, la cantata KV 429 anticipava els temes de "La flauta màgica". És innegable que l'estructura d'aquesta òpera segueix, més o menys, els ritus de la iniciació maçònica. Del text, n'era autor Emmanuel Schikaneder, poeta, empresari i també cantant (va ser el primer Papageno). Ell i Mozart eren amics i correligionaris en la mateixa lòggia maçònica. En unes circumstàncies difícils per la maçoneria, ambdós volgueren mostrar l'esperit que l'animava, contravenint la llei del secret. El llibret, com passa en moltes òperes, és menys bo que la música; que contrasta, per la

obra d'art, afegint-hi que pel text i per la destinació litúrgica, és un art religiós. Aparentment, fou composta en el mateix estil que les simfonies, les òperes i altres obres del mestre. Els cors, els solos, duos i tríos s'hi alternen amb els espais instrumentals. L'ideal sembla el mateix: agradar, és a dir, ser comprensible posant-se a l'abast de l'auditor senzill amb una melodia de línia popular, però al mateix temps, fa una obra sàvia que sols els coneixedors en valuaran l'escriptura. L'art musical revesteix sumptuosament el text religiós. Però en l'obra es manifesta sempre, en un moment o altre, la riquesa d'oposicions tan característica d'aquest autor. La franca alegria alterna amb els cantàbils apassionats, les joioses cadences contrasten amb les modulacions ansioses, les enharmonies contínues, els acords cromàtics descendents com en la Missa KV 262/246 de l'any 1776, la més llarga de les Misses brevis, manifesten un dramatisme corprendor que signifiquen més que una composició d'ofici

profundament humana i expressa les contradiccions de la nostra existència, que ell va patir en la seva carn. Des de la infància havia ofert generosament als homes les obres d'una creativitat rebuda com un do diví. La resposta que va rebre va ser la incomprensió, l'enveja i la ingratitud. "Una porqueria alemanya", va comentar l'Emperatriu sentint "La clemència de Títus"... Estimava la vida apassionadament i la va sacrificar per la seva obra. Era més aviat esquitit de cos, amb greus problemes de salut, i meravella l'intens treball en una vida tan curta i tan precària. La mort era present en el seu ànim i l'anomena l'excel·lent amiga de l'home i dona gràcies a Déu d'haver-li concedit aquest coneixement. (Briefe IV, p.41). Va compondre fins en el llit de mort, en la preagonia. La dualitat melodia afalagadora sempre elegant i el sentit tràgic dels efectes del pecat s'hi troba en contrapunt, fins i tot en les obres profanes, a "Les noces de Figaro", al "Don Giovanni"...

En l'últim any de vida, el 1791, va compondre quatre obres mestres, dues de profanes: "Zauberflöte" i "La clemència de Títus" per al teatre, i dues de religioses, les darreres: "Ave Verum" i el "Requiem". La primera espontàniament, la segona per encàrrec. El 17 de juny de 1791, Mozart es trobava a Baden amb la seva esposa i el seu fill. El següent dijous, dia 23, se celebrava el Corpus Christi en la petita parròquia. Anton Stoll n'era el "Regens Chori" i molt amic de Wolfgang-Amadeus. Aquest, en un moviment de fe i d'amistat, compogué per a la processó de la festa eucarística el motet "Ave Verum". El fervor excepcionalment inspirat d'aquesta oració musical l'apropa a les pàgines més belles de la música, i és una expressió genuïna de la fe del compositor que amb ella arriba, ja al final de la seva vida, a la suprema perfecció.

El "Requiem" té una llegenda (romàntica), referent al seu encàrrec, que avui és insensat de mantenir. Existeix un contracte davant de notari, referent a una missa de difunts, que en memòria de la seva esposa difunta el comte Walsegg encarrega a Mozart. (Otto Schneider, Arxiu de Wiener Neustadt). Ja se sap que no va acabar l'obra, aturant la composició al compàs novè de "Lacrymosa" que cantà poques hores abans de morir. És l'últim cant d'una vida fecunda truncada als 36 anys. La partitura del Requiem és la més solitària i misteriosa de les seves obres destinades a la litúrgia. En ella no ha operat la fusió d'estils en una espècie d'objectivitat hieràtica i expressiva que era el seu ideal de la música d'església. Sols utilitza l'estil contrapuntístic en el Kyrie i en el "Quam olim Abraham" de l'ofertori, emprant un modus del cant gregorià, el famós "Tonus peregrinus", usat a les Vespres dominicals en el Salm 113 "In exitu Israel de Aegypto". Però el geni de la composició rau en l'accent patètic i tràgic que no es troba en cap de les seves obres religioses precedents. Està escrita en l'ombrívola tonalitat de Re menor, pròpia per expressar la lluita entre la vida i la mort. La mateixa tonalitat del preludi i el final de Don Giovanni que s'aboca en una línia cromàtica descendent, que no pertany a cap tonalitat. Aquest cromatisme originà l'expressionisme romàntic, que culminà en el tercer acte del Tristany. Mozart va lluitar molt per concloure el final en Re major al crit de terror de Don Juan. El Requiem està submergit també, en un clima no resolt de Re menor. La mort va impedir que Mozart donés resolució musical a l'enigma del destí humà. ¿Però no donà anticipadament una resposta de fe i d'esperança amb el "morte in exanime" de l'Ave Verum en Re major, pocs mesos abans de la seva mort?

CAPÍTOL (i II)

W.A. MOZART, músic cristià

bellesa i brillantor, amb les (ingènues) tenebrositats esotèriques. Com diu H.C. Robbins, si el tema és tractat amb amor i respecte, no hi manca humor i una punta de sàtira maliciosa. Si no fos així, Mozart en compogué diverses peces, a més de les citades abans. En elles, hi marcà el seu toc genial i irreductible a qualsevol altre. Dos exemples: la Mauresische Trauermusik KV 477/479, la Música fúnebre maçònica, cita un tema gregorià de l'Ofici dels difunts. En la flauta màgica, en canvi, utilitza com a tema per als números 10 i 11 del segon acte una antiga melodia d'un coral luterà amb text d'Isaïes, 43,2: "Si has de passar per les aigües, Jo sóc amb tu"... Hi ha molta feina a fer sobre aquestes composicions maçòniques de Mozart, però el que és innegable és que llur clima és molt pròxim al de la seva música religiosa, i no perquè aquesta tingui referències maçòniques, sinó perquè la música maçònica té referències religioses dels ritus litúrgics catòlics.

que la litúrgia, aquí a la terra, reproduïx la litúrgia del cel lloant la victòria de l'Anyell, segons el concepte del culte oriental i del sumptuós art religiós del barroc. Per aquesta raó, l'alegria desborda en les composicions litúrgiques mozartianes. Desborda el mateix text. A l'"Incarnatus" de la Gran Missa en do menor, la soprano de coloratura, sense deixar l'esperit del misteri, s'eleva des de la paraula vers el cant pur, el cant pel cant. Les vocalitzacions, com el cant dels ocells privat del sentit humà, diuen allò que la ment no pot concebre, allò que la llengua no pot pronunciar, tot com els melismes del gregorià. Ja sant Agustí comenta que els vinyaters que han començat a cantar amb paraules, envaïts per l'alegria, en prescindeixen i s'expressen en un simple so de joia. Miracle de la música que provenint d'un món desconegut, relaciona l'esperit amb l'inefable. Tal és l'art sagrat de Mozart, l'enigma de la seva personalitat creadora.

Mortis in exanime

Però la joia de Mozart coincideix amb la plena consciència del drama del pecat i de la mort. La seva música és

Música religiosa i música sacra de Mozart

Una Missa brevis de Mozart es pot considerar com una

■ **Lluís Serrallach**

ES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CA

humanitzat, i es perd perquè es van acabant les persones que vivien i te'l donaven a viure. Ara va substituint aquell estil càlid la fredor de l'individualisme, de només assabentar-me de la presència dels altres quan els necessito jo,... Aquella gent se saludaven en creuar-se pel carrer, encara que no es coneguessin; una dona es posava a dir tendres moixaines a la criatura que una altra portava als braços, si voleu quan es trobaven en un lloc i uns moments comuns: a l'autobús, a la sala d'espera. Amb les mares d'avui, això no es dona ni en el reduït espai d'un ascensor.

Avui, sobretot a les grans ciutats, hom es queda aïllat enmig de la gentada indiferent que l'envolta. Manca aquella tendresa, aquell caliu humà.

No cal dir que llavors no tot eren tampoc flors i violes, i que també hi havia qui es dedicava a fer la llesca als altres, però era enmig d'un clima humanitzant que surava entre la majoria de la gent i que avui seria tan aprofitable com a punt de partença per a la germanor

evangèlica, més madurada ara doctrinalment des del Vaticà II.

En fi, ha estat un constatar aspectes de la realitat social. Què hi podem fer per millorar-la? Posem-hi cadascú l'amor que cal.

D. RIBÉ
Tortosa

◆ Des de la Missió d'Abancay, Perú

• Sr. Director:

Amb aquests ratlles m'adreço especialment als nens i nenes de Catequesi de Girona, Figueres i Santa Coloma de Farners, i també als lectors de "C.C."

En la nostra diòcesi d'Abancay (Perú), l'ampliació del Seminari Menor és un pavelló de dues plantes per a 36 alumnes. Ja està cobert.

Els Seminaris van molt bé, amb 90 alumnes en el Menor i 66 en el Major; ambdós, rutllant que fagoig.

Per l'abril s'ordenaren tres sacerdots —un pel Cuzco i dos per Abancay— i el passat 26 de maig, el Sant Pare ordenà, a Roma, Mn. Josep Lluís Laquet, que molts de volsatres ja coneixeu de la trobada al Santuari dels Àngels.

El menjador parroquial "La Providència" continua servint 800 dinars diaris. Per molts és l'únic àpat al dia. Per això, ha de ser un dinar reforçat.

La senyora que va donar —en memòria del seu pare difunt—, la casona i el solar de 1.000 m², on varem fer el Menjador, va venir a Abancay. Vaig acompanyar-la a visitar l'obra de caritat cristiana que es fa allà.

Quan vaveure 9 ollasses plenes, bullint i escampant bona flaire —era migdia— i aquella multitud de quitxalla que anava arribant per dinar, va emocionar-se fins a les llàgrimes i la seva filla també.

En veure'ls tan pobrissons de vestit i de calçat i alguns de descalços em deia: "Què seria d'aquesta mainada sense aquest menjador!"

Avui ens han arribat cinc tones de medicaments de Barcelona. Bon favor ens faran!

El passat 16 de maig, vam fer un Recés i Reunió de Pastoral de la família diocesana, i posarem en marxa el projecte d'una gran Missió Catòlica per tota la diòcesi.

ENRIC PÈLACH
Bisbe d'Abancay

◆ El llibre sobre Martín

Descalzo

• Sr. Director:

Per la premsa del 12 de juny, vam tenir coneixement de la mort del sacerdot-escriptor o escriptor-sacerdot, atès que no sabríem definir on comença i on acaba, una i altra vocació, de Mn. Martín Descalzo.

En la seva memòria i per al bé de tots els que puguin ser els seus lectors, li agrairíem que tingués en

consideració publicar un llibre amb la compliació de tots els seus articles publicats a C.C.

La humanitat i religiositat que destil·len els escrits de J.L.M.D. constitueixen el millor aliment i liniment per a l'esperit dels homes dels nostres dies. Si hem quedat orfes de la seva ploma, almenys poguem comptar amb el testament de la seva lectura.

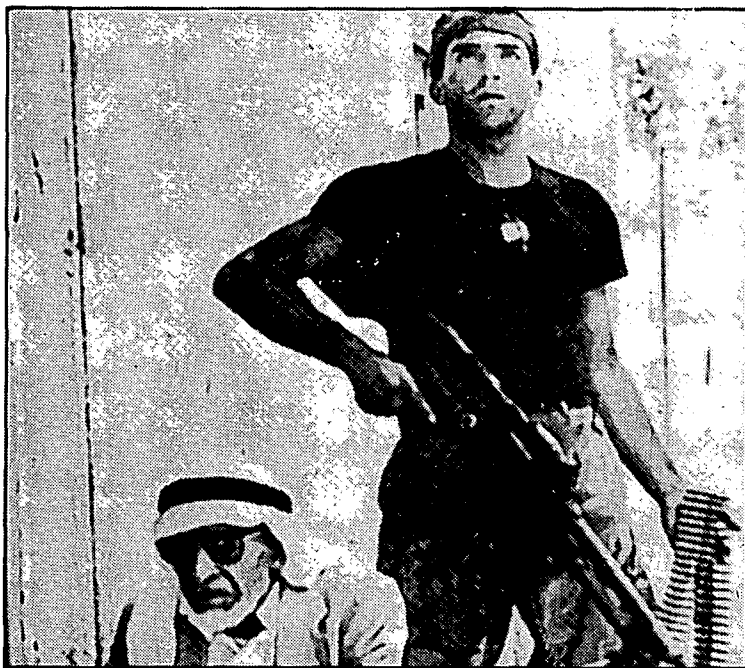
FAMÍLIA BEARÉS FERRES
Barcelona

N. de la R.— El suggeriment de la família Bearés-Ferres parteix d'una idea que bé mereix ser contemplada amb atenció i així ho hem fet. De totes maneres, l'edició d'aquest llibre està per sobre de les nostres possibilitats econòmiques. Altra cosa fóra que algú amb aquesta inquietud es prestés a finançar l'obra. Estem oberts a qualsevol oferiment en aquesta línia.

Retirada palestina del Líban

A la foto, soldats libanesos vigilen estretament als camps palestins la retirada de les guerrilles de l'OAP. Després de 16 anys de cruenta guerra civil, el Líban comença en pau la tasca de la reconstrucció. El fet més important ha estat, en aquest context, que les guerrilles palestines comencessin a retirar els seus armaments de les bases de Sidó, pas previ a l'exigència que farà ara el Líban a Israel perquè l'Exèrcit jueu es retiri també de la zona.

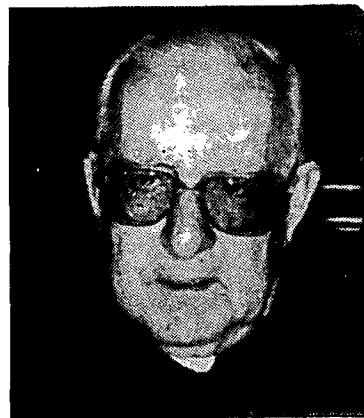

El cardenal Pin-mei pelegrina a Lourdes

SHANGAI (Xina).— El dia 28 de juny, durant el 5è consistori del seu pontificat, Joan Pau II ha posat el soldeu i el capell vermell així com l'anell d'or a 23 cardenals (un dels quals era monsenyor Robert Coffy, arquebisbe de Marsella) creats un mes abans. Entre ells també hi havia monsenyor Todea, 79 anys, romanès, durant molt de temps perseguit pels comunistes; monsenyor Korec, 67 anys, txecoslovac, dotze anys de presó; i sobretot, molt aclamat per la multitud, monsenyor Gong Pin-mei, 89 anys, trenta dels quals en les presons xineses —era el bisbe de Shangai—, alliberat el 1988 i actualment als Estats Units per guarir-se.

El Papa ha retut homenatge al "coratge dels pastors que no han cedit pas als afalacs i els xantatges a despit de llargues i doloroses proves que els han endurit" i ha invitat els nous cardenals a "servir i donar la seva vida al servei dels seus germans fins a donar la sang". D'ara endavant el Sagrat-Col·legi compta amb 163 cardenals, però només 120 (de menys de 80 anys) seran electors del Papa.

Congressos Mariològics i Marianos a Huelva

Monsenyor Rafael González Moralejo, bisbe de Huelva, i president de la Comissió diocesana per als congressos

A Huelva se celebraran durant el mes de setembre de 1992 l'XI Congrés Mariològic Inter-

nacional i el XVIII Congrés Marià Mundial, els actes previs dels quals ja han començat a celebrar-se amb gran solemnitat i molta afluència de públic.

Designada pel papa Joan Pau II com a seu dels Congressos, Huelva es prepara per a les celebracions del 92. No es descarta la possibilitat d'una visita del Papa a la província, tan relacionada amb el descobriment d'Amèrica.

El bisbe de Huelva, monsenyor Rafael González Moralejo, ha constituït de forma oficial la Comissió Diocesana d'aquests congressos. Aquesta Comissió continua el treball iniciat pel

Comitè Preparatori, creat el maig de 1990 a fi de dur a terme les tasques prèvies d'elaboració de projectes i pressupostos. En les diferents comissions sectorials hi participen 240 persones provinents de tots els àmbits socials, culturals i econòmics de la ciutat i província de Huelva.

Els reis d'Espanya, Joan Carles i Sofia, presideixen la Comissió d'Honor.

Els Congressos Mariològics i Marianos depenen de l'Acadèmia Mariana Pontifícia, que fundà el teòleg i mariòleg, Carlos Balic, franciscà. Actualment la presideix el també franciscà pare Melada.

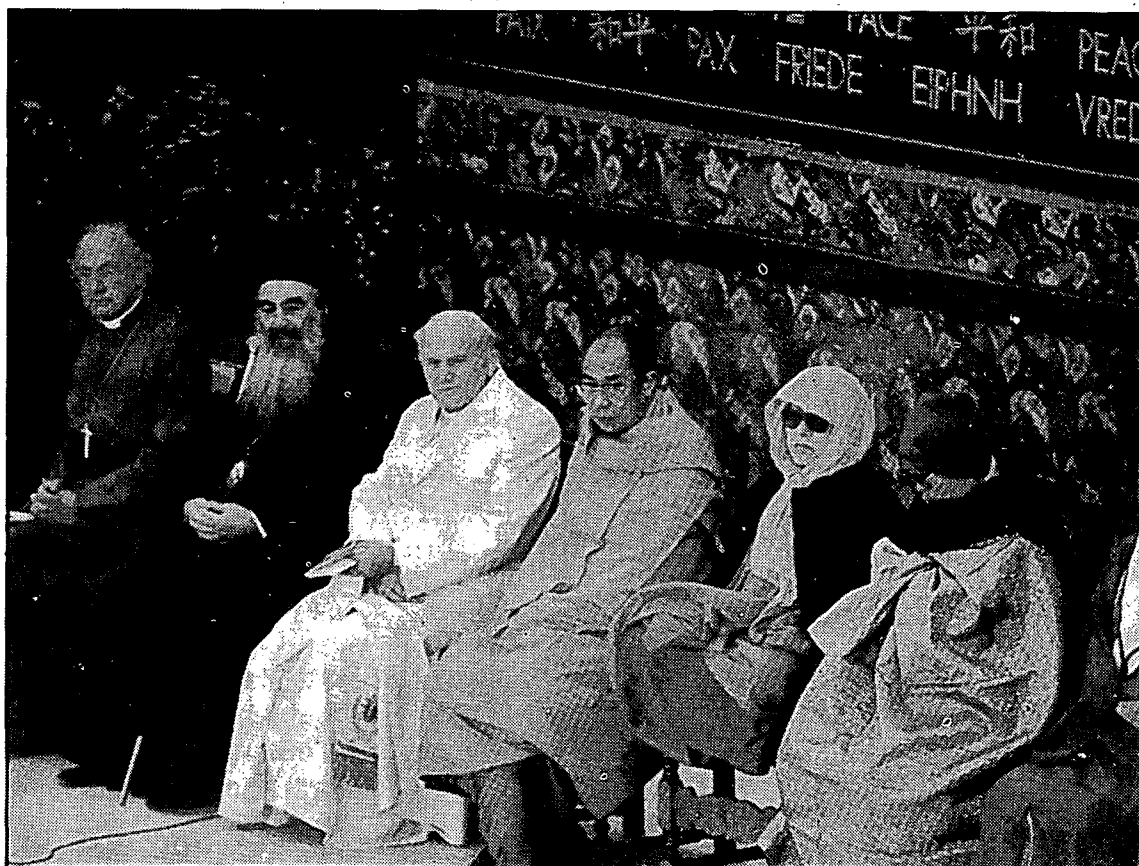
Jan Korec, el "Wyszynski d'Eslovàquia"

El passat 31 de juliol celebrarem la festa de Sant Ignasi de Loiola, especialment significativa aquest any per cloure's el cinquè centenari del naixement del fundador de la Companyia de Jesús (1491-1991). Per això publiquem avui la fotografia del cardenal jesuïta d'Eslovàquia, Jan Korec —creat cardenal el passat 28 de juny—, anomenat "el Wyszynski d'Eslovàquia". Fou consagrat secretament, quan només tenia 27 anys. Durant 40 anys no va poder exercir com a bisbe i hagué de treballar com a obrer en una fàbrica de productes químics i com a operari d'ascensors. Durant vuit anys fou empresonat, acusat de "traïció a l'Estat" comunista.

Aquest "confessor de la fe" ha dit que, recordant la seva vida, ara veu que "tot és gràcia, tot és obra de Déu i de la seva bondat".

Una invitació al diàleg entre religions

Després del Concili Vaticà II, l'Església catòlica ha multiplicat els documents i les iniciatives demanant als cristians que s'obrin a altres religions, a conèixer-les millor, a donar prova de respecte a la seva consideració. El papa Joan Pau II, a més, ho ha demostrat amb l'exemple. També, responnent a la seva invitació, els principals responsables de les grans religions es trobaren a Assís el 27 d'octubre de 1986 per la "Jornada mundial de pregària per la pau". En un escrit titulat "Reflexions i orientacions pel que fa al diàleg interreligiós i l'anunci de l'Evangeli de Jesucrist", la Santa Seu ha recordat la necessitat i les exigències d'un veritable diàleg. Malgrat les dificultats i els obstacles! I ha subratllat que el diàleg i l'anunci del missatge evangèlic no s'oposen pas però han d'anar junts. Són "dues maneres de complir l'única missió de l'Església".

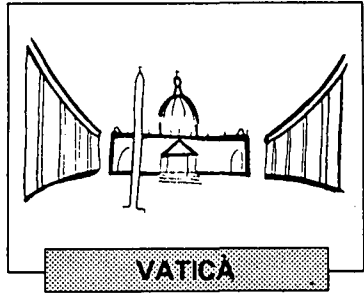
Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si estrobasola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·leglada. COSM. Balmes, 64, 3º, 2º. Tels. 317 41 44 - 302 59 83. Pref. Concertar entrevista.

L'ESGLÉSIA EN EL MÓN

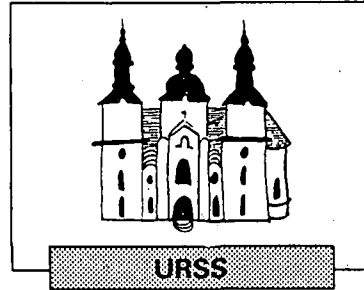

VATICÀ

Nova visita del Papa a Espanya

ROMA.— El Vaticà ha anunciat que el Papa tornarà a Sevilla, on hi va anar el 1982, per beatificar sor Angela de la Cruz, amb motiu del XLV Congrés Eucarístic Internacional, que tindrà per lema "Crist, Llum dels pobles" i se celebrarà del 7 al 13 de juny de 1993.

(EFE)

URSS

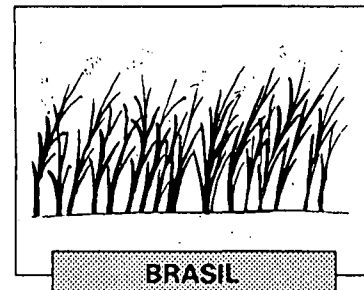
L'encíclica "Centesimus annus" traduïda al rus

MOSCOU.— L'encíclica "Centesimus Annus" és la primera encíclica traduïda al rus oficialment per iniciativa del Vaticà i impresa en la tipografia poliglota vaticana.

L'edició, integrada per 2.000 exemplars, acaba de sortir d'impremta, amb un mes de retard a les edicions llatina, francesa, espanyola, italiana, alemanya, portuguesa i polonesa. El retard ha estat motivat per la dificultat de la traducció encarregada a l'equip del programa rus de ràdio Vaticà.

L'"encíclica del postcomunisme" ha suscitat un gran interès a la Unió Soviètica, on ja alguns diaris han publicat amplis resums i paràgrafs textuais. L'encíclica tracta a fons la doctrina social de l'Església, amb motiu del centenari de la publicació de la "Rerum Novarum", primera en el seu gènere, del Pontífex Lleó XIII, i tracta de manera especial el futur dels països de l'Est, un cop caiguts tots els murs.

(OFIM)

BRASIL

Deu anys de S.I.D.A

SÃO PAULO.— El 5 de juny de 1981, un informe del Centre de

(APIC)

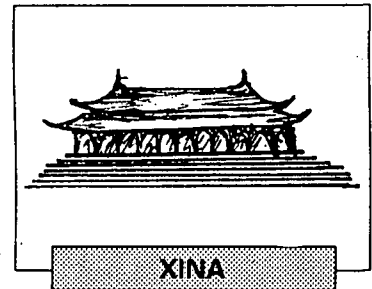
Control de Malalties (CDC) d'Atlanta, als EE.UU., dedicava, per primera vegada, dues pàgines a cinc estranys casos de pneumònia, Pneumocystis Carinii, censats en dos hospitals de Los Angeles, entre octubre de 1980 i maig de 1981. Havia nascut la SIDA.

La malaltia havia atacat cinc joves homosexuals, i dos ja havien mort. Després de comprovar que els cinc homes no es coneixien entre ells, que no havien compartit companys sexuals, l'informe del centre d'Atlanta gosava parlar ja de "la possibilitat d'una disfunció en la immunologia cel·lular".

Ara, deu anys després, el nombre de malalts de SIDA al món era de 366.455 el mes de maig, segons les darreres estadístiques de l'Organització Mundial de la Salut (OMS). Els EE. UU. és el país més afectat, amb un total acumulat de 174.893 casos, dels quals ja han mort més de deu mil. La població més afectada és la dels homosexuals, seguida per toxicòmans, dones i infants.

En aquests moments, la progressió de creixement de la malaltia és perillosament ràpida entre les dones; 29 per 100 de dones afectades davant el 18 per 100 d'homes. La SIDA és la cinquena causa de mort de les dones nord-americanes entre 15 i 44 anys. La Síndrome d'Immunodeficiència Adquirida s'ha cobrat, en aquests deu anys d'existència, el doble de morts que la guerra del Vietnam.

(OFIM)

XINA

El 70 per cent de l'activitat de l'Església fora del control del govern

HONG-KONG.— El 70 per cent de l'activitat de l'Església xinesa, tan catòlica com protestant, és fora del control del govern xinès, segons revelen les investigacions portades a terme per funcionaris d'affers religiosos. El treball qualificat d'"incontrolat" per les autoritats es refereix al practicat per les "comunitats eclesials clandestines", desvinculades de les Esglésies "patriòtiques" que donen suport al govern.

L'informe atribueix la manca de control sobre l'Església a la impossibilitat d'obtenir informació de les seves activitats. No obstant, el Ministeri de la Seguretat de l'Estat disposa d'informadors que, fent-se passar per creients, s'infiltra en l'Església catòlica i protestant per informar els seus superiors de tot el que fan els fidels. El Partit Comunista Xinès està especialment interessat en les activitats de catòlics i protestants perquè aquestes comunitats gaudeixen de llaços internacionals i poden mantenir comunicació amb l'exterior.

FILTRANT LA NOTÍCIA

Albània: abans i ara

"Albània no ha estat mai atea, i després de l'huracà terrible del comunisme, queda en el poble un solc lluminós" ha declarat a Ràdio Vaticà el sacerdot Francesco Ilija, de 74 anys. Lafegix: "Un solc veritablement lluminós, atès que els esforços més refinats de l'ateisme marxista no han aconseguit afeblir la fe".

Francesc Ilija és rector de la parròquia de Miloti, prop de la capital Tirana, al nord d'Albània.

L'Església catòlica —minoritària a Albània— ha subsistit durant les quatre dècades de greus persecucions per part de les autoritats comunistes. La majoria dels bisbes, sacerdots i religiosos, ha declarat Francesco Ilija, foren afusellats en un país que l'any 1987 es declarava "el primer estat ateu del món". El nou govern ha autoritzat el reconeixement de la llibertat religiosa.

Segons el capellà Ilija, cal que ara es retorni el bon nom al clergat, "atès que s'afirmava davant les multituds convocades expressament que la religió catòlica era falsa i que nosaltres, els capellans, havíem mentit en la teoria i en la pràctica". Ilija reconeix alguna que altra deserció, però que la gran majoria es mostrà ferma fins a

l'heroisme, és a dir, fins a la mort. Si algun laic durant els 46 anys de persecució abandonà la fe, fou empès per les amenaces de perdre la feina i el sou si continuava en la pràctica religiosa.

Amb tot, la persecució ha dut també conseqüències negatives: "La ignorància religiosa és palesa en les noves generacions, que amb prou feines saben fer el senyal de la creu", ha manifestat Ilija a Radio Vaticà. I ha manifestat que manquen sacerdots i que el culte és molt deficient. Són necessaris catecismes i llibres amb les pregàries més usuals en llengua albanesa. Finalment, ha declarat Ilija, "és urgent el pa de cada dia, condició prèvia de tota evangelització".

En el nou clima d'Albània, el papa Joan Pau II rebé a Roma el 4 de juliol el primer ministre, Ylli Bufi, tot i que no s'han establert encara les relacions diplomàtiques entre la Santa Seu i Albània.

Per la seva part, la mare Teresa de Calcuta ha anunciat a Roma després d'un viatge a Albània —on ella és nascuda— que ha obert en aquell país la cinquantena casa de les "Missioneres de la Caritat", lliurades a acollir pobres i moribunds.

■ Francesc Gamissans

SANT IGNASI

Jesuïtes Sarrià

HOSTALERIA I TURISME

ÀREES

DE CONEIXEMENTS

Tecnologia i pràctiques de servei i cuina, Idiomes, Gestió Empreses Hoteleres, Màrketng, Dietètica, Enologia, etc.

TITULACIÓ

Diplomes de la Conselleria de Comerç Consum i Turisme, de l'INCANOP i del Centre.

ESCOLA D'HOSTALERIA

ESCOLA DE TURISME

Gestió Empreses Turíst. Art i Geografia Turíst. Idiomes, etc. Seminaris: Empresa, Animació Turística, Informàtica, Hostaleria, Rel. Públ., Guies turístiques.

Tècnic en Empreses i Activitats Turístiques. (equivalent Diplom. Univer.) Diploma del Centre.

DURADA: 3 cursos

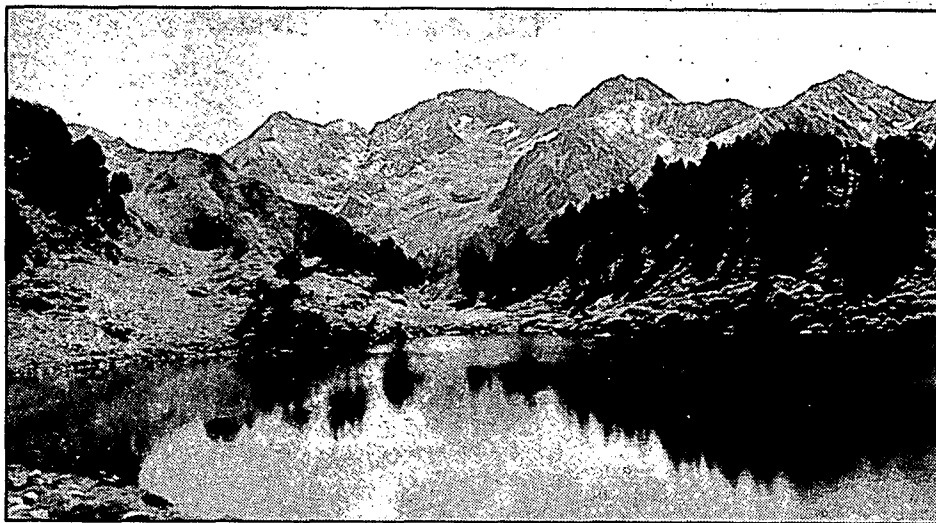
BORSA DE TREBALL I D'INTERCANVIS AMB EUROPA

UNA OFERTA EDUCATIVA DE QUALITAT

Carrasco i Formiguera, 32 Tel. 203 90 16

"Dos quarts de tres" demana la creació del Premi Nobel d'Ecologia

"La comunitat mundial ha de preservar el medi ambient"

És molt important preservar el medi ambient, perquè es preserva la vida

En la línia de construir un progrés positiu i respectuós amb els elements naturals, els animals i l'home, ha sorgit la iniciativa de crear el Premi Nobel d'Ecologia i de Medi Ambient. El grup d'opinió "Dos quarts de Tres", constituït a aquesta capital l'any 89, està treballant en la concessió d'aquest setè Premi Nobel. El grup va néixer de l'iniciativa de diversos empleats de la Diputació de Barcelona.

BARCELONA

Com va dir Bernard Lown, Premi Nobel de la Pau 1985, "només els qui veuen l'invisible poden realitzar l'impossible". En el nostre món cal fer un esforç creatiu també en l'àmbit de l'ecologia. A la vora del segle XXI el risc de contaminar i destruir de manera irreversible el planeta terra és una realitat que toquem de prop; a no ser que es treballi per preservar la vida, la natura i l'ecosistema.

L'objectiu principal de "Dos quarts de Tres" és mostrar a la Fundació Nobel que la iniciativa de crear el Premi Nobel d'Ecologia i de Medi Ambient té el suport popular. Eduardo Prado —un dels fundadors del grup— explica que: "Des de fa bastant de temps pensava en la manera de col·laborar amb l'ecologisme en el qual crec. D'una banda pensava a fer mobilitzacions populars —que són importants—, però d'altra, creia sincerament que si em dirigia als nuclis on es prenen decisions potser aconseguiria tant com amb deu anys de mobilitzacions".

I afegeix: "Si cada any s'atorgués aquest reconeixement a aquelles persones que treballen a favor del medi ambient, la repercussió posterior en els mitjans de comunicació produiria un efecte importantíssim".

La petició a l'Acadèmia Sueca

L'octubre del 1989 es va proposar a l'Acadèmia Sueca la creació del Nobel d'Ecologia —tanmateix no vam rebre cap mena de resposta, recorda Eduardo Prado—. El 4 de maig de 1991 s'envià una carta a la Fun-

dació Nobel que recordava la necessitat i conveniència de crear el setè Premi Nobel. Immediatament després s'inicià una campanya de recollida de signatures que abonés el premi en el context nacional i internacional. Aquesta campanya també va ser comunicada a l'Acadèmia Sueca.

Buscant el suport de persones qualificades

Diversos grups ecologistes d'àmbit estatal han ofert el seu suport a aquest setè Nobel com: L'Associació Ecologista Pastors de la Natura, de Granada; els Ecofontaneros, de Saragossa; Piorno, d'Astorga, entre d'altres. Igual que

la Real Acadèmia de la Llengua; d'aquesta manera s'espera que la iniciativa davant de l'Acadèmia Sueca tingui més força.

En el panorama internacional s'ha demanat el suport de l'organització Survival que defensa els indis d'Amèrica i a la World Goodwill (Bona Voluntat Mundial, de Nova York); de moment no s'ha acudit a l'organització Greenpeace —perquè pensen, confessa Eduardo Prado, que ens anomenaran oficialistes, ja que aquest organisme es plantejava un Premi Nobel d'Ecologia alternatiu—. No s'ha demanat el suport de cap partit polític perquè aquests en quedin al marge.

FETS I CRITERIS

Posem una mica d'ordre a la nostra vida

S'ha acabat, pràcticament el temps de vacances. La gent retorna al treball. Començarà de seguida el nou curs a les escoles i universitats.

D'una manera o altra tothom torna a reprendre la seva tasca. Sembla obligat el tema de posar ordre a la nostra vida. A casa es fa més palpable la necessitat d'endreçar les coses, fins i tot en el sentit material: treure la pols, arreglar el rebost, arraconar els trastos vells, ordenar la cuina, el menjador, les habitacions, fer que lluin els mobles i no oblidar els petits detalls, com algun gerro amb un ram de flors, etc.

Un cert ordre en les coses materials és una exigència quasi instintiva d'imitació de la natura i del desig del bon gust i de l'harmonia.

Si pensem en la necessitat de posar una mica d'ordre en el sentit espiritual, haurem de tenir en compte les tres realitats existents: Déu, nosaltres i els altres.

Aleshores cal un bon discerniment dels nostres deures i responsabilitats i establir un ordre de prioritats. El sentit comú ens porta a distingir les coses que són més importants i aquelles que són secundàries. L'ordre no vol dir pas uniformitat sinó unitat en la diversitat i, si tenim en compte els nostres deures i responsabilitats, hem de considerar una jerarquia de valors i de veritats que ens donaran el fonament o la pauta per a l'ordre que hem de posar en pràctica.

Per no quedar-nos en principis generals pensem en uns quants exemples concrets.

¿Una mare de família dóna més importància a la cuina o a l'educació dels seus fills? ¿Un metge es preocupa més de la seva imatge davant dels altres metges o de la salut dels malalts? ¿Un mestre es limita a repetir el que diu el llibre de la seva assignatura o s'esforça a explicar la matèria als alumnes de manera que la trobin interessant i la compreguin bé en el seu conjunt global?

Pel que fa referència a nosaltres mateixos, ¿tenim cura de la nostra salut sense exageració? ¿reposem el que cal per recuperar les energies? ¿trobem el temps oportú per llegir, per escoltar música, per fer esport?

Les nostres relacions amb Déu no han de ser complicades, perquè Ell ha volgut que l'invoquéssim amb el nom de Pare i que en els nostres cors creixi sempre l'esperit de fills.

Si considerem els Deu Manaments a la llum del Sermó de la Muntanya, ens sentirem sorpresos per una nova crida que ja no és el "tu faràs això" o "tu no faràs això altre", sinó aquell "si tu vols ser perfecte..."

L'Escriptura ens diu que espera de nosaltres el Senyor: espera que siguem justos en l'obrar, que estimem la bondat i que siguem humils. Heus ací algunes coses essencials per posar ordre a la nostra vida.

■ † Ramon Torrella i Cascante

Arquebisbe de Tarragona i Primat

Investigar a fons les fonts d'energia alternatives

"És important que s'investigui a fons en energies alternatives, aplicant no sols la recerca científica, sinó també fent servir la imaginació —diu Eduardo Prado—. Ha d'arribar el dia que siguem capaços de condensar i conservar l'energia humana que desaprofitem...". Una iniciativa de la Conservation Law Fundation of New England Inc. als EUA, una organització ecologista, en col·laboració amb les empreses elèctriques, aconseguí que els usuaris s'estalviessin un 80% en les factures i les empreses obtinguessin un 20% de beneficis; sense construir noves plantes generadores d'electricitat. Solament amb l'obligació que les empreses presentessin plans d'ús eficient de l'energia. "S'han d'utilitzar millor les energies que ja tenim —diu Eduardo Prado—. I espero que aquesta iniciativa de crear el Premi Nobel d'Ecologia i de Medi Ambient es dugui a terme, i cal que la comunitat mundial, a través dels científics, intel·lectuals, governants i ciutadans prengui consciència de la necessitat de preservar el medi ambient, ara".

■ Núria Oriol Palarea

PERE ROVIRA

Vinyes, Cellers i Destil·leries.

Interior de l'absis de l'església romànica de Santa Maria de Roses (segle xi)

MISSA INTERNACIONAL

ROSES, 11 d'agost de 1991

Portada del fulletó lliurat als assistents a la Missa.

Es va pregar en vuit idiomes, entre ells el vietnamita

Més de tres mil persones en la Missa Internacional

GIRONA

ROSES.— Més de tres mil persones, moltes d'elles turistes, van participar en la missa internacional que es va celebrar per cinquena vegada a la vila de Roses, concretament a l'esplanada del port. L'Eucaristia va ser presidida per l'abat del monestir de Solius, Edmon Garreta, que va pronunciar l'homília, i era acompanyat a l'altar per una trentena de sacerdots, alguns dels quals eren estrangers, francesos, anglesos i italians.

Tots els cants, lectures i pregàries es feren en diferents idiomes, vuit en total, català, castellà, francès, anglès,

alemany, italià, való i també vietnamita. L'homília va ser predicada en català, però estava traduïda a set llengües en un fulletó que es va repartir a tost els assistents a l'entrada al recinte. El lema de l'aplec era "obriu la porta", lema que va ser glossat per Edmon Garreta que va recordar que "una porta que s'obre sempre serà signe de voluntat de comunicació, de receptivitat, de disponibilitat per a una possible relació d'intimitat".

L'abat de Solius va afegir que "trobem moltes portes tancades en el nostre món i nosaltres mateixos som sovint portes hermèticament tancades per al proïsme, portes que barren el pas a la comunicació, a la tendresa, a l'amor i portes

closes sobre elles mateixes, a les quals hom tusta inútilment tot esperant un gest senzill, una paraula, una mirada". Per ell, "els cristians hem de ser, si volem ser veritables seguidors de Jesucrist, portes obertes a l'acció de l'Esperit de Déu, receptives a la Paraula Evangèlica, a la germanor i a la solidaritat per compartir, per servir, per perdonar, per estimar sempre i a tothom". Al ofertori es van presentar a l'altar fruits típics dels diferents països europeus i pobles d'Espanya i un grup de joves va ballar una sardana al so d'una cobla. La missa va acabar amb una audició de sardanes i un petit pisolabis

■ M. Caballé

Una obra sobre el barroc d'Andorra

URGELL

ANDORRA LA VELLA.—

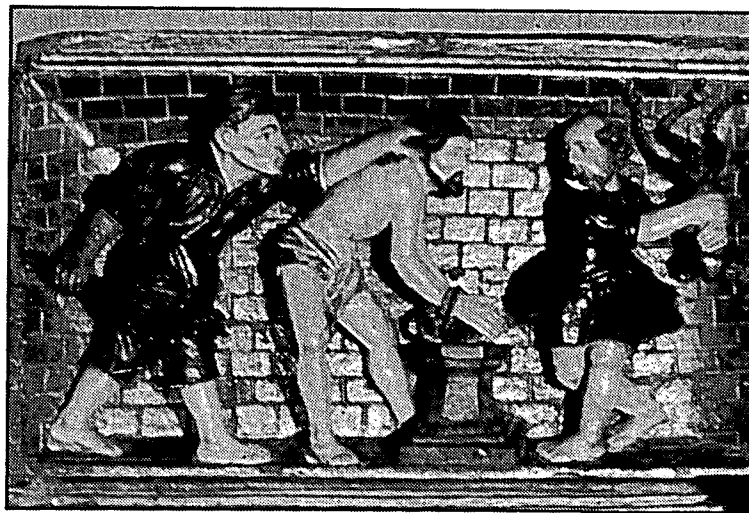
L'art romànic en totes les seves manifestacions havia singularitzat fins ara l'atenció dels investigadors i amics de l'art. Francesc Badia valora els encants de l'art barroc i acaba de publicar l'obra "Assaig sobre el Barroc Andorrà", en la qual fa la presentació pública d'un patrimoni ben suggestiu.

L'obra és pionera en el tema i, com diu Ainaud de Lasarte a la introducció, "ofereix una completíssima panoràmica de l'art barroc en un territori fins ara inexplorat". La valoració del barroc ha arribat lentament, com la suavitat de les espirals de les seves columnes. L'autor opina que a Andorra "la rehabilitació plena no s'ha produït encara". El llibre de Francesc Badia obre una finestra fins ara tancada. Primerament fa un estudi del marc històric del barroc. Durant els segles XVII i XVIII Andorra es mantingué al marge

de la guerra hispano-francesa, consolidà la seva neutralitat i un relatiu benestar. La pau fa possible les expressions més sublimes dels pobles. L'autor analitza els orígens i les característiques del barroc que pretén "impressionar els sentits i la imaginació amb estímuls poderosos". L'obra entra finalment al barroc andorrà: iconografia, retaules, pintura, gravats, orfebreria litúrgica, etc. Cal ressaltar la descripció que l'autor fa de 36 retaules barrocs d'Andorra. Com en el barroc, les línies de l'obra són càlides i infonen al lector el bon gust i l'estimació d'un art oblidat.

En acabar la lectura del llibre hom sent les suggestions de l'ànima barroca que no solament inspiren sinó que imposen la visita a les esglésies andorranes per redescobrir un art gairebé familiar, però oblidat. Quan una obra documentada esdevé una guia, ha assolit l'objectiu.

■ Antoni Mirabet

Altar barroc de les Escaldes

Un grup d'andorrans faciliten material sanitari a Bolívia

CANILLO.— Lourdes Font, de Ransol (Andorra), a través de "Metges sense Fronteres", treballa professionalment a Bolívia. Fa uns mesos informà que necessitava un aparell de raigs X, que costa 700.000 ptes. La notícia va ser publicada a la premsa d'Andorra per Ramon Rosell, rector de Canillo. Immediatament començà a arribar una pluja de donatius que doblen l'import de l'instrument. Lourdes Font ha pogut comprar l'aparell de raigs X i a més a més un grup electrogen, estris complementaris i ha adequat

una sala d'atenció sanitària. "No es pot imaginar quanta il·lusió em procura al saber que persones del meu país es preocupen de manera desinteressada per ajudar gent realment necessitada", ha escrit Lourdes Font des de Palitos. El rector de Canillo interpreta l'experiència viscuda com un fruit de la solidaritat humana desvetllada pels mitjans informatius

■ A.M.

Contribueixi a crear vida al Tercer Món

En aquests moments, a diversos països del Tercer Món és possible la vida gràcies a les més de 50.000 persones que col·laboren amb Intermón.

Vostè també pot ajudar-nos. Truqui'ns al (93) 301 29 36 o envii'ns aquest cupó. La seva contribució, encara que li sembli molt modesta, ens serà un gran ajut.

intermon

Roger de Llúria, 15
08010 Barcelona. Tel. (93) 301 29 36

per un món
solidari

Jo també vull contribuir a crear vida

Formalitzo aquest cupó i marqui amb una creu (X) la casella escollida. Retalli'l i envii'l, en sobre tancat i franquejat, a: Intermón. Roger de Llúria, 15. 08010 Barcelona.

Nom i cognoms: _____

Adreça: _____

C.P.: _____ Població: _____

Provincia: _____

Adjunto un xec a nom d'Intermón, per a l'ajuda al Tercer Món. Estic disposat a col·laborar amb Intermón. Prego m'envii informació dels seus programes d'ajut al Tercer Món.

Els passats 14 i 15 d'agost s'esce-
nificà la "Representació de l'Assump-
ció de Madona Santa Maria", que
com cada any des del 1980 es fa a la
Selva del Camp. Aquesta obra és una
de les peces més importants del teatre
català medieval i ha estat recuperada

per al públic. Es tracta d'una de les
primeres produccions teatrals que es
conserveu senceres, ja que cal situar
la seva composició a finals del segle
XIV. I és considerada la primera re-
presentació assumpcionista d'Europa
en una llengua romànica.

*Des del 1980 es torna a representar "El Misteri"
a la Selva del Camp*

Teatre residual recuperat

La Representació, en la qual
participen més d'un centenar
de persones entre actors i tèc-
nics, és fruit de la col·laboració
entre el "Grup de Teatre Moi-
xera" de La Defensa Agrària, la
"Schola Cantorum" parroquial
i molts altres selvatans que in-
tervenen, d'una manera o altra,
en la posada en escena del
Misteri.

"A capella"

Uns dos terços de l'obra són
cantats "a capella", és a dir,
sense acompanyament instru-
mental, la qual cosa ajuda a
ressaltar, si cal, la qualitat de la
versificació i la riquesa lèxica
del text original.

Les acotacions de la consue-
ta indiquen clarament les melo-
dies amb què s'ha d'interpretar
el Misteri. Totes pertanyen al
repertori de música gregoriana
i polifònica dels segles XIII i
XIV, i corresponen a himnes i
cants litúrgics molt coneguts a
l'Edat Mitjana.

Un retaule vivent

L'Església Parroquial de Sant
Andreu de la Selva del Camp,

de planta basilical amb una gran
nau central i dues de laterals,
es converteix en el majestuós
escenari on es desenvolupa
l'acció teatral.

Mitjançant diversos cadafals
muntats al presbiteri es repre-
senten els espais escènics
(casa de Maria, Consell dels
jueus, Paradís, sepulcre de la
Verge) i una perfecta il·luminació
assenyala, en cada moment, el
lloc on es desenvolupa l'acció,
ja que durant tota l'obra els
actors són a la vista del públic,
talment com si ens trobéssim
davant d'un retaule vivent.

La sobrietat i rigorositat dels
moviments escènics confe-
reixen a l'obra la solemnitat
inherent a tot drama medieval.
L'estilització del vestuari, que
esdevé pur ornament litúrgic,
hi contribueix en gran mesura.

Autèntica joia medieval

La Representació de l'As-
sumpció reflecteix les tradicio-
ns que antigament envoltaven
la Festa de la Mare de Déu
d'Agost. El tema central de
l'obra, l'Assumpció de la Mare
de Déu al cel en cos i ànima, no
apareix als evangelis oficials,

sinó que l'autor devia recórrer a
les diverses versions del fet,
que es troben als evangelis
apòcrifs, i que van ser adaptades
posteriorment per Giacomo da
Varazze a la "Llegenda àuria",
del s. XIII.

Cal pensar que, en els seus
orígens, la finalitat de la Re-
presentació era la de servir de ca-
tequesi als fidels assistents.

En resum, doncs, el Misteri
que es representa a La Selva
del Camp té la capacitat
d'atreure tant el musicòleg, el
creient, el filòleg, com tota
persona interessada pel teatre
en general, ja que tots hi
descobrireu, sense cap mena
de dubte, una autèntica joia
medieval.

Ara fa sis-cents anys

El text de la Representació,
d'autor anònim, es trobà en una
llibreta de censals pagats a la
Senyoria de Prades i Mont-ral.
Aquesta llibreta va fer cap a
l'Arxiu Parroquial Selvatà i pos-
teriorment a l'Arxiu Històric
Arxidiocesà, on es conserva ac-
tualment. La primera notícia
d'aquest bell Misteri va venir de
l'historiador selvatà Mn. Joan
Pié i Faydella a finals del s. XIX.
Però els errors de lectura van
obligar a fer una segona
transcripció, duta a terme pel
professor A.J. Soberanas, Con-
servador de la Secció de
Manuscrits de la Biblioteca de
Catalunya.

La datació del Misteri, a finals
del s. XIV, fa que en puguem
parlar com del primer drama
assumpcionista en llengua
romànica, ja que els drames
francesos i castellans conser-
vats són posteriors. També
l'anomenat "Misteri d'Elx" és
un segle posterior.

Tot i que encara no hi ha certesa
absoluta respecte al lloc on va
néixer el Misteri de La Selva, el
professor Soberanas el relacio-
na amb una "representació"
feta a la ciutat de Tarragona
l'any 1388 amb motiu de la Festa
de la Mare de Déu d'Agost.
Conscient d'això i del fet de ser
a La Selva del Camp on fou
trobat el text, els selvatans han
volgut muntar la seva pròpia
Representació tot incloent-la en
la seva pròpia tradició cultural.

CARTA DOMINICAL

Qui no recull, escampa

Quan era jove, en algun lloc d'estiu, vaig ser
testimoni, més d'un cop, d'una sobtada tempesta
d'estiu. Era l'època en què gairebé tots els camperols
batien a l'era. Dia rera dia, les famílies s'afanyaven
a treballar a l'era sota un sol batent. Hi havia dies que
es pressentia la tempesta, però el treball continuava per a posar
la collita en un lloc segur.

Alguna vegada vaig veure els camperols que aprofitaven el
temps davant l'amenaça d'uns núvols negres, inquietadors, per
a acabar de trillar la batuda. Des del lloc alt en què solien estar
les eres, es veia venir del pla una gran polseguera i, darrera
d'aquesta, una cortina d'aigua. La tempesta ens queia al damunt.

El tragí de tothom s'accelerava. Calia recollir ràpidament la
batuda per a posar-la en un lloc segur. Tothom s'afanyava. Algun
vei d'una era propera, que ja havia recollit la seva, corria per a
ajudar els altres. El vent i la pluja es desfermaven de cop.

En aquestes ocasions jo —un noi de ciutat— vaig entendre
molt clarament les paraules que un dia havia dit Jesús: "Qui no
recull amb mi, escampa". Certament, per a escampar el bon gra,
que podia ser arrossegat per l'aigua fins al barranc, no calia cap
acció malèvola: n'hi havia prou d'abstenir-se d'ajudar aquells qui
acceleradament recollien. Literalment, no recollir era tant com
escampar.

Han passat els anys. El Senyor de les messes m'ha fet
responsable d'un camp formós com és la diòcesi de Barcelona.
I, d'una manera semblant als meus records de quan era noi, la
tempesta del materialisme, de la immoralitat, de l'agressivitat,
i de l'afany de plaer vol arrossegar al barranc de l'allunyament de
Déu aquest bon gra que són els homes.

Hi ha molts braços de joves i de grans esforçats en la tasca de
recollir el gra. Que és mantenir-lo en el graner de la bona
consciència, de les accions nobles, d'una vida allunyada de la
immoralitat, d'una vida consagrada als seus... En una paraula, hi
ha moltes persones que en catequesis, moviments o serveis
diocesans van recordant als homes què espera Déu de la seva
vida: quina noblesa preveia del seu comportament; quin és el bé
concret que només a ells correspon dur a terme, o que mai més
no es realitzarà.

Després d'un cert parèntesi estiuenc, algunes activitats pas-
torals de la diòcesi reprenen la marxa. I evidentment una de les
coses urgents que cal fer és un vigorós esforç de reevangelit-
zació en totes les zones geogràfiques i en tots els sectors
socials.

La tempesta del mal, del mal moral, del mal que fa pitjors els
homes —en les diverses manifestacions— continua fustigant
els nostres pobles i les nostres ciutats.

Un fill de Déu no es pot doldre que això esdevingui i estar-se
sense fer res, com si la mera crítica del mal ja el col·loqués del
costat dels homes justos. "Qui no recull, escampa". Si Déu li ha
donat una intel·ligència per a discernir el bé del mal, i un cor de
fill seu, per a posar-se de part del bé, ha d'esmerçar la seva vida
a construir un món més semblant a com el Pare el desitja.

■ † Ricard M.,
arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Rússia '91

Els esdeveniments de la setmana passada a l'URSS, amb
tot el seu dramatisme i possibilitat de tràgèdia, han trastocat,
en certa manera, el meu repòs estiuenc. Pensar que tot el
que s'havia aconseguit en aquell país ara, per obra i gràcia
d'uns famolencs de poder, se n'anés en orris m'apenava
profundament.

Si quan arribà el comunisme a Rússia, amb mil promeses
per al poble pacient i oprimat sota el jou tsarista, li haguessin
dit a aquest poble que li esperaven setanta anys de multipli-
cada tirania sense ni poder pensar lliurement (el Partit ja
pensava per ell!), sota un règim de control absolut, segur que
hauria renunciat a la gran revolució...

El cop ha fracassat. El president legítim torna a ocupar el
seu lloc. Tots, els de dins i els de fora, hem respirat...

Però el que més m'ha colpit ha estat el fet inqüestionable
que el poble rus no s'ha deixat abatre, no s'ha deixat
manipular. Ha dit prou! Ha dit que sabrà lluitar per un demà
millor.

Aquestes flors sobre la sang de les víctimes, poques
sortosament, proclamen l'esperança de tot el poble rus, que
aspira a la veritable llibertat...

Llàgrimes d'alegria m'han omplert els ulls...m'he unit,
sincerament, a la seva esperança...

■ Oriol Camps

■ C.C

**CASA
GAY**

Servei de lloguer per
a festes i banquets.
Cadires, taules,
cristalleria, vaixel·la, etc.

Roger de Llúria, 12 i 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31

L'Índia és una terra de foc i d'aigua, de bellesa i de misèria, d'encens i de pregària. L'Índia és un país convulsionat pels enfrontaments polítics, religiosos i de castes, un país que es dessagna mentre malda per construir des de l'esperança la seva història moderna. Els cristians, que són una minoria en un país de 700 milions d'habitants, han integrat la fe cristiana amb les creences religioses tradicionals del país —un dels llocs on el fet de la inculturació és més palès i positiu—, i s'ocupen de manera especial dels més desfavorits.

La diòcesi de Kattakode: 200 milles quadrades de missió

El sacerdot Arumanayakam James, natural de l'Índia, de la missió de Kattakode (a l'estat de Kerala, sud-oest de la península), va ser convidat pel grup de Ter-

cer Món de la parròquia de Sant Josep Oriol, de Barcelona. Ell coordina diversos projectes a la missió que abracen des d'un jardí d'infància per a nens pobres a la

Un home de la missió

La dona a l'Índia és analfabeta i totalment dependent del marit: quan aquest falla, no hi ha futur. Cal donar-los recursos per aprendre a viure i no haver de sobreviure

El vibrant testimoni del sacerdot

L'Església catòlica combatre la po

Els cristians s'ocupen d'una m

promoció de la dona, passant per l'acollida d'adolescents i joves sense família. Mossèn James va conèixer una noia de la parròquia de Sant Josep Oriol, a l'encontre de Taizé a Madràs el Nadal de 1988. Durant 2 anys s'han intercanviat correspondència i a finals de 1990 es va concretar la possibilitat que A. James vingüés a Barcelona amb el permís del seu bisbe.

En parlar amb Arumanayakam James els seus gestos, les seves paraules, la mirada i el somriure trasllueixen la serenitat pregona de l'esperit de l'Índia.

—D'on ve el fet que vostè sigui cristià?

A poc a poc, en un italià prou clar i una mica espanyolitzat, respon:

—Pertanyo a una família camperola. La família de la meua àvia paterna cap a l'any 1860 es va convertir al catolicisme a través del testimoni d'uns missioners carmelites belgues. La meua mare abans de casar-se es convertí també. Un dels aspectes que més m'impressionava del meu pare i de com vivia la seva fe era que ensenyava els pobres a llegir i a escriure gratuïtament, feia el bé sense una recompensa material. I l'avi de la meua àvia, m'explicaven, recorria 6 quilòmetres d'anar i 6 de tornar per participar de l'Eucaristia.

El sacerdot James és el tercer d'una família d'onze germans. Nasqué el 18 de desembre de l'any 29 i primer estudià al seminari menor a l'Índia; quan tenia 20 anys va estudiar al Propaganda Fide College a Roma. Afectat per una malaltia d'asma, l'any 55 retorna al seu país, continua estudiant i dos anys més tard és ordenat capellà. Treballa en un centre missioner fins el 1966 i després en un gran hospital de Trivandrum, capital de Kerala. Els seus estudis culminen en el Grau Bachelor en anglès, història i economia, i els estudis de Dret. Ha donat classes al seminari major i es va llicenciar en Dret canònic per la Universitat Gregoriana de Roma.

Actualment exerceix de jutge diocesà, és al capdavant d'una gran missió i a casa seva ha acollit nois entre els 12 i els 15 anys d'edat.

—Podria explicar-nos els

projectes que es realitzen a la missió de Kattakode?

—La nostra tasca —comenta mentre enllaça les seves mans— sobretot és l'ensenyament i l'esforç perquè la pobresa no existeixi. A l'Índia es veu molt l'extrema pobresa. A la missió tirem endavant tres projectes, un amb nens de jardí d'infància, un altre per a l'emancipació de la dona i un altre per acollir joves que no tenen família o que si en tenen no poden viure-hi, ja que està molt desestructurada.

Algunes accions d'esperança

La diòcesi de Kattakode té cinc escoles primàries per a nens més grans de 5 anys, però les escoles bressol per a nens abans d'anar a les primàries són molt necessàries i se n'han obert vuit. Cada escola té de 50 a 90 nens i pertanyen a la comunitat cristiana, hindú i musulmana. Quatre d'aquestes escoles tenen el sostre de teulada, les altres el tenen de bambú i fulles de palma que s'han de canviar cada any. Com que la majoria dels nens són molt pobres al migdia se'ls dona una sopa feta d'arròs i mongetes, que costa 220 dòlars al mes en total.

A l'escola bressol els nens desenvolupen la seva capacitat creativa i la seva imaginació, fan cançons, dibuixos, pinten croquis d'animals, flors. Però tenen necessitat d'equipaments per jugar al pati com tricicles, balancins, cavalls de fusta, pissarres, nines, joguines mecàniques, etc.

Molts adolescents pateixen l'extrema pobresa i tenen una llar desfeta: el pare o la mare han mort, o han abandonat la família o pateixen problemes d'alcoholisme. Els nois no poden estudiar i acaben vivint al carrer on estan sotmesos a moltes desgràcies i es dediquen a la delinqüència. Arumanayakam James ha albergat uns 17 nens a la rectoria de Kattakode i aquests assisteixen a l'escola; també se'ls ofereix reforç escolar. Quan han acabat els estudis del nivell 10 (segons el sistema britànic) aprenen oficis com el d'electricista, mecànica de motors, fusteria, mecànica de ràdio i TV, entre d'altres. L'alimentació i les despe-

rtatge
A. James, que ha visitat Catalunya

lica malda per bresa a l'Índia

anera especial dels desvalguts

ses de manteniment d'aquests joves pugen a 400 dòlars al mes, "i sols mengem peix o carn una vegada a la setmana, i el sopar consisteix en arròs i fesols" — amplia A. James.

Quatre d'aquests joves s'hauran de desplaçar per ampliar els seus estudis i això costarà uns 800 dòlars cada any.

La marginació de la dona

"La dona a l'Índia només s'està a la cuina, no pronuncia el nom del marit per respecte i temor, calla quan ell parla —parla el sacerdot James mentre dibuixa un lleuger somriure de llàstima— sempre està en una situació d'inferioritat. Des que neix una nena sent que ella és una càrrega per a la família i el seu únic destí és el casament. Els pares han d'aportar joies i or (fins i tot una família molt pobre espera que la dona llueixi uns 80 grams d'or en joies) i per aquest motiu és molt cara, una nena. Els parents escullen el seu espòs". I afegeix seriós: "Hi ha pocs casaments per amor. Sovint la núvia no ha vist la casa del seu marit o la sogra abans del dia de les noces. Trobar un bon marit és un tresor..."

El 95% de les dones a l'Índia no guanyen res econòmicament, el 80% viuen al camp on depenen totalment del seu marit per sobreviure i no realitzen les feines agrícoles; la llei en aquest país dóna el mateix estatus d'igualtat a la dona que a l'home. Les dones amb una alta educació universitària poden arribar molt amunt a la societat. En un nivell mitjà, la majoria dels mestres d'escola són senyores. També treballen a oficines públiques. Però el nombre total de noies que treballen no arriba al 5% del total de la població femenina.

Els pares queden fortament endeutats en casar una filla a vegades i això és un motiu més per tirar-li en cara que ella és una càrrega.

"De totes maneres s'ha donat un cert despertar en moltes noies de la missió —comenta mossèn James— volent aprendre i contactar una feina i sostenir-se per si mateixes. D'aquesta manera, si mor el marit o les abandona, no

han de morir-se de gana. Molts dels cursos s'han de seguir a la ciutat a 14 milles de la missió i cada curs costa uns 200 dòlars de mitjana per a una noia. Una feina estable les ajuda a emancipar-se econòmicament i, més endavant, psicològicament. Avui, si una dona treballa sense estudis fa feines d'explotació i ha de vendre coses pel carrer.

—Com es viu dins l'Església catòlica la problemàtica de les castes?

—Veuràs... El 56% de la població està a les castes mitja "baixa i baixa. Per tradició, la classe mitja es manté més en la fe, mentre que els de casta més baixa tenen uns valors mòbils i canviant i és fàcil que estiguin un temps practicant una religió i un temps practicant-ne una altra. A l'Església trobem molts sacerdots de classe mitja, pocs de classe baixa i pocs de classe alta.

Si algú es converteix, continua en la casta: no se'ls diu mai que continuïn, però hi continuen. En algunes esglésies s'havien donat divisions segons la casta a què es pertanyia: els primers bancs per la casta més elevada, i la gent del final de l'església eren els de la casta més baixa. Tanmateix, la tendència general és que la gent es barregi. Malgrat tot, això falla en el matrimoni; molts matrimonis inter-castes han fallat per culpa de la família.

Això sí, els fills de classe rica sempre estudien en col·legis religiosos catòlics, que són els que tenen més prestigi i donen una educació més acurada.

—L'Índia és un país molt convulsionat, ja històricament, però d'una manera concreta en aquests moments...

—Sí —afirma amb serenitat—, existeixen tres partits grans però l'hindú i el musulmà, molt fanàtics, es menystenen mútuament. De la manera com està redactada la Constitució s'impossibilita una majoria, i no tenir majoria per governar ens perjudica moltíssim. Caldrà esperar —acaba amb un somriure— que la saviesa que també té aquest país triomfi sobre la violència, nacional i internacional..."

El pare James presidint una celebració eucarística

Els nens ocupen la major part dels esforços del pare James en el camp més social: donat l'estat de pobresa en què viuen la majoria de famílies, els nens han de rebre un àpat al dia als jardins d'infància, on també comencen a rebre certa alfabetització i educació general

La Paulina i la Bonafa i unes joves monges que col·laboren en el treball pastoral i social a la missió

19 d'agost.— Els tancs de l'exèrcit soviètic envaïxen els carrers de Moscou per ordre del mariscal "golpista" Iazov que veiem al costat de Gorbatxov en una desfílada de fa pocs dies.

20 d'agost.— Els moscovites es llancen al carrer i fan front a la insurrecció sense deixar-se intimidar i formen diverses línies de barricades amb autobusos i camions.

21 d'agost.— Borís Ieltsin, capdavanter de la resistència, fa una crida a la serenitat i alhora a la fermesa, i és aclamat entusiàsticament per la multitud, la majoria de gent jove.

21, dimecres

URSS: El poble resisteix els primers atacs

L'exèrcit soviètic ha intentat assaltar el **Parlament** rus des d'on el president de la **Federació**, **Borís Ieltsin**, encapçala el moviment de resistència al cop d'estat. **Ieltsin** assumeix el comandament de l'exèrcit a tot el territori de la **Federació** i ha nomenat **Konstantin Kobetz** ministre de **Defensa**. Sembla que de moment s'ha organitzat eficaçment la resistència per part de les unitats fidels al poble rus que, desafiant el toc de queda decretat pel **Comitè** d'emergència, s'ha llançat al carrer per impedir l'assalt dels tancs al **Parlament**. En la defensa s'han produït els primers morts. Els "golpistes" es troben en una situació insegura; ningú no els fa costat, ni dintre l'**URSS** ni des de fora, i ja hi ha hagut les dimissions del cap de la **KGB** i del ministre de **Defensa**, cosa que fa creure que hi ha divisions dintre el **Comitè** d'emergència. Per acabar de complicar les coses, el **Parlament** d'Estònia ha proclamat la independència d'aquella **república**. D'altra banda, els governs occidentals ha decidit "congelar" (no anul·lar) els ajuts a l'**URSS** fins que no retorni **Gorbatxov** al poder.

Sabadell: Accident mortal

Un magatzem de fusta del carrer del **Bruc** que estava en obres d'ampliació es va esfondrar ahir i causà la mort d'un obrer, tres desapareguts i vuit ferits, dos d'ells greus. Unes setanta persones treballen a tot ritme per recuperar els cossos dels tres treballadors desapareguts amb l'ajut de gossos ensinistrats. L'empresa constructora no tenia el permís municipal d'obres perquè l'**Ajuntament** no li hohavia concedit per manca de requisits tècnics.

Euskadi: ETA mancada de personal especialitzat

Com a conseqüència de les detencions dels principals membres especialitzats en terrorisme, es posa en evidència una manca d'experts en els llocs clau de l'organització, que es veu obligada a recórrer a membres menys eficaços.

22, dijous

URSS: S'ha acabat el malson

Després de seixanta hores d'incertesa tot el món pot respirar més tranquil: el cop d'estat ha fracassat. **Gorbatxov** ha tornat al **Kremlin** i els dirigents "golpistes" han estat detinguts. **Ieltsin** és aclamat per les multituds en veure recuperades les llibertats que s'havien aconseguit fins ara. Tots els governs occidentals elogien **Ieltsin** per la seva fermesa a defensar la legalitat, a encapçalar amb gran autoritat la resistència i a assumir el comandament de les forces armades que demostrant el seu patriotisme s'han posat ben aviat al costat del poble. El que no és tan clar és l'actitud de **Gorbatxov** i el seu futur. Hi ha moltes contradiccions i dubtes sobre el seu comportament. Com és que davant de la situació tan greu se'n va anar de vacances? I un cop vençut l'alçament, per què va trigar tantes hores a tornar al **Kremlin**? Ara tothom creu que l'enorme figura de **Ieltsin** li farà ombra.

Barcelona: el Barça guanya el Trofeu Joan Gamper

Amb el resultat de 3 a 0 el **Barça** va derrotar l'Olimpic de **Marsella** amb un gol del búlgar **Stoichkov** i dos del basc **Txiki Begiristain**, tots tres gols aconseguits al seu temps.

Sabadell: es troben els cadàvers dels tres desapareguts

A part del cadàver rescatat abans d'ahir entre les runes del magatzem sinistrat, ahir van ser rescatats el del propietari de l'empresa constructora i dos obrers més. Els ferits en l'accident han declarat que quan es va produir no hi havia cap tècnic que dirigís les operacions. L'**Ajuntament** ha iniciat expedient administratiu contra l'empresa propietària del magatzem per haver tirat endavant l'obra "en període de vacances, a porta tancada i sense permís municipal".

23, divendres

Moscú: Gorbatxov reconeix els seus errors

Durant la primera conferència de premsa celebrada després del seu retorn al **Kremlin**, **Mikhail Gorbatxov** ha reconegut els seus errors, especialment en la designació de persones que cria lleials i que després l'han traït. Qualificà els "golpistes de "delinqüents irresponsables i mancats de visió". Elogià **Ieltsin** per la seva ferma defensa dels drets constitucionals i la democràcia i diu que desitja la seva col·laboració per formar un nou govern. El fins ara ministre d'**Interior**, **Borís Pugo**, s'ha suïcidat abans que el detinguessin. Aprofitant les circumstàncies, **Borís Ieltsin** reclama més autonomia per a **Rússia**, canvia la bandera de la falç i el martell per la històrica tricolor i crea un exèrcit propi. Les repúbliques bàltiques cada cop són més a prop d'aconseguir la plena independència. Les tropes soviètiques han començat a retirar-se d'aquestes nacions, la qual cosa pot significar una voluntat per part del **Kremlin** de reconèixer-los la seva sobirania. A **Moscú** ha estat desmuntada l'enorme estàtua del fundador de la "txeca" precursora del **KGB**.

Iugoslàvia: Continua el greu perill de guerra civil oberta

Els esdeveniments de l'**URSS** han deixat en segon terme el conflicte entre les diferents ètnies iugoslaves. Si bé a **Belgrad** s'afirma haver aconseguit un acord, la veritat és que, sobretot a **Eslavònia**, continuen morint militars i civils. L'exèrcit federal no para els seus atacs contra les nacions independentistes. El president croat amenaça amb declarar la guerra a **Sèrbia** si no s'atura l'ofensiva. Espera que en tal cas tant Europa com **EE.UU.** els ajudaran i compara l'actual situació amb la de fa un any amb l'atac iraquí a **Kuwait**.

24, dissabte

Moscú: L'omnipotent PCUS fa aigües

El **Parlament** rus ha suspès les activitats del **Partit Comunista de Rússia** a aquella **República**; així mateix deixaran de ser controlats pel partit l'òrgan del **PCUS**, **Pravda**, i de moment queden suspeses altres publicacions de tendència conservadora com **Sovietskaia Rossia** i **Glasnost**. També s'han suspès les activitats de l'agència **TASS**. Mentrestant el poble s'està afanyant a enderrocar les enormes estàtues dels líders comunistes històrics, i la bandera tricolor d'abans de la revolució bolxevic ha substituït la vermella amb la falç i el martell, que no es veu enlloc. **Gorbatxov** i **Ieltsin** han firmat un acord que permetrà que en cas de necessitat es puguin substituir mútuament. Tots els ministres del govern anterior han estat destituïts ja que sembla demostrat que tots estaven implicats en el cop d'estat. Fins i tot el d'**Afers** exteriors, **Alexandr Bessmèrtnikh**, que segons **Gorbatxov** durant el cop no va tenir una posició gens clara.

Iugoslàvia: Es considera inevitable la guerra entre serbis i croats

Croàcia s'està preparant per una guerra total contra la guerrilla sèrbia si per la resta d'aquest mes d'agost no han cessat els atacs per part del serbis, ha declarat el primer ministre, **Franjo Greuguric**, i ha pronosticat que la guerra possiblement serà llarga.

Bilbao: Semana Grande calenta

Com ja és tradicional, la **Semana Grande** es va celebrar com es va poder enmig de violents enfrontaments entre manifestants que volien homenatjar la ikurrinya i no volien la presència de la bandera espanyola, i la policia autonòmica. Hi va haver una setantena de ferits.

22 d'agost.— Fracassat el cop d'estat, el poble ho celebra amb gran alegria. A la foto es pot veure una pancarta amb una imatge religiosa

22 d'agost.— L'estàtua del fundador de la "txeca" precursora del KGB enderrocada pel poble, tot un símbol de la recuperació de les llibertats

25 d'agost.— També l'estàtua del mític fundador de l'estat socialista, Lenin, jeu humiliada pel poble a Ríga, capital de Letònia

25, diumenge

Moscú: El PCUS passa a la història?

Gorbatxov dimiteix com a secretari general del **Partit Comunista** de la **Unió Soviètica** i ordena la dissolució del comitè central del partit i la desvinculació d'aquest amb les institucions de l'**URSS** com el **KGB**, l'exèrcit, el ministeri de l'**Interior**, l'agència **TASS**, el diari **Pravda**, etc. La renovació del partit es pot convertir en desaparició, d'acord amb l'esperit anticomunista que es viu actualment a l'**URSS**. El **Parlament** reconeix la independència d'**Estònia** i **Letònia** mentre **Ucraïna** trenca la **Unió** que estava disposada a firmar i proclama també la seva independència. Una concentració d'unes 20.000 persones davant l'edifici del **Parlament** a **Kiev** exigien la dissolució del **Partit Comunista** i volien ser presents dintre del **Parlament** per proclamar ells mateixos la independència. Aquest és el clima que es viu a tots els països de l'**URSS**.

Sàhara Occidental:
L'exèrcit marroquí ataca

L'exèrcit de **Hassan II** reprèn amb contundència els atacs contra el **Front Polisari**. El divendres es va iniciar una operació de gran envergadura contra la població de **Bier Lahlu**, prop de la frontera amb **Mauritània**. El representant a **Alger** del **FP**, ha declarat que "és evident que el govern de **Rabat** està decidit a imposar el seu propi referèndum i a violar el seu compromís de respectar el pla de pau de l'**ONU**."

Albània: Més manifestacions anticomunistes

Uns 15.000 albanesos es van manifestar contra el president **Ramiz Alia** i contra el **Partit Demòcrata d'Albània**, d'ideologia comunista, en una concentració de protesta en el camp de futbol del **Dinamo**, de **Tirana**.

26, dilluns

Moscú: Depuració de l'Exèrcit Roig

El nou ministre de **Defensa**, **Evgeni Xapoxnikov** vol fer una depuració del vuitanta per cent dels comandaments de l'exèrcit al·legant raons d'edat i es proposa substituir-los per personal més jove i més professional, fidels a la **Constitució** i a la legalitat. Tot un símptoma de la necessitat d'aquesta renovació és el suïcidi al seu despatx del mariscal **Ajromeiev**, assessor de **Gorbatxov** des que aquest va ascendir al màxim poder, que no va poder resistir el desencant que suposava veure que allò a què s'havia dedicat tota la vida se n'ha anat en orris. Per altra banda, **Boris Ieltsin** ha tomat a carregar contra **Gorbatxov** afirmant que no se'l pot absoldre de la seva responsabilitat en el cop si bé l'elogia per la seva decisió de dissoldre el **PCUS**. **Ieltsin** ha rebutjat la condecoració d'**Heroi** de la **Unió soviètica** que li volia imposar **Gorbatxov** al·legant que va ser el poble rus qui, des de les barricades, ha fet fracassar el cop. Aquesta condecoració va ser imposada als tres joves resistents que van morir en la defensa de la llibertat.

Països Bàltics: De mica en mica se'ls reconeix la independència

Dinamarca enviarà avui un ambaixador a **Letònia**; **Noruega** i **Islàndia** ja han reconegut oficialment els estats bàltics sobirans i la **Comunitat Europea** ha convocat una reunió extraordinària de ministres **Afers Exteriors** per analitzar les relacions de la **Comunitat** amb l'**URSS** i prendre una posició comuna sobre els països bàltics.

Belgrad: Comença l'ofensiva de les milícies croates

Tal com ja havien anunciat des de fa alguns dies les autoritats de **Zagreb**, les milícies croates han començat l'ofensiva contra l'exèrcit iugoslau bombardejant les casernes a **Eslavònia**. De totes maneres hom no creu possible una victòria croata.

27, dimarts

Barcelona: Oberta la comunicació directa amb el Vallès Occidental

Aquesta matinada s'ha començat a utilitzar el túnel de **Vallvidrera** i l'eix que uneix **Barcelona** amb el **Vallès Occidental**, que a mitjanit va ser inaugurat pel president, **Jordi Pujol**, i l'alcalde, **Pasqual Maragall**. És de peatge, com la majoria de les autopistes que uneixen el **Barcelonès** amb les comarques veïnes, i costa 325 pesetes. El peatge es pot pagar amb targetes magnètiques a distància sense necessitat d'aturar el vehicle que haurà de circular màxim a 40 quilòmetres/hora i l'import es carregarà automàticament com en les targetes que s'introdueixen manualment a les màquines. Aquestes targetes les ven el **Banc de Sabadell**. La nova via, que haurà costat prop de 25.000 milions de pessetes, uneix **Barcelona** amb l'autopista **A7** a l'alçada de **Sant Cugat** i **Rubí**. En la construcció s'han tingut molt en compte d'evitar l'impacte ambiental; s'han replantat prop de 40.000 arbres i 22.500 arbustos i s'han sembrat 40.000 metres de gespa.

URSS: Censures i elogis a Gorbatxov

Tot el món està pendent del passat i present d'aquest personatge clau de la **Unió Soviètica**. Per una part se'l responsabilitza parcialment del cop d'estat però per altra banda es reconeix que amb la **Perestroika** ha fer "el millor servei al món" (*Le Figaro*) permetent el procés iniciat a **Polònia** amb les visites del **Papa** i l'esclatant triomf del sindicat **Solidaritat**, procés que s'ha estès a totes les altres nacions de l'**Est** europeu. La història jutjarà, ben segur, **Mikhail Gorbatxov** molt favorablement com un dels polítics més importants de finals del s. XX.

Joan Pau II i Europa (II)

Tal com apuntàvem la setmana passada, hi ha el perill que, amb interessos diametralment oposats, es vulgui atribuir a Joan Pau II unes pretensions que, en tot cas, no es desprenen del que diu. En concret, en el cas de la seva contribució al projecte d'unitat europea des de la base de la tradició cultural cristiana comuna.

Joan Pau II sembla que ha observat amb encert —perquè hi coincideixen els estudiosos de la qüestió— que la unitat política i econòmica d'Europa ha de bastir-se sobre una "consciència" i una "identitat" europees. És a dir, que no se superaran les resistències per avançar en la solidaritat entre tots els pobles d'Europa i acceptar la legitimitat política d'unes institucions europees, sense aquesta consciència de pertinença i una identitat per compartir.

Però, aquesta identitat comuna no és pot inventar del no-res, ni pot ser elaborada en un "laboratori" per intel·lectuals experts. Per altra banda, no pot ser només el resultat de les noves creacions culturals —si és que en cultura hi ha res veritablement nou que no depengui profundament de la tradició— més aviat marcades pels tòpics nord-americans. I, encara, aquesta identitat ha de tenir un fons ètic. Ha de proporcionar algunes respostes bàsiques a l'individu modern d'aquesta vella Europa, si no es vol que siguem la pastura de tota mena de sectes, d'esoterismes esperpètics o d'integrismes feixistitzants, que apareixen com a taules de salvació davant el buit existencial de les víctimes de la societat de consum.

Altres pobles, fins i tot els Estats Units d'Amèrica, també són el resultat de l'exaltació d'unes petites arrels —de només dos-cents anys— de base profundament religiosa. Amb un model que a Europa no és imaginable, certament (aquí són inimaginables les banderes a tots els altars o invocar Déu per justificar guerres, posem per cas). O pensem en la reconstrucció de l'Estat jueu on, més enllà de la fe religiosa, hi ha un component cultural de base religiosa que el sosté.

La proposta de Joan Pau II no es pot acusar de restauracionista d'un règim confessional, sinó que té una dimensió cultural agosarada i innovadora, que haurem d'estudiar amb deteniment.

■ Salvador Cardús

Els astres i l'astrofísica

*El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet
les seves mans.*

(Salm 18)

13. Mart, el misteriós planeta de les canals

El quart i últim dels planetes tel·lúrics és Mart. Planeta misteriós per excel·lència, ja des de l'antiguitat, pel seu color vermellós, rogent, com de sang. No és estrany que rebés el nom del déu de la guerra, Ares per als grecs, Mart per als llatins.

Al segle XIX la majoria dels astrònoms considerava aquest astre com una segona Terra, més petita, això sí (el seu equatorial és de 3.398 km, mentre que el de la Terra és de 6.378), però amb una gran probabilitat, per no dir seguretat, d'aixoplugar vida. Aquest convenciment venia, després de dos segles d'observació telescòpica, del fet d'haver-hi vist núvols, casquets polars que variaven d'extensió segons l'època de l'any, zones de color tirant a verdós, que podien ser de vegetació, i que també variaven segons els temps, i sobretot unes canals molt rectilínies que semblaven fetes per indústria humana. A més la temperatura, si bé és més freda que a la Terra, no resulta tampoc extrema, ja que és d'uns 20° C a l'equador (i pot arribar a 27° C), i el seu dia és molt semblant al nostre ja que només és 37 minuts més llarg.

Mart gira a l'entorn del Sol a una distància mitjana de 228 milions de km (78 milions més que la de la Terra), però l'òrbita el·líptica que segueix fa que a l'afeli n'estigui 249,2 milions de km lluny i al periheli 206,7, més de 40 milions de km més a prop. El seu any dura 687 dies; no arriba a dos dels nostres. També té estacions anyals semblants a les de la Terra, ja que el seu eix de rotació presenta uns 24° d'inclinació (la Terra el té inclinat de 23°27'; la diferència és poca).

La discussió sobre les "canals" de Mart

La cosa de les canals de Mart començà el 1859 a Itàlia quan el **P. Angelo Secchi** (1818-1878) jesuïta, des de l'observatori del Col·legi Romà senyalà unes formacions marcianes més o menys rectes que anomenà "canali". El 1877 mart es trobava al màxim de proximitat a la Terra, a 56 milions de km, en oposició perihèlica favorable, i **Giovanni Schiaparelli** (1855-1916), director de l'observatori de Milà, pogué observar molt bé el planeta, i amb ell altres astrònoms, i donaren la raó al P. Secchi, afirmant que no és podia dubtar de l'existència d'uniques veritables canals. A la següent oposició perihèlica del planeta, al cap de 46 mesos, Schiaparelli tornà a examinar el planeta i li semblà que les canals eren dobles, però no amb prou claredat per a afirmar-ho amb certesa. Des d'aquest moment els astrònoms es dividiren en dos grups: els "canalistes" i els que no ho eren.

El 1894 l'americà **Percival Lowell** (1855-1916) serà el canalista més apassionat. Va abandonar la carrera diplomàtica que havia iniciat per consagrar la seva fortuna a la construcció d'un observatori que s'especialitzés precisament en l'observació de Mart. És l'observatori situat a Flagstaff (Arizona), que portà el seu nom, i que ha estat, juntament amb el de Meudon (França), el centre internacional més dedicat a les observacions planetàries. Amb l'ajuda del seu telescopi P. Lowell el 1900 compondrà un mapa de Mart molt detallat, on s'hi veuran més de 400 canals

encreuant-se en tots sentits. Per ell l'existència d'éssers vius a Mart no ofereix cap dubte; les canals són per aprofitar la poca aigua del planeta quan es desglacia la dels pols. I ho explica en llibres que publica: "Mart i les seves canals" (1906), "Mart com residència d'éssers vius" (1908),... Però encara que troba seguidors entusiastes no tothom li'n fa cas. La cosa no és prou clara.

El gran públic rep també l'impacte de certs escriptors que troben una font d'inspiració per a les seves ficcions literàries en els possibles habitants de Mart. L'alemany **Kurt Lasswitz** el 1897 ja en fa una novel·la. Els imagina desembarcant a la Terra al Pol Nord. I l'anglès **Herbert George Wells** publica l'any següent la "Guerra dels mons" amb el mateix tema, convertint-se en un clàssic de la "science fiction". És general que tots els que escriuen sobre marcians ficticis ens els presentin horribles i monstruosos. Wells els imaginà com uns grans pops. Mentrestant els astrònoms segueixen dividits, sense arribar a barallar-se, sobre la interpretació d'allò que semblen canals.

La polèmica s'acaba

Amb aquestes arribem al 1924 en què una nova oposició perihèlica favorable revifa la controvèrsia, ja que l'observació visual per una banda sembla que sí i per una altra sembla que no. Encara no es veu clar! Fa vuit anys que ha mort P. Lowell i els canalistes han perdut el seu cap de fila, mentre que astrònoms ben reputats, com el francès **Antoniadi** mostren que les canals poden ben bé no ser res més que

una il·lusió òptica, i cada vegada són més els que ho creuen així. Contribueix a aquesta opinió el fet que les anàlisis dels casquets polars, realitzats a la dècada dels 50, mostren que no són d'aigua gelada sinó de neu carbònica.

L'epíleg de la discussió serà el 1965 quan el **Mariner 4** sobrevolarà Mart i ens n'enviarà els primers clixés de gran pla del planeta des de 10.000 km per damunt de la seva superfície. No s'hi veu el més petit rastre de canals. Amb aquestes fotografies se'n va a l'aigua tot un segle de llegendes seductores. I, a més, ens trobem amb sorpreses inesperades: a Mart també hi ha abundància de cràters meteorítics i alguns volcànics.

Després del Mariner 4 hi anaren els **Mariner 6 i 7** que passaren a menys de 4.000 km de Mart el 30 de juliol i el 6 d'agost de 1969. Més tard, el 1971, el **Mariner 9** el sobrevolarà una vegada més i en traurà 7.329 fotografies, algunes des de només 1.500 km d'alçada. Ara ja s'ha pogut dibuixar un planisferi complet i detallat del planeta... sense les canals rectilínies de Schiaparelli i Lowell. Tot era pura il·lusió òptica motivada en part per certes alineacions muntanyoses i d'altres tipus!

Però els Mariners que resolgueren l'enigma de les canals en suscitaran d'altres: el relleu de la superfície marciana ens aixeca molts interrogants i no pas petits. N'haurem de parlar la setmana que ve.

■ **Francesc Nicolau**

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

**Catalunya
Cristiana**

València 244, 2n.
08007 Barcelona

Nom

Adreça Població D.P. Tel

Se subscriu a exemplar (s) catàleg
castellà del setmanari **Catalunya Cristiana**.

L'import anual, 7.800,- ptes. es liquidarà de la forma següent:

domiciliació bancària

(En aquest cas vulgueu emplenar l'ordre de domiciliació)

xec nominatiu

altra forma de pagament (indiqueu-la)

Data.....

Signatura

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència.....

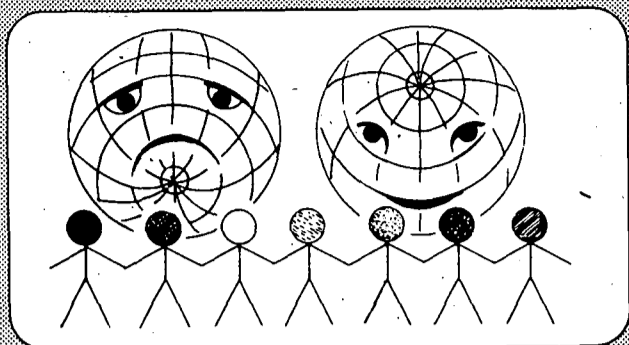
Adreça

Senyors,

Els prego que d'ara endavant, fins nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA**, amb càrrec al meu compte corrent
llibreta (poseu les dades completes).....

Data.....

Signatura

OBERTS AL MÓN

Comunitats Missioneres

"La pregunta: "És Missionera la nostra comunitat?" és per a nosaltres, els cristians, transcendental per una raó molt senzilla. Si tota l'Església és missionera, amb tot el que això implica, tota comunitat, per petita que sigui, que se senti Església, ha de carregar damunt seu el dolç pes de l'evangelització del món i acceptar la seva comensal en l'obra missionera entre els no-cristians".

Aquestes paraules de Monsenyor Larrauri, bisbe de Vitòria, en el DOMUND 84, encara continuen vigents. I més encara, quan augmenta l'ús de l'adjectiu "missioner", en un context que retalla o anul·la la dimensió d'universalitat que el mateix Jesucrist ha volgut i vol explícitament per a la seva Església.

Cal portar novament a la consciència de les comunitats una dada teològica fonamental: tota la comunitat cristiana unida en comunió amb l'Església una i santa, la qual està arreu del món, no és altra cosa que una visibilització, una actualització, una realització històrica de l'únic misteri eclesial. Cap comunitat eclesial no pot, per tant, refusar res d'allò que és essencial en l'Església; i, entre això essencial, hi ha la dimensió universal de la missió evangelitzadora.

D'aquí també la urgència de trobar la forma actual de viure la missió universal en les nostres comunitats cristianes, començant per la Diòcesi i abastant en aquest objectiu: totes i cada una de les parròquies, comunitats religioses, grups i moviments apostòlics, equips pastorals, etc....

I això cal viure-ho per amor a l'Església concreta en què cada persona viu la seva fe en l'únic Salvador. "La gràcia de la renovació en les comunitats no pot créixer si no estén cada un dels camps de la caritat fins als últims confins de la terra, i no té dels que són lluny una preocupació semblant a la que senten pels seus propis

Japó: experiències cristianes

Amb motiu del DOMUND que celebrarem el proper octubre, Monsenyor Josep Capmany ha demanat a diversos missioners la seva opinió sobre el lema d'aquest any: "JESUCRIST, UN DRET DE TOT HOME".

Aquí tenim el testimoni d'una religiosa de la Companyia de Maria que duu molts anys com a missionera al Japó:

"Vostè em pregunta, Senyor Bisbe, quines experiències tinc del canvi que es produeix en l'esperit de l'home en descobrir Jesús com a Salvador de tots dels homes.

És difícil captar aquest primer moment ja que els que s'apropen a l'Església o responen a una invitació a assistir als grups de lectura de la Bíblia, etc., generalment acudeixen amb una noció més o menys vaga d'adquirir algun coneixement que no tenien. A poc a poc s'adonen de les paraules de Jesús, de les seves ensenyances, i les aprecien com una cosa que estava en el seu interior però que no havia aconseguit expressar-se. Els que continuen capten cada vegada millor la senzillesa i connaturalitat del Cristianisme. Els sembla que ser cristià és el més natural i senzill que hi ha en aquest món. El llarg procés anterior suposa un meravellós equilibri entre la gràcia de Déu i la col·laboració de l'home.

Una noia de vint anys duia més d'un any llegint amb mi la Bíblia. Al començament deia que li semblava tot com si fos un conte. Segons anàvem avançant ja deia que li semblava més interessant. En arribar al capítol 8 de S. Marc, versicles 27-30, li vaig dir: Si ara hi hagués Jesús assegut amb nosal-

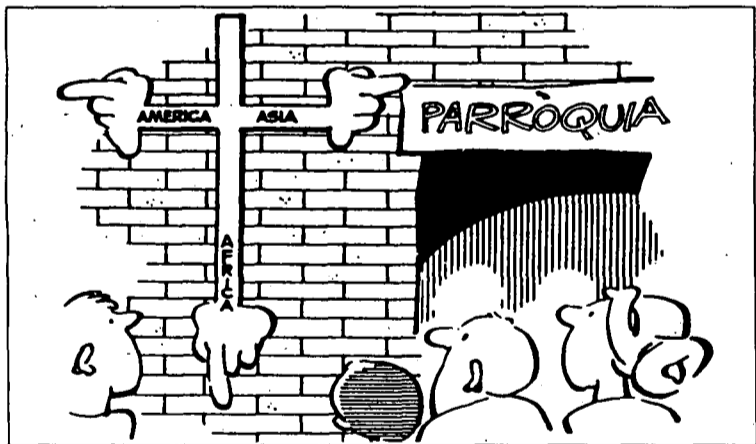
tres i et fes aquesta pregunta a tu, ¿què li contestaries? Es va posar vermella i abaixant els ulls va dir amb veu solemne, "que crec en Ell".

Els homes encara no han inventat cap màquina que pugui captar aquest grandios canvi. El dia del seu baptisme, ja molt tard, al foscant de la nit, vaig veure que tenia la llum de l'habitació encesa. Vaig anar-hi a veure si passava alguna cosa i vaig trobar-me-la asseguda al llit amb el mateix vestit blanc que es va posar per a la cerimònia i mig extasiada em diu: "sento una felicitat dins el meu cor com mai no l'havia sentit, tinc por i per això no vull anar a dormir, podria ser que demà quan em despertés hagi desaparegut".

Potser hi ha algunes persones que en trobar-se en èpoques de grans conflictes o sofriments cerquen refugi en l'Església i experimentin Jesús com la seva salvació... A l'Hospital General de la ciutat on visc i ajudo com a

voluntària, hi havia un home de 39 anys malalt de càncer. Un dia em diu: "vull conèixer el teu Déu. El teu Déu ha de ser molt gran perquè tu puguis fer per mi tot el que estàs fent". Entre el sacerdot i jo el vam preparar i va rebre el Baptisme, i fou molt emocionant, i després va morir com un sant.

Abans d'acabar aquesta carta vull dir-li a vostè i a tots els catòlics espanyols que necessitem molts missioners. Japó té una població de 120 milions, però els catòlics no arriben ni a mig milió. Causa? La manca de missioners. Hatano, la ciutat on vivim, té 150 mil habitants i només hi ha un sacerdot, nosaltres som les úniques religioses. Si hi hagués més religiosos també hi hauria més persones que es trobarien amb Crist. Que els pares inculquin als fills l'amor al sacerdot i a la vida religiosa, i que els joves siguin valents i generosos a seguir Crist. Val la pena! De messes n'hi ha moltes!

membres".

Com a punt de referència cal mirar cap a les primitives comunitats cristianes, que constitueixen un model per a les de tots els temps, ja que foren exquisidament missioneres. Eren comunitats que vivien en tensió missionera, preocupades perquè la Bona Nova de Jesús arribés a tothom, als que estaven a prop i als que estaven lluny; que compartien l'esforç, la generositat, l'audàcia dels missioners que enviaven a d'altres pobles i que amb els missioners donaven gràcies a Déu, en l'oració, quan els relataven els progressos de l'evangelització.

És aquesta tensió missionera la que ha de créixer i enfortir-se en cada comunitat eclesial. Per això cal posar en joc tota la creativitat i impuls vivificant de l'Esperit que mou l'Església. I, com que normalment aquesta actua a través de mediacions humanes, la tasca dels **animadors missioners de les comunitats cristianes** és essencial per obtenir fruits de la vida en universalitat. No n'hi ha prou, doncs, que a l'hora del Domund la comunitat vibri i expressi la seva consciència missionera. És importantíssim que, a través de tot l'any i en el conjunt d'aspectes que conformen la vida de la comunitat, litúrgia, catequesi, caritat, evangelització, etc., es palpi i es visualitzi l'anhel que el missatge de Jesús, el seu ministeri, la seva acció alliberadora, el seu sentit de la vida, arribi a tots els homes de tots els llocs i temps.

NOTÍCIES BREUS

Nova tramesa de missioners filipins a l'estranger

MANILA. Un grup de 50 religiosos i religioses filipins han estat enviats a treballar apostòlicament en diversos països d'Àsia i entre comunitats d'emigrants filipins a Amèrica llatina, Estats Units i Europa. Els nous missioners pertanyen a 24 congregacions femenines i a 3 de masculines. Abans d'iniciar-se la seva vida missionera, els missioners i missioneres reberen una preparació específica en un centre de formació de missioners, inaugurat l'any 1982. Actualment, són ja 900 els missioners filipins que exerceixen el seu ministeri en d'altres territoris de missió. (OFIM)

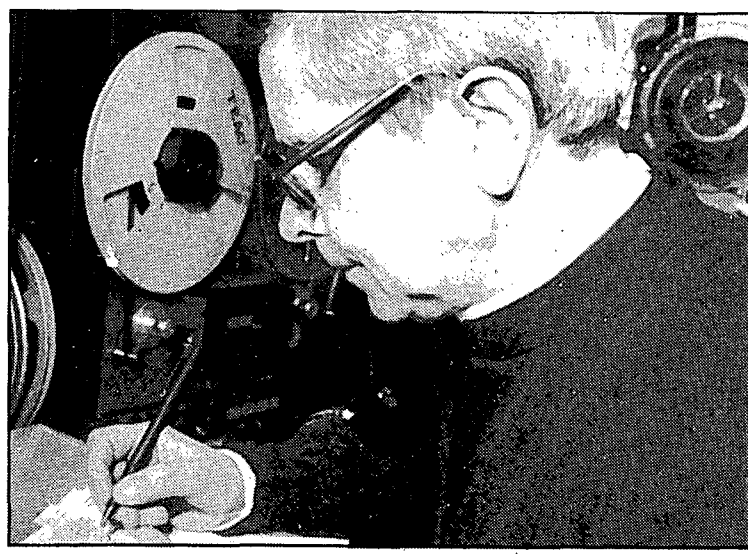
Religiosos i polítics condemnen els assassinats de membres de les Esglésies al Perú

LIMA. Els recents assassinats de la religiosa catòlica Irene McCormack i del pastor evangèlic Norman Tattersall han provocat la reacció de les Esglésies catòlica i evangèlica del Perú. Nombrosos líders eclesials i polítics han fet públic un comunicat en el qual condemnen les morts i desaparicions de membres de les Esglésies, tant a mans de les forces de seguretat com dels grups armats. Al mateix temps, exigeixen al govern que adopti les mesures corresponents per frenar els actes violents contra els religiosos.

La missionera de les Germanes de Sant Josep, Irene McCormack, fou assassinada pel grup terrorista Sendero Luminoso al poble de Huasa-Huasi, a la serra central peruana. Amb la seva mort ja són dues les religioses catòliques assassinades durant aquest any. (OFIM)

Als seus estudis de gravació

Les seves obres didàctiques cobreixen tot l'ensenyament bàsic i secundari

Fra Jaume-Manuel Mola: organista, compositor, pedagog i historiador

Un músic català polivalent

Seria impossible descriure en poques ratlles l'exímia personalitat musical d'aquest artista català com a concertista, compositor, pedagog i historiador.

Trajectòria ascendent

Nascut a La Sentiu (Lleida) el 7 d'abril de 1918, Jaume-Manuel Mola donava el seu primer concert públic de piano als 13 anys.

Ingressa l'orde franciscà, i l'any 1941 és ordenat sacerdot. Al Real Conservatorio de Madrid obté el Primer Premi Nacional d'harmonia. En aquest centre cursa i acaba els estudis de piano, harmonia, estètica i pedagogia musical, amb màximes qualificacions. Fou alumne dels mestres Cubiles i Fuster, García de la Parra i Turina.

Al Conservatori Superior Municipal de Barcelona acaba els estudis d'orgue amb els mestres Suñé Sintés i Paul Franck. Estudia contrapunt, fuga i composició amb el mestre Cristòfol Taltabull, i musicologia amb Higini Anglès. La direcció d'orquestra la cursa amb el mestre Toldrà, l'any 1946, als 30 anys d'edat, fou nomenat professor supnumerari d'harmonia, com a ajudant del director del Conservatori, Joaquim Zamacois.

Concertista d'orgue i compositor

Jaume-Manuel Mola participa en

"Jaume-Manuel Mola ha dedicat, amb òptims resultats, una atenció tan intel·ligent com assídua a les investigacions musicals. En la seva obra revela un excepcional mestratge d'organista i uns dots extraordinaris de compositor".

Aquest és el judici que feia fa anys el crític musical de "La Vanguardia" (3-XII-49) del franciscà pare Jaume-Manuel Mola, que morí a Barcelona el dia 11 d'agost passat.

els Congressos Internacionals de Música Sacra a Roma, Viena i París com a delegat de la Comissió Diocesana de Música Sacra de Barcelona, a la que pertany com a membre al costat dels pares Masana, Altisent i mossèn Baldelló.

La seva fama de concertista d'orgue s'extén arreu del món. Dóna recitals als Estats Units: Miami, Filadèlfia, Washington, Chicago, Nova Orleans i també a les principals capitals de Sudamèrica. A Europa dóna concerts a Roma, Berlín, París, Salzburg, Innsbruck, Bolonya, Trento, etc. També a tot l'àrea de l'Estat espanyol, sobretot a Madrid i Barcelona. Aquí fou organista durant 30 anys del santuari de Sant Antoni, on acudia a escoltar admirat les seves improvisacions el mestre Mompou.

Com a compositor, escrivia el mestre Lluís Mª Millet, director que fou de l'Orfeó Català: "No podem negar al pare Mola un domini ex-

traordinari dels recursos harmònics, contrapuntístics i formals que es palesen en les seves magnífiques obres".

És extensíssim el seu repertori musical per a piano, orgue, cors i orquestra. Esmentem només la "Cantata al germà Sol", per a solistes, cor mixte i orgue; "Cantantibus organis", una col·lecció de composicions religioses destinades al culte litúrgic, i la "Rapsòdia catalana", per a orgue, que fou estrenada amb clamorós èxit al Palau de la Música de Barcelona i posteriorment orquestrada.

Fundador i director de l'"Institut Interamericà de Música Sacra"

Potser més que a Catalunya, el nostre músic és conegut a l'Amèrica llatina, on hi romangué una pila d'anys. A més de les seves compo-

sicions inspirades en temes folklòrics d'aquells països —com la "Missa Andina"—, fundà l'"Institut Interamericà de Música Sacra" a Quito (l'Equador), que és la institució musical de més prestigi de tot el continent, tant pel seu professorat qualificat com pel nombrós alumnat, avui la majoria professors de música en altres centres sudamericans.

Pedagog

Jaume-Manuel Mola ha col·laborat en distints diccionaris de la seva especialitat, tant d'aquí com estrangers. Així mateix, ha publicat una munió de monografies de caire històric en diverses revistes.

Com a pedagog ha deixat un mètode de piano y ha cobert amb distints volums i cassettes l'ensenyament bàsic, BUP i COU, publicats i distribuïts per l'"Editorial Casals" de Barcelona.

El nostre artista era membre de diverses institucions musicals internacionals. Havia rebut diplomes de diverses universitats i ambaixades per la seva meritòria tasca musical. Posseïa la Medalla del Mèrit de Belles Arts, atorgada pel Ministeri d'Educació i Ciència de l'Estat espanyol. Era així mateix membre de la Comissió Assesora de la restauració de l'orgue de la catedral de Barcelona.

Obres inacabades

La llarga i dolorosa malaltia del músic no li feu perdre mai la noblesa de sentiments i una gran fe en Déu Pare.

Entre les obres inacabades del pare Mola, cal esmentar un diccionari de músics franciscans, sobre els quals havia recollit ja més de 3.000 fitxes.

Amb motiu del proper "VIII Centenari del Naixement de santa Clara" (1194-1994), havia començat a escriure els primers compassos d'un coral dedicat a la santa d'Assís, a qui tenia una especial devoció. No fou possible, però —feliç coincidència— fra Jaume-Manuel volava a l'eternitat el matí del dia 11 d'agost, festivitat litúrgica de santa Clara d'Assís.

■ Francesc Gamissans

Argentona homenatjà l'arquitecte Lluís Bonet

La vila d'Argentona ha homenatjat el seu fill predilecte, l'arquitecte Lluís Bonet i Gari, en el 98 aniversari del seu naixement, a Can Gari de St. Miquel del Cros.

Format al costat de Puig i Cadafalch i de Gaudí, obtingué el títol d'arquitecte el 1918. En activitat constant i col·laboració amb els millors artistes del país, participà en la renovació en l'art sagrat a partir del Cercle Artístic de St. Lluc i els Amics de l'art litúrgic. La capella de St. Miquel del Cros (1929), les esglésies parroquials de la Sta. Trinitat de Sabadell i de St. Cristòfol de les Planes d'Hostoles, els presbiteris del St.

Esperit de Terrassa, Sta. Maria de Mataró, St. Vicenç de Sarrià, el Monestir de St. Benet a Montserrat, el Santuari de Puiggraciós i el Convent de les Carmelites de Mataró, són exemples d'excel·lents solucions d'art cristià. El Seminari de Vic, la restauració de la biblioteca i altres importants obres al Monestir de Poblet i moltes intervencions menors en diferents indrets del país mostren una activitat singular que culmina en la façana de la Passió del Temple expiatori de la Sagrada Família, amb lliurament total a l'obra de Gaudí fins als noranta anys. La seva obra arquitectònica també

deixa una notable relació d'edificis: pel Banc Vitalici d'Espanya, a Barcelona, Madrid, València, Tarragona, Girona, Sevilla, las Palmas, etc..., la seu de l'Institut Català de la Salut a la cruïlla del carrer de Balmes i Gran Via de Barcelona, les obres d'ampliació en alçada dels edificis de Rambla de Catalunya 18 i Balmes-Universitat (Mutua General de Seguros), les residències Carreras-Patxot a Pedralbes, (1932), Milleta l'Ametlla del Vallès (1942), Sensat a Llinars (1956), Pi-Figueras a Pals, on a més restaurà la vila medieval, i una tasca notable del 1932 al 1982 a Codorniu SA (St. Sadurní d'Anoia),

bell complexe d'edificis continuant l'obra de Puig i Cadafalch, i a Raynat SA a Cervelló.

El seu llibre "Les Masies del Maresme" (1989) és una extraordinària aportació a l'estudi de la masia catalana, que havia ja iniciat per encàrrec de la Fundació C. Rabell els anys 20.

Protector de la cultura catalana, des del 1941 al 1959 acollí a la seva casa les reunions de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, on es celebrà el 50è aniversari de la seva fundació a més de moltes activitats culturals, conferències, concerts i lliçons de les grans figures de la nostra cultura. El 1981, la Genera-

litat de Catalunya el premià amb la Creu de St. Jordi.

Un acte acadèmic celebrat a l'església parroquial d'Argentona, presidit pel molt Honorable President del Parlament de Catalunya, amb parlaments del Batlle de la vila, Sr. Jordi Suari, i de l'historiador Josep Maria Ainaud de Lasarte sobre la seva activitat ciutadana, i d'en Jordi Bonet Armengol sobre la seva arquitectura, amb una exposició a la Casa de Cultura sobre la seva vida i obra, ens mostren l'extraordinària presència d'una vida exemplar dedicada a la seva professió i plena fidelitat a Catalunya i a l'Església.

Missioneres Croades de l'Església a Ojak

Puntualment Sor Margarita, germaneta de Jesús, va venir a la Procura a recollir-me. En un taxi traslladava llibres a la casa de les seves germanes a New Bell. Em va dur allí després de visitar la seva humil llar i saludar als qui hi vivien. Una altra germana també francesa que hi residia em va acompanyar tot caminant per aquelles rodalies fins a la fraternitat dels germanets de Jesús. Per allà on passàvem la gent la saludava: els grans amb respecte, i els infants a crits. Jo al seu costat em sentia tranquil. Tot i així, els guies recomanen no passejar per aquests carrers on només hi ha la pobresa i el perill de robatori! I això que duia molts sobres amb diners que Mn. Salvador m'havia confiat a Barcelona per lliurar a molts dels seus amics que allí vivien.

El germà Jean recordava Mn. Salvador, de quan fa vint anys aquest va estar en aquell barri que llavors es construïa anàrquicament acollint amb Mn. Enric, també de la diòcesi de Barcelona, al·luvions d'immigrants que arribaven de les zones rurals a la gran ciutat de Duala. Els quals dirigien la construcció de la nova parròquia per als membres de les tribus bamilekes, procedents de la zona nord-oest del Camerun. El germanet em va confessar que mai no s'ha vist tanta gent a l'aeroport com el dia que acomiadaren a Mn. Salvador, quan tornava definitivament a Barcelona després de set anys de total dedicació a aquell barri. Personalment, com ja explicaré, vaig poder comprovar que el recorden moltíssim.

Pujant al "Bidonville" d'Ojak

Vaig pujar en un taxi que van pagar els humils germans dient-me que és la seva costum com a prova d'hospitalitat. A base d'elogiar les

glòries del futbol camerunenc de cantar les excel·lències del seu equip en els mundials d'Itàlia 90, d'explicar que jo era un seguidor de l'equip on Nkono jugava com a porter... em vaig guanyar al taxista perquè em duigués fins a la porta del dispensari que tenen confiat les germanes Missioneres Croades de l'Església que havia de visitar. Era una gran proesa pujar fins aquell turó, per camins de terra plens de clots, on cada moment arriscàvem trencar els amortidors o qualsevol peça. Pel camí els infants ens seguien tot cantant: "Xinès, xinès...!", vaig quedar sorprès. ¿Jo xinès? Poc a poc vaig adonar-me que això volia dir molts pocs homes no-negres puja-

ven cap allí; i el taxista em va donar una altra senyal per entendre l'ineixactitud dels infants: entre ells tenen molt d'èxit les pel·lícules de karate que emet la televisió. Cal reconèixer que els infants no anaven tan desencaminats ja que no hi ha tanta diferència entre el tòpic color blanc dels europeus i el color groc dels xinesos. Els quals acostumats només al color negre, no eren capaços de distingir tant matís en qüestió de color clar. ¿Què relatiu és tot, fins i tot aquestes qüestions del color de la pell que en alguns desvetllen apassionades reaccions racistes!

Em va rebre la germana Isabel. Després d'ensenyar-me el dispensari em va acompanyar sota el sol

abusador a la casa on resideix la comunitat. Si New Bell, el pla edificat fa uns vint feia pena. Ojak, barri més allunyat que creix damunt els turons on les barraques roben terreny a la selva, és deplorable! Ni llum, ni clavagueres, ni aigua corrent, ni asfalt... La majoria de barraques són construïdes amb materials de rebuig: fustes com parets i bidons metàl·lics aixafats com a teules. D'aquí el nom de "Bidonville". Infinitat de criatures amb esllips... tots amics de les Germanes a les quals coneixen del dispensari o de les quatre llars d'infants que també dirigeixen. I en canvi, en mirar les fotos dels xavals, la gent em diu: "Què bufons, quina salut

tenen més bona!" Us asseguro que les Germanes espanyoles han fet molt perquè així sigui: cossos sans dels infants gràcies als programes que des del Dispensari i des de les Llars d'Infants duen a terme.

El Dispensari "Barcelona" a New Bell

Aquesta Congregació va aterrar a Duala perquè Mn. Salvador va requerir la seva ajuda. Primer regentaren el Dispensari "Barcelona" totalment sufragat des d'aquesta Diòcesi a través "d'Agermanament" fa vint anys. Edificat en el pla de New Bell, actualment està confiat a les religioses natives. Per això, des de llavors les Croades pujaren als turons d'Ojak, i amb gran coratge reprengueren la tasca en una zona més pobra, més conflictiva... i allí encara hi són.

Després de menjar mentre les Germanes Pascal i Pascasia atendien a les dones ensenyant-les a cosir, amb la Germana Paquita vaig anar en el Susuki a repartir les comandes que m'havia confiat Mn. Salvador. Més d'un nen o adolescent es diu Salvador, en record del pare de Barcelona que tant els va ajudar i que se'n va anar fa disset anys.

No només ell, sinó a Mn. Enric i molts d'altres -sacerdots i laics- que allí treballaren amb "Agermanament", és gràcies a la presència de la diòcesi de Barcelona que encara avui agraeixen els nadius, i se sent encara viva en aquella zona del sud de Camerun. Qui vol conèixer més sobre aquesta experiència d'ajuda religiosa i material farà bé en llegir el llibre escrit per Joan Casañas i Guri, "Agermanament", editat per Claret l'any 1990.

■ Ignasi Marqués
Centre d'Acolliment per a africans
Sant Pau - Mataró

Noves universitats catòliques a Austràlia

El 1992 obriran les seves portes dues noves universitats catòliques: Notre Dame Austràlia i Australian Catholic University. Neixen de diferent manera, però mantenen un mateix propòsit: oferir uns estudis universitaris dintre d'un contexte de valors cristians. Aquestes dues universitats s'uneixen a les 900 universitats catòliques que existeixen en el món. Després d'una llarga tradició universitària estatal, la seva inauguració s'emmarca dins d'una nova tendència en l'ambient universitari australià cap a la creació d'institucions privades. Fa poc van començar dues universitats privades; Notre Dame Austràlia i Australian Catholic University seran les següents.

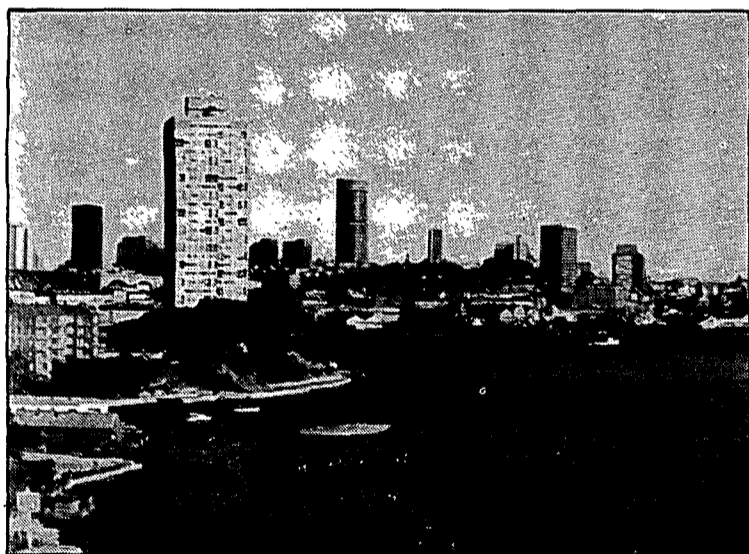
El 1989, un conegut home de negocis de Perth, ciutat situada a l'Oest, capital de l'Estat de Western Austràlia, anuncià la seva intenció de donar suport al projecte d'una nova universitat privada i catòlica. La primera facultat serà la Facultat d'Educació, per tal de dotar els professors de les escoles catòliques d'uns estudis universitaris. Els col·legis catòlics, molt nombrosos a Austràlia (cada

parròquia acostuma a tenir el seu col·legi), enfortits durant una llarga lluita amb els governs protestants per assolir la independència, necessiten especialment professors preparats, ja que els ordes religiosos no poden atendre totes les demandes que genera la societat australiana. Especialment en aquest estat, el tradicional suport dels ordes religiosos als col·legis no es pot mantenir actualment, en part a causa del descens de vocacions religioses, i en part per l'augment del nombre de col·legis. Per als seus primers passos pren l'ajuda de la universitat amb el mateix nom d'Indiana (USA). De fet hi ha una relació entre les dues, tendent a fer intercanvis estu-

diantils en els programes d'art i ciències.

L'Australian Catholic University neix de la unió d'algunes institucions catòliques de llarga tradició, disseminades pels estats de l'Est d'Austràlia, principalment a Sidney, Brisbane i Canberra. Durant uns anys estarà assistida per la Trobe University (Melbourne). Les principals ofertes d'estudi estan orientades a les àrees d'educació i humanitats. En relació a l'admissió d'estudiants, aquesta universitat té una especial consideració als aborígens i als que pateixen desavantatges per manca de recursos econòmics o malaltia.

■ Josep Maria Pich

Ajuda'ns a salvar una vida!

- Centres d'acolliment de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

TELÈFONS DE LA VIDA
204 71 11 i 417 39 64

PRO-VIDA

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
Bonaplata, 42. 1r T. 204 71 11
08034 BARCELONA

COL·LABORA FENT-TE SOCI

Si a la vida, desitjo rebre el butlletí informatiu PRO-VIDA.

Nom _____

Adreça _____

Població _____

Província _____ CP _____

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA - Bonaplata, 42. 1r T. 204 71 11 08034 BARCELONA

Residència Universitària femenina Mater Dei

Una llar acollidora
per seguir pensant en cristià
Informació: C/ Xuclà, 19
Tel. 301 31 94 - 317 88 07

LLIBRES • LLIBRES • LLIBRES • LLIBRES • LLIBRES • LLIBRE

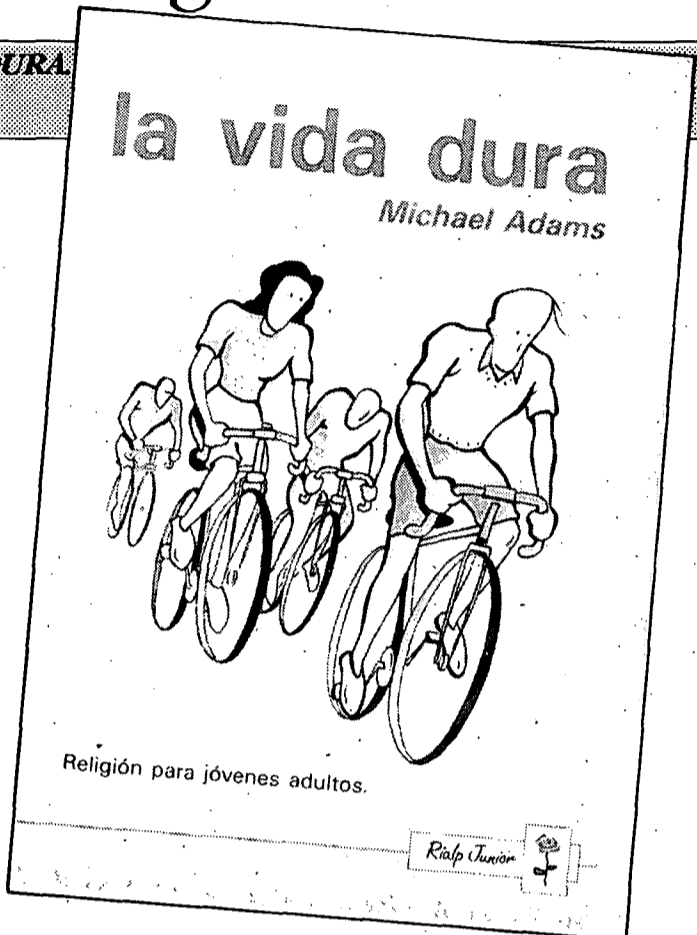
La religió, una "gran rebel·lia"

Michael Adams. LA VIDA DURA.
Ed. Rialp Junior

L'autor d'aquest llibre és un gran periodista i editor irlandès. El llibre tracta de la religió cristiana i catòlica, amb profunditat espiritual i amb un llenguatge clar i valent. La religió amb tots els seus misteris és mostrada aquí com una "gran rebel·lia", com una formosa aventura en el marc de **La vida dura**.

Hem de recomanar LA VIDA DURA. El llibre es proposa obrir el panorama de la religió als joves, però els seus plantejaments rigorosos i seriosos el fan interessant per a persones de qualsevol edat. Michael Adams es dirigeix als catòlics, però la seva obra és vàlida per a tots els cristians i per als qui deriven la seva fe, d'una manera o altra, de l'Antic i del Nou Testament.

Considerem que LA VIDA DURA, per la seva força i la seva vibració, és un llibre molt important. No és una prèdica més ni un manual de paraules massa sentides. Quan se n'acaba la lectura es veu clar que en el rerafons de les seves pàgines hi ha un

afany de servir i de transformar el món on vivim.

LA VIDA DURA està dins de la

millor tradició de la literatura cristiana. És un llibre ple de força i de poder.

LA SARDANA I LA DANSA

Jornades Internacionals Folkloriques de Catalunya

Ha quedat confeccionat el calendari de l'edició d'enguany de les Jornades Internacionals Folkloriques de Catalunya, que organitza ADIFOLK (Associació per a la Difusió del Folklore).

Com ha quedat establert en les últimes edicions, els actes de la inauguració i la cloenda són també itinerants, amb el qual el concepte d'obertura de les Jornades queda ben palès. Les Jornades s'inauguraran el dia 5 de setembre a Centelles i es clausuraran el dia 15 del mateix mes a Tarragona, amb festivals on hi intervindran la totalitat dels grups participants.

El calendari de festivals és el següent:

Divendres, dia 6, a Barcelona-Eixample, Manresa, Matadepera, Sabadell i Sitges.

Dissabte, dia 7, a Alforja, Cambrils, Cubelles, Sabadell, Sitges i Vilanova i la Geltrú.

Diumenge, dia 8, a Calafell, La Llagosta, Lliçà d'Amunt, Sabadell, Sant Carles de la Ràpita i Sant Pere de Ribes.

Dilluns, dia 10, a Barcelona-Eixample, Malgrat, Mollerussa i Olot.

Dimecres, dia 11, festa de la Diada, a Capellades, Castellar del Vallès, Llançà, El Morell, El Vendrell i Ripoll.

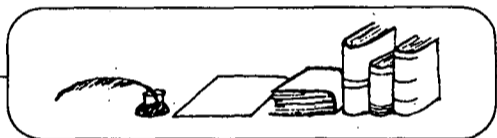
Divendres, dia 13, a Barcelona-Eixample, Barcelona-Torre Llobeta, Bellpuig, Reus, Sant Feliu de Codines i Sant Fruitós de Bages.

Dissabte, dia 14, a Centelles, Cornellà de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Sant Just Desvern i Sant Vicenç dels Horts.

Els grups participants són de Brasil, Bulgària, Hongria, Indonèsia (de l'illa de Java), Polònia, Togo, URSS i Xina. Actuarà també un grup folklòric de Sestao.

■ Josep Ventura

RACÓ DEL LENGUATGE

Les parts del cos (2)

Ja veieu si se'n poden fer de malabarismes amb el mot cap, i encara em vaig quedar curt. Totes les frases fetes adduïdes les hem dites en un moment o altre, en un nivell senzill de llenguatge. Si baixem una mica i ens deixem dur per la plagasitat popular, aleshores de la part superior del cap en direm clepsa. Tant en el sentit físic i concret: mireu com calbeja, ja se li veu la clepsa; com en sentit intel·lectual: tots aquests acudits se'ls treu de la clepsa.

La capa òssia que conté i protegeix el cervell —la part més vulnerable i valuosa del cos humà— és anomenada crani, i en termes populars, closca. Recordeu que del joc infantil fet de cubs de cartró amb un tros de dibuix diferent a cada cara que cal fer coincidir, no n'hem de dir rompecabeços, com deuen haver sentit més d'una vegada, sinó trencaclosques. Amb el mateix nom, i no amb l'anglicisme "puzzle", també hem de designar el de peces de cartró o fusta retallades irregularment que s'han de reconstruir amb temps i paciència. Si traduïem "rompecabezas" literalment, ens sortiria trencacaps, amb tot un altre significat: el d'un assumpte que només es pot resoldre amb preocupació i reflexió.

Si en lloc de baixar, pugem de nivell, tenim el moitesta, un mot noble, que no el farem servir d'estar per casa. No direm: M'he donat un cop a la testa, o avui em rentaré la testa. En canvi, en un escrit de certa altura, podrem parlar de testes venerables o de testes coronades.

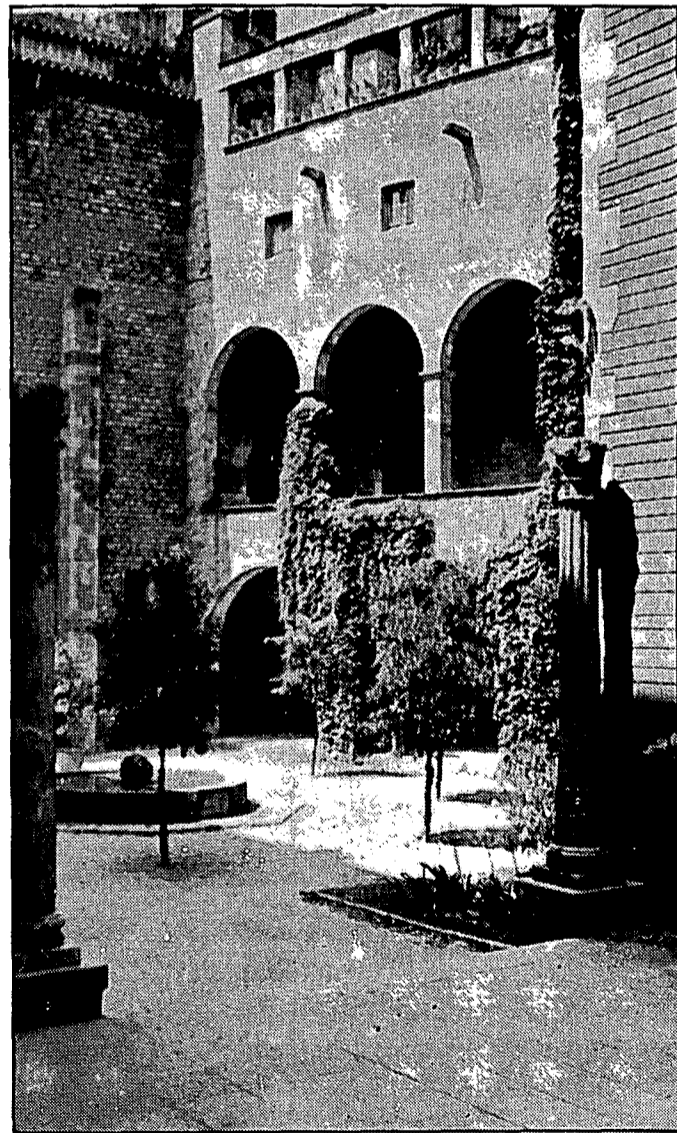
La màteixa diferència de nivell entre cap i testa la trobem entre cara i faç: ambdós mots

signifiquen la part anterior del cap. El segon ja l'hem reservat quasi exclusivament a la Santa Faç, representació gràfica opicòrica del miracle de la impressió del rostre de Jesucrist en el drap de la Verònica. Encara que és un fet no enregistrat als Evangelis, la tradició oral ens l'ha fet arribar i el poble sempre hi ha cregut. No pocs artistes hi han trobat la inspiració de plasmar la imatge adolorida i sangonant de la cara del Redemptor, amb tots els ultratges visibles. Prop d'Alacant hi ha un santuari amb poblet adjacent que té per nom la Santa Faç i hom creu que s'hi conserva una relíquia del drap sant.

Faç ha originat el mot façana, aplicat a la cara exterior d'un edifici, on hi ha la porta d'entrada, i on, en certa manera, es revela la qualitat de l'edifici i és afirmació de les qualitats artístiques de l'arquitecte. Alguns creuen que cal evitar el terme fatxada com a evident castellanisme. No és així. Deriva de fatxa —popularment, aspecte exterior d'una persona— i el trobareu incorporat a tots els bons diccionaris catalans.

PERLES ORTOGRÀFIQUES. Un ajuntament va enganxar uns cartells a les parets amb unes grans lletres que deten: **PREN PART.** Eis part de Catalunya. Participa en el seu desenvolupament per la part que et toca. El primer consell, amb aquest imperatiu tan categòric, en català queda incomplet com a frase, li falta un complement expressat per un pronom feble. Ha de dir: **PREN-HI PART.**

■ Albert Pera

Pati gòtic del Museu Marés

En la mort de Frederic Marés

El passat 16 d'agost deixà d'existir als 97 anys l'escriptor Frederic Marés, nascut a Portbou el 1893, fundador del Museu del seu nom —on residia— en una parcel·la del barri gòtic, tan estimat per ell.

Realitzà escultures d'un classicisme estàtic i formà una col·lecció antiga i d'arts sumptuàries. Cal destacar també la seva acurada restauració de les reials tombes, del Monestir de Poblet, un treball quasi d'orfebreria en marbre, bellament aconseguit.

televisió

Programació de l'1 al 7 de setembre de 1991

TV
3

DIUMENGE, 1

- 10.00 Sardanes
- 10.15 Clup super 3
- 13.00 Roseanne
- 13.30 De professió API
- 14.00 La reina de casa
- 14.30 Telenotícies
- 15.00 El temps
- 15.05 Club super 3
- 15.30 La pel·lícula del diumenge (D): «Els duelistes»
- 17.20 Històries curtes
- 17.30 Stingray (D)
- 18.10 Tex Avery
- 18.40 Batman
- 19.00 La casa de les mones
- 19.35 Jim West
- 20.30 Gol a gol
- 21.00 Telenotícies
- 21.25 El temps
- 21.30 Trenta minuts
- 22.00 Dallas (D)
- 22.50 Gran estrena
- 23.35 Cinema de mitjanit: «Dia de pagament»

- ESPais FIKOS DE DILLUNS A DIVENDRES:**
- 10.00 Club super 3
 - 11.30 La senyoreta (D)
 - 13.00 Riviera (D)

- 13.30 Cos a cos (D)
- 14.00 T/N Comarques
- 14.20 Miri, miri
- 14.30 Telenotícies - El temps
- 21.00 Telenotícies - El temps

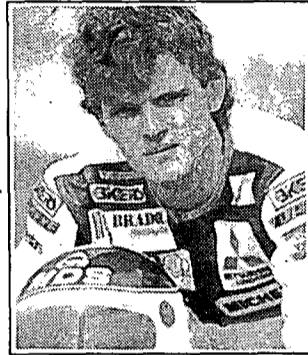
DILLUNS, 2

- 12.00 Sereu campions
- 12.20 Thalassa
- 15.05 Gent del Barri (D)
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Pel·lícula tarda: «Una vídua d'or»
- 18.30 Club super 3
- 20.00 Marc i Sofia
- 20.30 Benson
- 21.35 Betes i films
- 22.00 Pantalla (D): «La seducció de Joe Tynan»
- 23.45 Telenotícies
- 00.05 Cinema de mitjanit: «L'ase d'or»

DIMARTS, 3

- 12.00 Converses sobre Catalunya
- 15.05 Gent del Barri (D)
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Pel·lícula tarda: «Roadie»
- 18.30 Club super 3
- 20.00 Marc i Sofia
- 20.30 Benson

- 21.35 Amor a primera vista
- 22.25 El famós Teddy Z
- 22.50 Quan es fa fosc (D)
- 23.40 Telenotícies
- 24.00 Cinema de mitjanit: «Els últims dies de Pompeia»

DIMECRES, 4

- 12.00 Aquest programa
- 12.30 Les coses dels famosos
- 15.05 Gent del Barri (D)
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Pel·lícula tarda: «Hanky Panky»
- 18.30 Club super 3
- 20.00 Marc i Sofia

- 20.30 Benson
- 21.35 Cinema 3: «Una dona separada»
- 23.40 Informatiu cinema
- 00.10 Telenotícies
- 00.30 Cinema de mitjanit: «La seducció»

DIJOUS, 5

- 12.00 Natura
- 12.30 Motor a fons
- 15.05 Gent del Barri (D)
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Pel·lícula tarda: «Ahir, avui i demà»
- 18.30 Club super 3
- 20.00 Marc i Sofia
- 20.30 Benson
- 21.35 Rentar i marcar (D)
- 22.05 Les coses dels famosos
- 22.35 La volta al món en 80 dies
- 23.25 Telenotícies
- 23.45 Cinema de mitjanit: «Riffi internacional»

DIVENDRES, 6

- 12.15 Dallas
- 15.05 Gent del Barri (D)
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Pel·lícula tarda: «L'inspector Clouseau»
- 18.30 Club super 3

- 20.00 Marc i Sofia
- 20.30 Benson
- 21.35 Quart segona
- 22.05 Canal 12
- 23.00 L'escurcò negre
- 23.30 L'avi Bernat
- 24.00 Telenotícies
- 00.20 Cinema de mitjanit: «El genet del temps»

DISSABTE, 7

- 10.00 Sardanes
- 10.15 Club super 3
- 13.00 Roseanne
- 13.30 De professió API
- 14.00 Betes i films
- 14.30 Telenotícies - El temps
- 15.05 Clup Super 3
- 15.30 Tarda de western: «L'home que va estimar Cat Dancing»
- 16.50 El pare Dowling
- 18.05 Documental
- 18.45 Oh, No!
- 19.15 240 Robert
- 20.05 El famós Teddy Z
- 20.30 Bagdad cafe
- 21.00 Telenotícies - El temps
- 21.30 Cine nit: «Tarda negra»
- 23.30 Cinema de mitjanit: «La desena víctima»

TV
2

DIUMENGE, 1

- 08.00 Narradores
- 09.00 SANTA MISSA
- 09.45 Faules d'Europa
- 10.00 Cine para todos: «La venganza de Genghis Khan»
- 11.30 Diumenge esport
- 16.30 Avanç informatiu
- 16.35 Diumenge esport
- 18.00 Avanç informatiu
- 18.05 Diumenge esport
- 19.00 Tribunal popular
- 20.00 Un año en la vida
- 20.45 L'Informatiu
- 21.00 Mikimoto clip
- 21.30 Deportes
- 22.30 Juegos sin fronteras
- 00.15 Cine paraíso presenta: «El pesimista»
- 01.30 Jazz entre amigos

- ESPais FIKOS DE DILLUNS A DIVENDRES:**
- 08.00 Babilonia
 - 09.00 Barrio Sésamo
 - 09.30 Dibuja - 2
 - 10.00 Noticias
 - 11.30 Universidad de verano
 - 12.30 Noticias
 - 16.30 Avanç informatiu
 - 18.00 Avanç informatiu

DILLUNS, 2

- 10.05 Cine para todos: «Ella y los veteranos»
- 12.35 Loca academia de policia
- 13.00 Belleza i poder
- 13.35 Mar endins
- 14.00 Mikimoto clip
- 14.30 Nit de publicitat
- 15.30 Dibuja 2

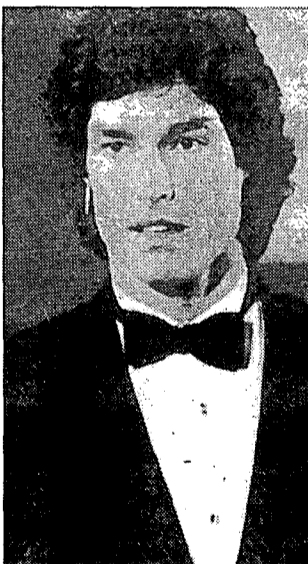
- 16.00 La familia monster hoy
- 16.35 Primera sesión: «Fiel amigo»
- 18.05 Historias de cada día
- 19.00 Via Olímpica
- 19.30 Deportes
- 21.00 Cifras y letras
- 21.30 L'informatiu vespre
- 21.45 Murphy Brown
- 22.10 La estrella es... Katherine Hepburn: «El trigo está verde»
- 00.00 Rapido
- 00.30 Última sesión de cine: «El hombre de las gafas de oro»

DIMARTS, 3

- 10.05 Cine para todos: «Juana de País»
- 12.35 Loca academia de policia
- 13.00 Belleza i poder
- 13.35 Mar endins
- 14.00 Mikimoto clip
- 14.30 Força Barça
- 15.00 Això no pot fer-se per TV
- 15.30 Dibuja 2
- 16.00 La familia monster hoy
- 16.35 Primera sesión: «Escándalo en la familia»
- 18.05 Historias de cada día
- 19.00 Mec-Mec
- 19.30 Deportes
- 21.00 Cifras y letras
- 21.30 L'informatiu vespre
- 21.50 Línia-900
- 22.20 El abogado Matlock
- 23.15 Eurocops
- 00.00 Prisma
- 00.30 Última sesión de cine: «El gallo de oro»

DIMECRES, 4

- 10.05 Cine para todos: «Yo fui un hombre lobo adolescente»
- 12.35 Loca academia de policia
- 13.00 Belleza i poder
- 13.35 Mar endins
- 14.00 Mikimoto clip
- 14.30 Memòria de l'Ebre

- 15.00 Tal com raja
- 15.30 Dibuja 2
- 16.00 La familia monster hoy
- 16.35 Primera sesión: «El proceso de Billy Mitchel»

- 18.05 Historias de cada día
- 19.00 Barcelona olímpica
- 19.30 Deportes
- 21.00 Cifras y letras
- 21.30 L'informatiu vespre
- 21.45 Matrimonio con hijos
- 22.10 La colecciones de la 2
- 00.00 Documents TV
- 00.40 Última sesión de cine: «El vagabundo»

DIJOUS, 5

- 10.05 Cine para todos: «Cerca de mi corazón»
- 12.35 Loca academia de policia
- 13.00 Belleza i poder
- 13.35 Mar endins
- 14.00 Mikimoto clip
- 14.30 Memòria de l'Ebre
- 15.00 Ya semos europeos
- 15.30 Dibuja 2
- 16.00 La familia monster hoy
- 16.35 Primera sesión: «La máscara de Scaramouche»
- 18.05 Historias de cada día
- 19.00 Al filo de lo imposible
- 19.30 Documental
- 20.45 Trofeo Masferrer
- 21.00 Cifras y letras
- 21.30 L'informatiu vespre
- 21.45 Los Simpson
- 22.10 Dijous cinema: «El rey del mambo»
- 00.00 Metropolis
- 00.30 Última sesión de cine: «La quimera del oro»

DIVENDRES, 6

- 10.05 Cine para todos: «Aventura en Shanghai»
- 12.35 Loca academia de policia

- 13.00 Belleza i poder
- 13.25 Professor Falco
- 13.30 Fora de sèrie
- 14.00 Memòria de l'Ebre
- 15.00 Contrapunt
- 15.30 Volta a Catalunya
- 16.35 Primera sesión: «Pelusa»
- 18.05 Historias de cada día
- 19.00 Videomix
- 19.30 Deportes
- 21.00 Cifras y letras
- 21.30 L'informatiu vespre
- 21.45 El mirall: «Círculo de violencia»
- 00.30 Última sesión de cine: «Flores de quimera»
- 02.00 Deportes

DISSABTE, 7

- 08.00 Belleza i poder
- 09.00 Galeria de personatges
- 10.30 Cine para todos: «Dulcinea»
- 12.00 Monogràfics
- 13.00 Barcelona olímpica
- 13.30 Línia 900
- 14.00 Mediterráneo
- 14.30 L'Informatiu
- 15.00 Ponte las pilas
- 16.00 Dissabte esport
- 16.30 Avanç informatiu
- 16.35 Dissabte esport
- 18.00 Avanç informatiu
- 18.05 Dissabte esport
- 20.00 Estrenos TV:
- 21.30 L'informatiu
- 21.45 Camaleó
- 22.20 En homenatge a Fabià Puigserver
- 24.30 Cine club: «En alas de la danza»
- 02.30 Deportes

canal
33

DIUMENGE, 1

- 13.00 Flushing Meadows
- 15.00 Regates
- 16.00 Flushing Meadows
- 21.15 Gol a gol
- 24.00 Sputnik concert
- 01.00 Bona nit

- ESPais FIKOS DE DILLUNS A DIVENDRES:**
- 21.25 Mil paraules
 - 21.30 Telenotícies
 - 22.00 El temps - Cesc

DILLUNS, 2

- 15.00 Flushing Meadows

- 17.00 Flushing Meadows
- 20.45 Tot l'esport
- 20.55 Gent del barri
- 22.05 Converses sobre Catalunya
- 23.00 Segle XX
- 24.00 Jazz & Co
- 01.00 Bona nit

DILLUNS, 3

- 15.00 Flushing Meadows
- 17.00 Flushing Meadows
- 20.45 Tot l'esport
- 20.50 Super 10
- 20.55 Gent del barri
- 22.10 Teatre:

- «La senyora Júlia»
- 23.05 Cadència
- 00.05 Bona nit

DIMECRES, 4

- 15.00 Flushing Meadows
- 17.00 Flushing Meadows
- 20.45 Tot l'esport
- 20.50 Sorteig lotto 6/49
- 20.55 Gent del barri
- 22.05 60 minuts
- 23.10 Canal 33 presenta
- 00.05 Bona nit

DIJOUS, 5

- 15.00 Flushing Meadows

- 17.00 Flushing Meadows
- 20.45 Tot l'esport
- 20.50 Super 10
- 20.55 Gent del barri
- 22.05 Informatiu cinema
- 22.35 Fila 33: «El cas de l'assassinat al club»
- 23.50 Bona nit

DIVENDRES, 6

- 15.00 Flushing Meadows
- 17.00 Flushing Meadows
- 20.45 Tot l'esport
- 20.50 Super 10
- 20.55 Gent del barri

- 22.05 Els intocables
- 23.05 Tres catorze setze
- 23.55 Versió original: «La faute de l'abbé Mouret»
- 01.30 Bona nit

DISSABTE, 7

- 14.00 Cadència
- 15.00 Flushing Meadows
- 19.45 Futbol
- 22.00 Thalassa
- 22.40 Més enllà del 2000
- 23.40 Planeta terra
- 00.35 Informe mundial CNN
- 01.20 Bona nit

TV
1

DIUMENGE, 1
08.00 Aventura 92
09.00 **TIEMPO DE CREER**
09.15 Concierto
10.00 **EL DIA DEL SEÑOR - SANTA MISA**
11.00 **PUEBLO DE DIOS**
11.30 Informe semanal
12.30 Generaciones
13.15 Las redes de la justicia
13.40 La Palmera
15.00 Telediario-1
15.35 Los fruitis
16.00 Sesión de tarde: «Un rayo de luz»
17.45 La hora Warner
18.40 El tiempo es oro
19.35 A vista de pájaro
20.05 Corrupción en Miami
21.00 Telediario-2
21.35 Juzgado de guardia
22.05 Domingo cine: «Los clandestinos de Asia»
23.40 Telediario
24.00 Festival de verano

ESPÀIS FIXOS
DE DILLUNS A DIVENDRES:
08.15 Informativos Extranjeros
09.00 Avance telediario
09.05 Los vengadores

10.50 Avance Telediario
12.10 Avance Telediario
12.15 Generaciones
13.00 Teleuna
13.30 Las redes de la justicia
14.00 L'Informatiu migdia
14.30 Armas de mujer
15.00 Telediario-1
15.35 La dama de rosa
17.25 Aventura 92
21.00 Telediario-2

DILLUNS, 2
09.55 La armada invencible
10.55 El tiempo es oro
11.45 A vista de pájaro
16.25 Mino, el pequeño soldado
17.55 Los trotamúsicos
18.30 La aventura de crecer
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.30 Caliente
22.30 Christine Crowell
00.05 Diario noche
00.35 Alquiler de verano

DIMARTS, 3
09.55 Capitales culturales de Europa
10.55 Caliente

11.45 A vista de pájaro
16.25 Mino, el pequeño soldado
17.55 Los trotamúsicos
18.30 Tendido cero
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.30 Las chicas de oro
22.00 Sesión de noche: «Noches de Casablanca»
23.45 Viaje en el tiempo
00.15 Diario noche
00.45 **TESTIMONIO**
00.55 Theodor Chindler

DIMECRES, 4
09.55 Una ciudad para vivir
11.00 Tendido cero
11.30 Viaje en el tiempo
16.25 Mino, el pequeño soldado
17.55 Los trotamúsicos
18.30 Documental
19.00 La palmera
20.10 Corrupción en Miami
21.30 De carne y hueso
22.00 Jóvenes jinetas
22.50 Grandes relatos
23.35 En canoa del Amazonas al Caribe

00.05 Diario noche
00.35 Theodor Chindler

DIJOUS, 5
09.55 La gran galería
11.00 En canoa del Amazonas al Caribe
11.30 De carne y hueso
16.25 Mino, el pequeño soldado
17.55 Los trotamúsicos
18.30 Llave en mano
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.30 Devorame otra vez
22.15 El primi-juego
22.30 Estrenos TV: «Final de partida»
00.25 Diario noche
00.55 Theodor Chindler

DIVENDRES, 6
09.55 La gran galería
10.55 Llave en mano
11.25 Devorame otra vez
16.25 El gran secreto
16.25 Mino, el pequeño soldado
17.55 Los trotamúsicos
18.30 Seguridad en marcha
19.00 La palmera

20.05 Corrupción en Miami
21.30 Nido vacío
22.00 El humor de... Pajares y Estesos
23.25 La pasión de Gabriel
00.15 Diario noche
00.30 Alucine: «Las orgías de la locura»

DISSABTE, 7
08.00 Aventura 92
09.00 **ULTIMAS PREGUNTAS**
09.30 La aventura del crecer
10.00 Concierto
11.30 Seguridad en marcha
12.00 Loteria
12.45 Generaciones
13.35 Las redes de la justicia
14.00 Rockopop
15.00 Telediario-1
15.35 Alfred J. Kwak
16.00 Sesión de tarde: «La ciudad bajo el agua»
17.40 Club Disney
19.45 A vista de pájaro
20.05 Corrupción en Miami
21.00 Telediario-2
21.35 Informe semanal
22.30 Sábado cine: «Fuerza diez de Navarone» - «Playmate»

antena
3

DIUMENGE, 1
08.00 Dibujos animados
09.30 Clásicos familiares
10.30 Salvados por la campana
11.00 Viva la vida
12.00 Noticias
12.05 Peyton Place
13.15 Telecine «Ast es mi tierra»
15.00 Noticias
15.30 El príncipe de Bel Air
16.00 Un nuevo rumbo
16.30 Caza submarina
17.00 Los gladiadores
17.45 Al sol con... Isabel Iglesias
18.18 La película del domingo: «Una mujer sin amor»
20.00 En el calor de la noche
21.00 Noticias
21.30 Empezar de nuevo
22.00 El gordo
23.00 Noche de lobos: «El despertar de la momia»
01.00 Noticias
01.15 Al fin música

ESPÀIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.30 Colegio libre de eméritos-aula 3
08.00 La guardería
10.03 Pasarela
10.30 Pasionaria
11.00 Viva la vida
12.00 Noticias

12.03 Santa Barbara
13.00 Bonanza
14.00 Noticias
14.05 Embrujada
14.30 Cosas de casa
15.00 Noticias
19.00 La merienda
20.00 Chicas con clase
20.30 La ruleta de la fortuna
21.00 Noticias
00.30 Noticias

DILLUNS, 2
15.30 Telecine: «Hawkins: asesinato en la fabrica de sueños»
21.30 El equipo «A»
22.30 La película del lunes: «El gran juego»
00.45 Ciclo de cine negro: «Corazón de harem»
02.15 Pasarela

DIMARTS, 3
15.30 Telecine: «Volveremos a vernos I»
21.30 Diamantes
22.30 De tú a tú

00.00 Un diputado fantástico
00.45 Camuflaje
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela

DIMECRES, 4
15.30 Telecine: «Volveremos a vernos II»
21.30 El coche fantástico
22.30 «Made in Spain»: «¡No hija, no!»
00.45 Los invencibles de Nemesis
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela

DIJOUS, 5
15.30 Telecine: «Volveremos a vernos III»
21.30 El equipo «A»
22.30 Cinturón negro: «La venganza de Ninja»
00.45 Lou Grant
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela

DIVENDRES, 6
15.30 Tele cine: «Virginidad»

19.00 Los invasores
21.30 El coche fantástico
22.30 La clave
02.30 Cine español: «El techo de cristal»
04.00 Oh, video

DISSABTE, 7
08.00 La guardería del sábado
10.30 Salvados por la campana
11.00 Viva la vida
11.30 De tú a tú
13.00 Centímetros cúbicos
14.00 Noticias regionales
14.30 Los héroes de Hogan
15.00 Noticias
15.30 Polvo de estrellas: «Tom Sawyer en el circo» - «Caravana de mujeres»
20.00 ENG
21.00 Noticias
21.30 Un hombre llamado halcón
22.00 Polvo de estrellas: «Prudencia, prudencia» - «Sacrificio»
04.00 Oh video

tele
5

DIUMENGE, 1
08.00 Dibujos animados
10.30 Pressing boxeo
11.00 Arco iris
11.30 Coctelera VIP
12.15 Matinal de cine: «Aparatelas como puedas»
14.00 La 5ª Marcha
14.50 ¡Que gente tan divertida!
15.30 Cine fiesta bélico: «La última explosión»
17.20 Sábados de Humor
18.50 Domingo de acción
21.30 Telecomedia: «Enredos de familia»
22.00 Desde Palma con amor
24.30 Entre hoy y mañana
01.00 Pressing boxeo

ESPÀIS FIXOS
DE DILLUNS A DIVENDRES:
08.00 Dibujos animados
09.25 Humor amarillo
09.50 ¿Hablando se entiende la basca?
10.15 Telerromance: «María, María»
12.55 Vacaciones en el mar
13.40 Dibujos animados
14.05 Arnold
14.35 Telerromance: «Inés Duarte, secretaria»
17.10 Misión imposible
18.00 Super Guay
19.30 ¿Hablando se entienden la basca?
20.00 Apartamento para tres
20.30 Bateadores
21.00 Telecupon
21.15 Telerromance: «Topacio»

DILLUNS, 2
11.00 Cine corazón: «Si te

kilos en 7 días»
15.30 Cine vacaciones: «Chomps, el superperro»
22.00 Noche de acción: «French connection, contra el imperio de la droga»
24.00 Entre hoy y mañana
00.30 Los misterios de la noche
01.10 Pressing boxeo

DIMARTS, 3
11.00 Cine corazón: «Un italiano en Argentina»
15.30 Cine vacaciones: «Karate Kimura»
22.00 Silencio se rie: «La doctora seduce al coronel»
23.45 Entre hoy y mañana
00.15 ¿Hablando se entiende la gente?

01.40 Las chicas con las chicas

DIMECRES, 4
11.00 Cine corazón: «La presidente»
15.30 Cine vacaciones: «Tierras salvajes»
22.05 Cine 5 estrellas: «Apunta, dispara i corre»

24.00 Entre hoy y mañana
00.30 Futbolísimo

DIJOUS, 5
11.00 Cine corazón: «Comisario Ambrosio»
15.30 Cine vacaciones: «Malditas vacaciones»
22.05 Pantalla verano «Colombo»: «Crisis de identidad»
23.40 Segundo matrimonio
24.05 Entre hoy y mañana
00.35 Los indiferentes
02.10 Arco iris

DIVENDRES, 6
11.00 Cine corazón: «El comandante»
15.30 Cine vacaciones: «El lado oscuro de la luna»
22.05 Pantalla de verano
23.40 Lío gordo a bordo
00.05 Entre hoy y mañana

DISSABTE, 7
08.00 «Superguay sábado»
10.30 Las chicas con las chicas
11.00 Humor Amarillo
11.30 Pressing catch
12.00 El gran chaparral
13.00 Telecinco, ¿Digame?
15.30 Cine fiesta: «Soy o no soy»
17.40 Desde Palma con amor
18.30 Sábado de acción
20.00 Cine de amor: «John y Mary»
22.05 Sábados de humor
24.15 Entre hoy y mañana
24.45 La noche pícaro
01.25 El Inspector Derrick

COMENTARI TV

Cicle Sara Montiel

D'entrada haig de dir que no tinc res personal en contra de Sara Montiel, però penso que les seves pel·lícules no mereixen cap revisió. Son pel·lícules al servei d'una estrella. Millor dit: per a l'únic lluïment de Sara Montiel —llevat potser les de la seva època nord-americana—. Fa uns dies vaig intentar veure **El último cuplé**, film de grandíssim èxit en el seu moment, veritable document dels gustos de l'època franquista pel que fa al cinema: resultat, no vaig poder empassar-me aquell "rotllo", i perdoneu-me el castellanisme però és que és del tot expressiu. Si he recomanat altres cicles, en aquest cas proposem la no visió del cicle dedicat a Sara Montiel, mite, segons diuen, del món de l'espectacle a Espanya: malgrat tot, no n'hi ha prou.

■ Ignasi Bofarull

Telespectadors Associats de Catalunya
Platú 14, entl. 2ª - Tel: 200 13 39 - 08021 BARCELONA

ENCREUATS

per Rosa Collell

		LA FOTO TITOL DELS ALTS FUNCIONARIS DE L'IMPERI MONGOL DE L'ÍNDIA.		BALLARD D'UN REBENTE FORTIFICAT. NOM DE LLETRA.	
		MULLER DEL RAJÀ SENYAL O INDICI QUE PORTA A DESCOBRIR UN FET.			
	RELATIU AL PALAU.		RELATIU O PERTANYENT A L'ORELLA CENT.		
	NOTA MUSICAL.				
ART. DIALECTAL ACUMULACIÓ D'ANGUA EN UNA DEPRESSIÓ.					FUSTA MOLT APEÇADA.
					NOTA MUSICAL QUEBDA.
			DURICIA QUE SURT A LA PELL EN LA BÍBLIA NOM DE DÉUS BUPLA.		
				GLÚCID MONO SACÀRID. CINQUANTA-U.	
	CONTRACCIÓ. NEGACIÓ. CONSONANTS.				
SA. LA FOTO: ACTIVITAT.				PART DEL MEMBRE SUPERIOR SENTIT CORPORAL.	
SIGNE GRÀFIC OSSOS QUE S'ARTICULEN AMB EL RADI.					
	CANAL PETIT.	DIVISIÓ ROMANA DEL DIA - LES TRES DE LA TARDA ESPIONATGE NORDAMERICÀ.			LA FOTO: NOM ARTÍSTIC.
	CONTRACCIÓ				LA FOTO ÉS ARTISTA. METALL.
		CONJUNT LLIGAT D'ETRONCS QUE BADA PEL CORRENT D'UN RIU.		LA PART MÉS ALTA DEL CAP ENTRE LES BANYES D'UN ANIMAL.	
			QUE DEMOSTRA AMOR. QUE AGRADA, PLAENT. RIU DE CASA NOSTRA.		TRIBU ÈTNICA QUE HABITA EN LA CONCA DEL LLAC TITICACA ENTRE PERÚ I BOLÍVIA.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

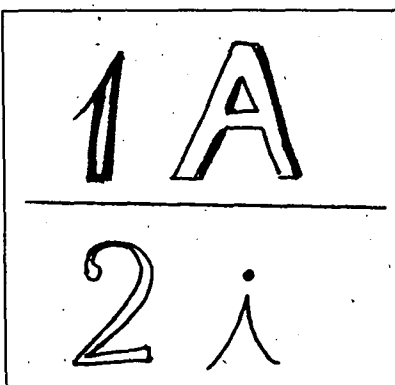

HANS POULSON EGEDE, missioner

Protestant. Nasqué a Dinamarca el 1686, i morí a Stobbekkobing, el 1758. La seva vida fou un gran exemple de caritat cristiana i de zel apostòlic. Fundà les missions protestants a Groenlàndia, on hi arribà el 1721, i hi fundà la colònia de la Bona Esperança. El 1736, tornà a la seva pàtria.

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

QUÈ CREUS QUE TÉ?

Solució al 622

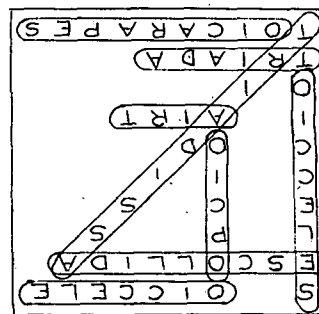
TÉ MOLTA BARRA

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

8 CONSELLS PER VOTAR

S O N O I C C E L E
 E S C O L L I D A A
 L I F P R A I S E L
 E U C C E L S A B O
 C T G I S I M C D P
 C O N O D E A E F A
 I M R A I R T G H C
 O E I S E T X K L S
 T R I A D A A C S E
 T O I C A R A P E S

Selecció - Elecció - Escollida
 - Opció - Triada - Triada - Separació

ESCACS

per Jaume Mora

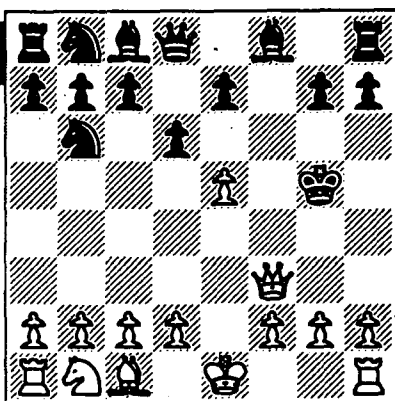
DIAGRAMA 392

Blanques juguen i guanyen.

La més ràpida, no la més sorollosa.

Solució al diagrama 391

1 Tg5xg6, f7xg6, 2 De5xh5+ Rh7-g8, 3 Ac2-b3+ Rg8-f8, 4 Dh5-h8+ Rf8-e7, 5 Dh8xa8 1-0

Solució al encreuat

	M	C	A
	N	A	B
	R	A	N
	P	I	S
L	O	P	O
	L	L	A
B	A	A	L
O	N	A	S
	A	C	T
	C	S	I
C		N	O
A	C	I	M
R	A	I	A
P	L	A	U

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor que els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món." Fra Juan José Aristi . BOLÍVIA

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ;

JORDI NESTARES COMMUNAUTE SAINT-VIAEUR 22 - B.P. 542 ABIDJAN-22 COSTA D'IVORI.....	16.120 Ptes.
MONTSERRAT TRIBO PLANES AVD. CASTRO BARROS, 650 5000 ARGENTINA.....	16.120 Ptes.
MONTSERRAT VERGES BONG YANG RI 252-1 KANG WON DO 230-20 COREA DEL SUD.....	22.360 Ptes.
JAUME BOADA I RAFI DUVIMOSO TERRA 1337 MONTEVIDEO URUGUAY.....	16.120 Ptes.

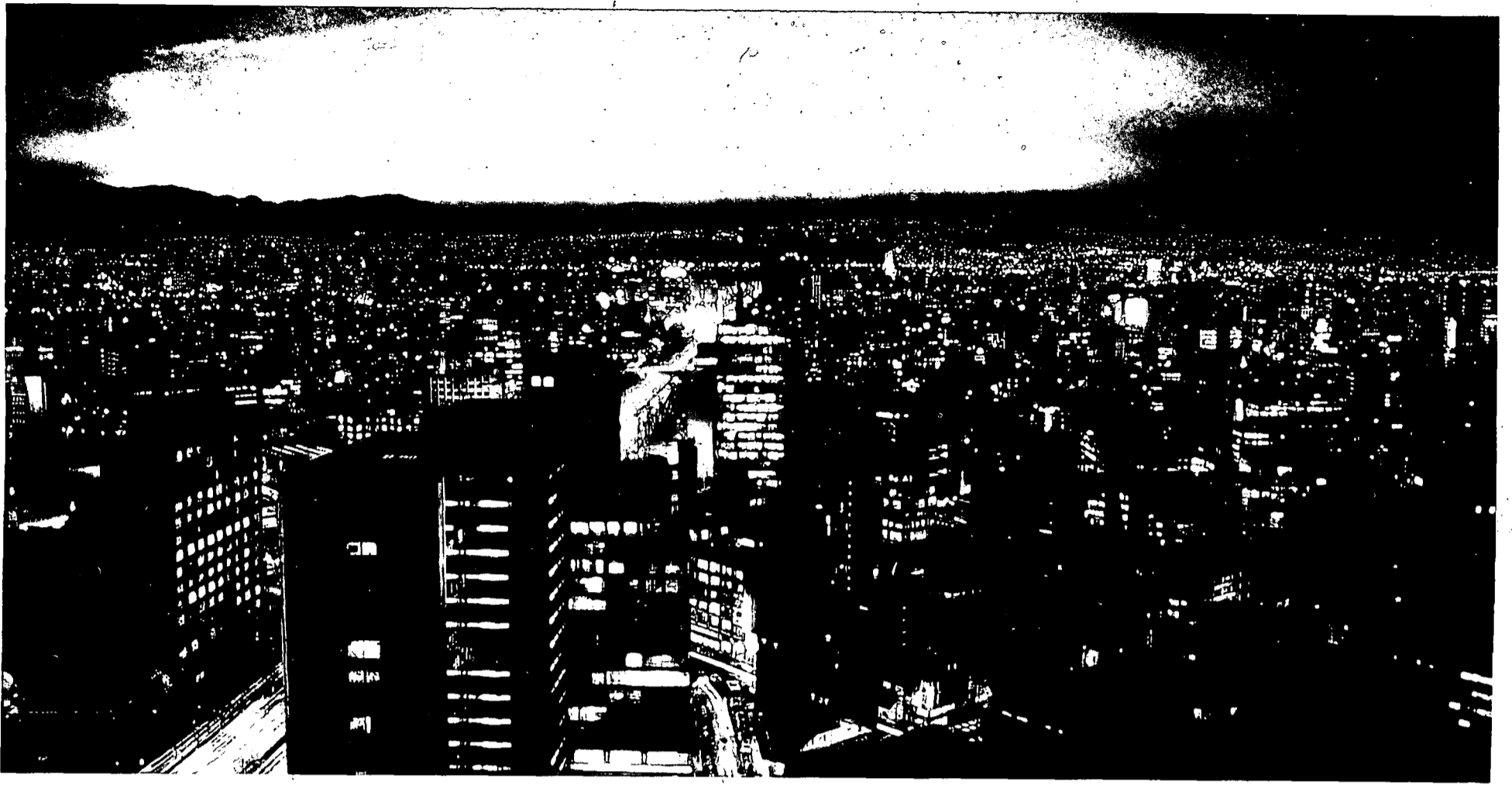
BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
 Direcció..... Tel.....
 Població..... D.P..... Província.....
 subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
 (nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
 taló que adjunto gr postal
 domiciliació segons l'adjunta autorització:
 Domiciliació: Banc / Caixa.....
 Sucursal n°.....
 N° compte corrent.....
 Població..... Província.....

Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
 Població..... Data.....
 Signatura:.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que a la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.

Al llarg de més de 70 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.

Conegui les novetats de Roca. Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

Roca

Retalls biogràfics del doctor Torras i Bages, el bisbe penedesenc

Als catòlics catalans, quan algú evoca la figura del bisbe Torras i Bages, se'ns il·luminen els ulls i el cor de simpatia vers aquella figura senyera, qualificada de Patriarca Espiritual de Catalunya per mossèn Eudald Serra i Buixó, director que fou del Forment de Pietat Catalana.

Vic ens presenta el bisbe Torras com un prelat serè, d'una profunditat d'ensenyament de Pare i Mestre. "Addicte a les veritats" el qualificà el papa sant Pius X.

Barcelona ens recorda els intensos anys d'activitats de jove estudiant i, després de sacerdot, periodístiques i apostòliques, rodejat de fidels amics que es complaien escoltant-lo i llegint-lo. A Barcelona es coagué el llevat que fou, en el demà, el Pa de la Veritat per a una Catalunya ben cristiana i ben catalana.

Vilafranca del Penedès és altrament el terror on s'afermà l'arrel d'aquell Cep corpulent i ubèrrim que tant de fruit va oferir a la set de Déu i de Pàtria, a Catalunya. Fou el bressol del sant que avui camina als altars, passant per Roma. L'oasi de pau per l'esperit del gran sacerdot i bisbe, de cos delicat, quan necessitava una pausa per emprendre de nou la tasca que Déu li havia encomanat.

El record de Vilafranca rememora al bisbe Torras sentiments de tendror familiar i ecològics. Vilafranca fou la font on el "Pepet de can Gomà", a la infància, va pouar la fe cristiana, massissa, clara i diàfana com el cel del Penedès.

Torras i Bages va néixer a les Cabanyes, el 1846, un poblet de 360 habitants vinculat a Vilafranca, i separat

de la ciutat d'una mitja horassa de pagès. I de ben petit visqué a la mateixa capital, on s'hi traslladaren els seus pares.

A punt de celebrar els tretze anys s'acomia de Vilafranca per tal de continuar el batxillerat a Barcelona. Era el 1861.

A Barcelona, on Torras després es doctorà en lleis, feren impacte en els cercles literaris i acadèmics de la ciutat les seves defenses de la fe cristiana, de paraula i per escrit.

El 1870 el trobem a la ciutat de Vic, per ingressar al seminari diocesà. Feia un temps que ja s'havia tallat el bigotet que lluita d'advocat. I a la capital de l'Osona va començar de conèixer-hi tots els racons i característiques que li serviren d'aprenentatge per quan en fou nomenat Bisbe el 1899.

L'ordenà sacerdot el bisbe Constantí, a Girona, el 23 de desembre del 1871. Però la festa no fou completa. Des de Girona rebé la notícia de la mort del seu avi ocorreguda la vigília de l'ordenació. Quin dolor pel seu cor tan sensible no haver pogut estar present al costat de l'avi a l'hora que lliurava l'ànima a Déu!

El dia 31 de desembre es dirigeix a Vilafranca on dirà la missa nova a la capella dels Dolors. El seu avi fou present, en la ment de tots, a l'hora solemne de la consagració.

Continuem parlant de la seva família. El dia 23 de gener del 1875, mossèn Josep tancava les parpelles de la seva germana Maria, seguint el camí de l'altra germana Dolors. Dels fills del Mas Gomà de Vilafranca només restava ell.

El 15 de gener del 1876 administrava

a la seva mare, la senyora Francesca, una pagesa colradapelsol, ara envellida pel mal, la santa unció dels malalts i el viàtic. I li va cloure els ulls. Fins al cel, mare!

I al cap de disset anys, el 30 de desembre del 1893, ajudà a ben morir el seu estimat pare. Ja no resarien més, junts, el sant rosari. Orfe de pare i de mare, sense germans, ja no li restaven lligams familiars a la terra.

Motiu d'entristiment, per a ell i per a tots els cristians, fou la postura de falsa mística i les maltempsades en què caigué mossèn Jacint Verdaguer, víctima d'una depressió que podia ser fatal aprofitada pels enemics de l'Església d'aquell temps. Torras i Bages oferí a Verdaguer la seva casa de Vilafranca per dedicar-se al repòs i a la meditació. Una oferta caritativa i amigable que no fou acceptada. Després, gràcies a Déu, tot tornà pel bon camí Verdaguer dedicà a Torras i Bages una poesia quan el nomenaren Bisbe de Vic.

Les qualitats del nostre Patriarca espiritual eren conegudes en tots els cercles religiosos, literaris, polítics i periodístics de Barcelona i de fora de la ciutat comtal. De Vilafranca havien arribat al cor i cervell de Catalunya... i a Madrid.

Hom s'adona en la biografia d'aquest bisbe gegantí la potència dialèctica, la claredat intel·lectual i la profunditat espiritual que irradiava.

Confessa, predica i escriu. Lluita, amb seny, contra l'ateisme, l'anarquisme, la francmaçoneria, el culte a la carn. Defensa la llibertat religiosa, l'ensenyament del catecisme. Defineix la fe en relació amb l'art i la poesia, la sociologia en el socialisme ateu, la glòria del martiri, i escriu llibres de pietat dedicats al poble cristià.

Els anys de la persecució religiosa a Catalunya, del 1936 al 1939, el seu sepulcre fou profanat i el cap llançat a cops de peu per uns homes pels quals sentim molta pena i llàstima, i que mereixen el nostre perdó per ser víctimes de l'engany de les doctrines que desferen, com una pedregada a una vinya, l'essència del catalanisme: la Fe.

Qui no ha llegit o fullejat el seu gran

llibre, La Tradició Catalana, compendi gegantí dels drets regionals de Catalunya i de la nostra llengua, mirats des de la talaia del cristianisme?

Recordem l'emotiva Visita Espiritual a la Mare de Déu de Montserrat, una pregària que la pietat catalana d'avui potser no valora degudament; ni en la lletra ni en l'esperit.

Els seus discursos i conferències al Cercle de Sant Lluc, els estudis sobre les Bases de Manresa, i abundants articles i conferències són proves clares de la catalanitat de la seva ment i ploma.

No és estrany, doncs, que, per la gràcia de Déu, per la seva voluntat i exemple de vida austera, el sacerdot de Torras i Bages donés bons fruits com els raïms sucosos, penjats als serments de les vinyes penedesenques.

El Papa Lleó XIII preconitzà oficialment Torras i Bages com a Bisbe de Vic, el 19 de juny del 1899.

El 8 d'octubre, a Montserrat, amb un cel serè i amb milers de pelegrins, el bisbe Morgades en llegí el decret i li féu lliurament de l'anell i el bàcul.

I mentre la ciutat de Vic es preparava solemnement per rebre el nou Prelat, l'endemà, el 9 d'octubre, el bisbe Josep visita les Cabanyes i Vilafranca, i celebra un Pontifical a la terra que el va veure néixer.

Girat de cara al poble se li escaparen unes llàgrimes. Amb els ulls de l'esperit segurament va veure en els graons del presbiteri els seus pares, avis i germans que l'acompanyaven i li somreien sota el mantell de Maria.

I tornarà a retrobar la família, en el llit de mort, a l'hora de lliurar l'esperit al Pare. Després d'invocar la Reina del Santíssim Rosari, el símbol del seu escut episcopal.

Era el 7 de febrer de l'any 1916. — S'ha mort el bisbe de Vic! El bisbe de Catalunya! — deia el poble.

I com el biògraf del sant Prelat, exclamem: Què n'hem fet els catalans del ciri encès de Fe, de catalanitat, de seny, de bondat, de pau, de santedat, que duia a les mans Torras i Bages quan va expirar?

➤ Francesc A. Picas

Especial VILAFRANCA DEL PENEDÈS

NISSAN

NISSAN

NISSAN TRADE

La más rentable,
la más vendida.

NISSAN

NISSAN

De venta en:

Concessionari:

GARAGE HUGUET, S.A.

AVDA. DE TARRAGONA, 101 - ☎ 890 09 00- 890 34 11 - VILAFRANCA DEL PENEDÈS
SERVEIS A: VILANOVA - EL VENDRELL - SANT SADURNÍ - MARTORELL

COL·LEGI DEL CARMÉ

"Sant Elies" GC. Carmelites de la Caritat

Nivell:

- Preescolar (3, 4 i 5 anys)
- EGB
- Formació Professional
(Primer grau) Branca: Administrativa-Comercial
Professió: Administrativa

BONA FESTA MAJOR!

Plaça del Carme, 12-14

☎ 892 02 42

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

Especial VILAFRANCA DEL PENEDÈS

II

Catalunya Cristiana / Dijous, 29 d'agost de 1991

Tot i ser molt contraris de la propaganda, els amics del Castell de Subirats agraeixen a C.C. les diverses referències que ha anat donant entorn de la seva existència passada i actual. Ara que se'n demana una ampliació, hem cregut convenient referir-nos a l'aspecte i les circumstàncies de la restauració i vitalització de l'antiga parròquia de Sant Pere de Subirats, alhora, per devoció ancestral i vot popular, Santuari de la Mare de Déu de la Font Santa.

És enclavada sobre un massís rocós, però a la vegada inexplicablement frondós, al peu de les restes maltractades d'aquest joiell patinat pel pas del temps que és el seu Castell—el basament del qual podria correspondre a una construcció d'origen ibèric, donada la seva situació dins l'enclau senyalat com a tal per l'arqueologia, i que també sembla haver donat nom al territori. Ho deixem així, en l'interrogant, fins que noves investigacions, i els que en sàpiguen més, puguin dir l'última paraula. En aquest aspecte som del parer d'evitar les afirmacions, per poc prudentes, però creient que tampoc no poden menystenir-se els indicis raonables. I se'n van acumulant de nombrosos.

L'església doncs, cremada i expoliada pels fets del trist juliol del 1936, va quedar pràcticament tancada al culte uns trenta anys. Ha pogut passar a ser de nou el centre i la vida de l'armònic conjunt gràcies a l'esforç d'un nombre concret de persones que han tingut el coratge, la fe i l'entusiasme per portar a bon terme una empresa que semblava cridada al fracàs per les dificultats i la manca de suport tant moral com material.

D'entrada cal fer constar que cap estament ni civil ni eclesiàstic hi va intervenir. Sovint s'ha cregut i fins afirmat en lletres de motllo—vegi's per ex. C.C. n.º 424— que la tasca de reconstrucció havia anat a càrrec de la Diputació de Barcelona. Dada que podem i hem de certificar com a totalment inexacta, i no pas perquè l'ajut fos negat, sinó senzillament perquè ja no va ser demanat.

La contribució de la Diputació va limitar-se a l'assessorament tècnic prestat per l'Equip de Conservació de Monuments, presidit en aquells moments per l'Arquitecte Sr. Camil Pallàs. I només, i molt més tard, amb l'asfaltat de la carretera.

Per cert que no va ser tasca fàcil a aquell grup de decidits col·laboradors del Sr. Rector, Mn. Josep Raventós, el fet

Una obra de fe i d'amor

La reconstrucció de l'església del Castell de Subirats

d'emprendre el treball d'adequar l'antic camí de muntanya per convertir-lo en l'actual carretera transitable per tota mena de vehicles. I tot amb un mínim de mitjans mecànics i econòmics.

Es va procedir a netejar d'afegitons i runes primerament l'església i el cementiri,

deixant al descobert tant la pedra de la construcció com la roca dels fonaments. En treure l'envà que a principis de segle s'havia construït per "embellir" l'absis, quedà al descobert l'austera i serena bellesa del primitiu, tot en pedra tosca damunt la penya viva. Malauradament la

condensació d'humitat devia fer desprendre el material que el recobria abans, perdent-se així les pintures—sembla que a dos nivells i de dues èpoques: visigòtic i romànic? Sempre l'interrogant per despertar l'interès.

Nombrosos indicis parlen d'un antic lloc de culte d'aquells temps remots esmentats suara, que no va ser destruït sinó transformat en església cristiana en convertir-se els antics adoradors. Déu s'ha complagut sempre a deixar-se trobar a la muntanya.

S'ha tingut cura de l'ornamentació, cercant el màxim possible d'autenticitat i de senzillesa, amb els elements de què es disposava. Així, l'altar és la base en pedra d'una premsa de vi i el pedestal on descansa el Patró, Sant Pere, un antic corró, usat no fa pas massa anys encara per batre el blat a l'era. O sigui: el record permanent de les espècies de l'Eucaristia, el pa i el vi, a través del monument simbòlic del treball de l'home.

La nova imatge de la Mare de Déu, reproducció de la que fou cremada, es venera a la capella adossada a la nau, d'estil barroc autèntic, però que, perquè també és molt senzill, no desentona pas massa.

El cementiri, construït de nou, sota l'emplaçament del primer, rebuidat, amb les tombes a terra, i aprofitant la muralla, recobert amb sostre. Crida l'atenció per la dignitat i l'alegre serenor que rodeja aquest lloc de repòs en espera de la resurrecció.

En desenrutar l'habitatge, van aparèixer intactes els arcs de les dependències de la planta inferior—el celler, d'on en va sortir la premsa-altar— i, a la superior, sota la part que correspon a l'altar de la Mare de Déu, una altra dependència amb volta adossada a la penya. Actualment, tot reconstruït amb molt d'encert, serveix de residència a les guardadores del Santuari i als hostes que hi vénen a omplir-s'hi de pau.

Com a cloenda cal fer constar que tant la inspiració com el finançament han estat obra exclusiva, voluntària i anònima d'innombrables devots i amants dels nostres valors religiosos i històrics.

Circumstància prou edificant—en aquest cas amb totes les connotacions del mot— i encoratjadora com per donar-li el relleu que es mereix.

➤ Josefina M. Olivella
Monja benedictina

El triomf d

El passat 6 de juliol, la Congregació per la Causa dels Sants, de Roma, feia públic el decret referent a les virtuts heroiques de la serventa de Déu, Maria Ràfols, fundadora de les Germanes de la Caritat de Santa Anna. Aquesta era la notícia nua i freda que ens arribava a través d'alguns dels mitjans de comunicació social. En la penombra de la sala de sessions de l'Ajuntament de Vilafranca, el retrat de la Mare Ràfols, integrant allí de la galeria de vilafranquins il·lustres, deuria brillar amb un esclat especial. No sé si aquesta resplendor celestial es va notar també pels carrers i places de la Vila Senyora i Major i en els rostres dels vilafranquins. Als 138 anys de la mort d'aquesta vilafranquina, l'Església reconeixia públicament les virtuts heroiques humanes i cristianes d'aquesta dona, glòria de Vilafranca i de tota l'Església. Era el triomf de la veritat sobre la imaginació que desfigurava l'autèntic retrat de la Mare Ràfols sota falsos ornaments de pretesos dons profètics, malicio-

sament manipulats després al servei d'idees i de lluites polítiques. La suprema autoritat eclesiàstica que el 1944 reconeixia la falsedat dels escrits "trobat" els anys 1931-1932 al molí d'En Rovira que convertien la nostra heroïna en vident i profetessa, imanava que fos suspès el seu procés de beatificació, ara reconeixia que el carisma vertader d'aquesta monja, viscut fins a l'heroïcitat, no era el d'endevinar el futur, sinó el de ser sensible a les necessitats concretes i actuals del proïsme i d'aportar-hi remei amb totes les possibilitats al seu abast. Maria Ràfols havia estat profetessa, però no de paraules enigmàtiques, sinó de fets quotidians, denunciadors de la injustícia i del mal imperants, amb un amor ardent. Una autèntica deixeblla de Jesús, que estimà el proïsme i es lliurà per ell.

Una làpida

Si entreu a la basílica de santa Maria de Vilafranca pel portal primitiu —o de l'orgue— atureu-vos un moment i llegiu amb atenció la làpida que s'hi col·locà per la Festa Major de 1908: "En aquesta Iglésia de Sta. Maria de Vilafranca fou feta cristiana lo dia 7 de novembre del any 1781 Sor Maria Rafols fundadora de la Congregació de germanes de la caritat de Santa Agna, dona insigne en alleugerir les miseries humanes y que armada ab la Caritat dominà lo furor bèlich dels sitiadors de Caragoça del any 1808. Vilafraca li dedica aquesta memoria en lo primer aniversari Secular dels gloriosos sitis". Poc s'ho deuria pensar, aquell dia, Miquel Vila i Rovira, vicari perpetu de Santa Maria, que incorpora a l'Església una santa de

dimensions gegantines. Aquella nena, nada dos dies abans al Molí d'En Rovira, sisena dels deu fills haguts pel matrimoni Cristòfol Ràfols Cunillera i Margarida Bruna Brugal; començava a Santa Maria de Vilafranca el llarg i heroic camí de 72 anys que a través de la caritat viscuda i predicada la portaria a deixar-se modelar del tot per l'Esperit com una imatge vivent de Jesucrist. La filla dels moliners fou l'única santa batejada a Vilafranca? Segurament que no. Desgraciadament per a tots, els sants passen i viuen entre nosaltres, sense que ens ensapiguem adonar. Però hi són. Per sort nostra —do de Déu— són molts més dels que creiem i del que alguns voldrien. Potser que obrim els ulls i ens decidim a seguir-los.

Pelegrina de la caritat i la pobresa

La vida de Maria Ràfols és un pelegrinatge pels camins del compliment del voler de Déu. Un pelegrinatge que alhora que l'acosta a Déu, la realitza a ella com a persona excepcional. Va escoltar la veu de Déu que li parlava des de la seva família de gent senzilla i pietosa i es va deixar guiar sempre per aquesta veu. Quan la Maria tenia dos anys els seus pares deixaven el molí d'En Rovira per anar a la Bleda, al molí Mascaró. Allí s'hi estiguéren set anys i hi nasqueren tres nenes: Lúcia —morta als tres mesos—, Josefa i Antònia. Als quatre anys, la Maria rep el sagrament de la confirmació, a Vilafranca, a l'església de les carmelites, de mans del bisbe de Barcelona, Gavino Valladares. El 1793 la família Ràfols-Bruna retorna a Santa Margarida —Els Monjos— d'on la mare era originària. Allí els naixeria el darrer fill, Josep, que morí abans de complir mig any. A Santa

Margarida moriria també el pare, després de lluitar sis mesos contra el paludisme. Era el 1794. La Maria tenia tretze anys i el seu pelegrinatge pel Penedès s'acaba.

El 1804 —quan tot just compta 23 anys— la trobem fent-se càrrec amb altres onze noies de l'Hospital de Nostra Senyora de Gràcia, de Saragossa. ¿Com hi ha arribat? Les hi ha portades una altra persona excepcional: Mn. Joan Bonal, vicari de l'Hospital de la Santa Creu, de Barcelona, sacerdot d'una gran pietat eucarística i entregat del tot als pobres. És ell qui cridarà aquestes

ple de proves i contradiccions, hi trobarà fins i tot calúmies, enveges i traïcions, hi passarà fam, tastarà l'amargor de l'exili i de la presó, i de tot en sortirà victoriosa aquella vilafranquina, que es deixa menar sempre per aquell Jesús crucificat, la imatge venerada del qual, amb la de la Verge del Pilar fixada al peu, porta sempre a la cintura. Causa admiració la lectura dels fets d'aquesta dona excepcional en aquest seu i definitiu itinerari aragonès. Amb el seu català matern, tenyit de castellà, atindrà pobres i malalts, orfes i gent del poble, i tractarà amb prelatos, nobles

Casa natal de la Mare Maria Ràfols

dotze noies i les acompanyarà a Saragossa, donant resposta així a la petició que la Junta d'aquell hospital li havia fet. Aquí comença de nou el definitiu pelegrinatge de Maria Ràfols pels camins de la caritat, de la pobresa i del sofriment que la configuraran en la moderna Dona Forta de la Bíblia. El camí serà dur,

i generals espanyols i francesos. Res ni ningú li faran dificultat: ella parlava l'autèntica llengua universal que entenen totes les persones de bona voluntat: el llenguatge de la caritat.

No hi hauria d'haver cap vilafranquí, ni cap penedesenc, que no conegués la biografia de la Mare Ràfols. Per sort, ara tenim a l'abast,

PINORD

El «vino de aguja» por fermentación natural

Blanco suave
Blanco seco
Rosado
Tinto

Bodegas
PINORD

- Instal·lacions
- Reparacions
- Revisions d'aigua, gas, calefacció, electricitat i aire condicionat

Josep Inglès

c/. Ferrers, 17 - ☎ 892 06 29 - VILAFRANCA

Casa fundada el 1875 116 anys

SOM ELS MÉS ANTICS

Però disposem de les últimes novetats en

RELLOTGES, JOIES, ULLERES GRADUADES I DE SOL

Els nostres tallers disposen dels últims avenços de la tècnica; per això som professionals.

JOSEP ANTON NOGUÉS

Cort, 30 - VILAFRANCA

Especial VILAFRANCA DEL PENEDÈS

e la veritat

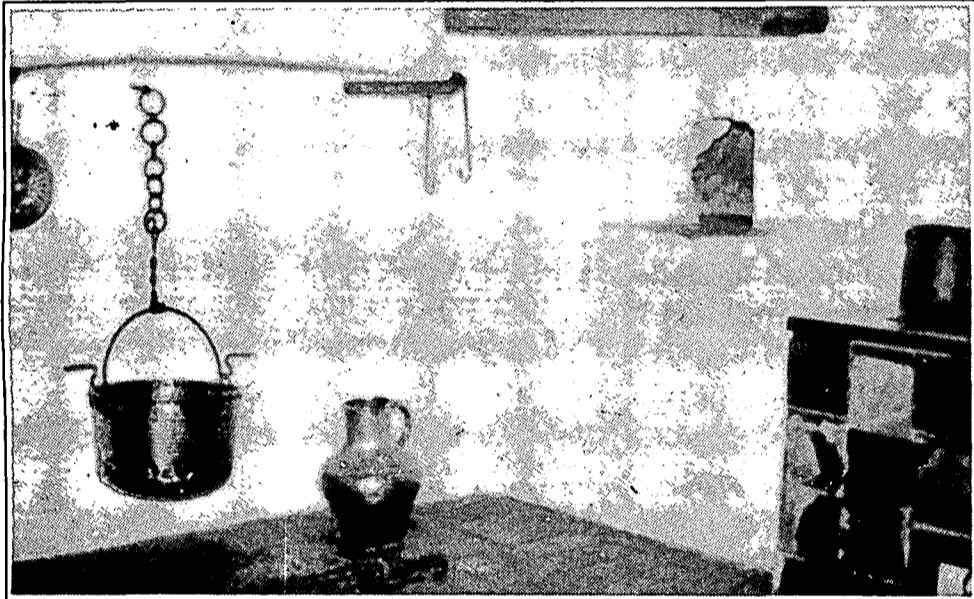
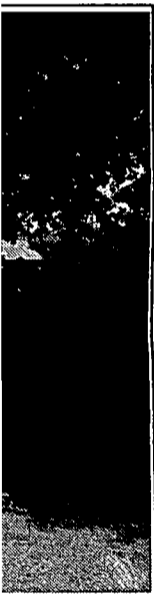
l'excel·lent llibre degut a José L. Martín Descalzo: "El verdadero rostro de María Ráfols". Llegiu-lo, us farà bé.

Cloenda

Entre els records més entranyables de la meua infantesa, en tinc un relacionat directament amb la Mare Ráfols. Eren els anys del "boom" legendari de la Mare Ráfols. Deuria rondar els sis o set anys, i amb els meus pares vam anar al Museu Episcopal de Barcelona per venerar el sant crist mutilat que

meu germà i a mi, bo i dient: "Los niños, los niños", que uns anys després escoltaria en unes circumstàncies no gens normals. ¿Era una premonició? La primera notícia d'aquella dona extraordinària em sortia a l'encalç en un núvol fantasiós, fals. Anys a venir, ja sacerdot, les circumstàncies polítiques i les falses denúncies em portarien al Penedès. Més encara, nomenat vicari episcopal del Penedès i del Garraf pel cardenal Jubany, coneixeria de prop les Annes i la casa natal de la Mare Ráfols. Moltes vegades he visitat aquella caseta. Moltes vegades m'hi

id'ajudar els homes i dones d'aquesta comarca amb la força de l'amor. En el silenci d'aquella petita estança —avui convertida en oratori— vaig descobrir l'autèntica talla gegantina de dona de fe i caritat que, pels intrincats camins de la Providència, arrencant del Penedès anava a portar el seu servei d'amor als aragonesos. I la vaig entendre en tota la seva veritat i la vaig estimar, mentre la seva memòria —la seva presència espiritual en aquell lloc— m'interpel·lava a mi, aragonès, ni que sols de nom, a seguir les seves peñjades al seu Penedès i meu, també a través dels complexos camins de la

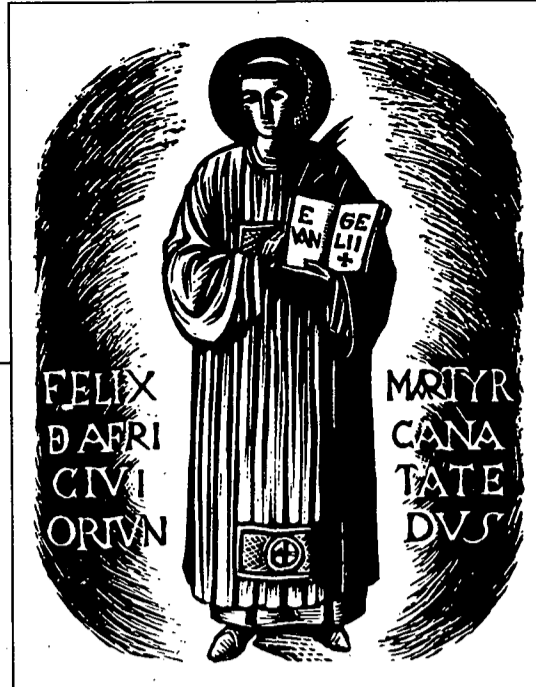
Cuina de la casa natal de la mare Maria Ráfols com es conserva actualment

havia "trobat miraculosament" al col·lecció d'En Rovira. A la sala del tron del Museu hi havia exposat el sant crist i al meu costat, dret, el bisbe Irurita. Era la primera vegada que entrava en aquella casa, que després hauria de visitar amb tanta freqüència, i la primera també que veia el bisbe de prop. El bisbe ens va acariciar, al

he recollit, i en la cambra on va néixer Maria Ráfols hi he resat per Vilafranca, pel Penedès, per l'Església, per la diòcesi de Barcelona, per tots els homes i dones que anem fent camí —no sempre llis i fàcil— per les sendes del "Evangelí. Allí sempre hi he trobat pau i serenor. I també fortalesa en el compromís de viure la fe en Jesucrist

Providència. Contemplant la serventa de Déu Maria Ráfols he vist molt clarament de què són capaços els vilafranquins i els penedesencs quan es deixen prendre per Déu i segueixen Jesucrist amb intrepidesa.

➤ J.M. Aragonès

La Capta

Un símptoma de tipisme i popularitat de la nostra Festa Major és la Capta. És també la característica de les devocions més populars a Catalunya, en què els pabordes i pabordeses, acompanyats de cançons i d'almoiratxes plenes d'aigua de colònia, passaven i en molts llocs encara passen de casa a casa a recollir almoines per a sufragar les despeses de la festa.

Però la nostra Capta té un significat especial i una solemnitat molt popular. Constitueix el primer acte públic dels Administradors de la festa i el clamorós anunci de les solemnitats que s'acosten. És el crit de batalla festiva a punt d'esclatar, que a cada casa provoca un petit combat contra la pols, les teranyines i l'engrut, en vistes als convidats i forasters que no tardaran a arribar.

La nostra Capta pren un aspecte litúrgic. Uns escolans, vestits amb sotana i roquet, porten una petita imatge de sant Fèlix i uns candelers. Els Administradors junt amb el capellà de torn, per escut de combat, van armats d'unes lluent bacinets de llautó. Les gralles i el tamborí, primer esclat de festa, acompanyen aquest seguici i al mateix temps serveixen per a desvetllar la bona voluntat dels veïns i convèncer-los de ser generosos una vegada l'any amb sant Fèlix que els guarda cada dia. En altres temps, almenys, seguia una tartana per recollir les almoines en diners i en espècies. Aquesta tartana, i sovint un carro, era indispensable quan la Capta s'estenia més enllà del poblat i resseguia les eres on encara continuava la lenta batuda del blat, ordi i civada.

Aquesta curta processó, anunciada també a toc de campanes, passa per tots els carrers de la Vila. Molts carrers no veuen mai més altra processó, si no és que ha de passar el Combregar General per Pasqua. Sant Fèlix, sense distinció de carrers i de carrerons, saluda tots els veïns i els deixa un record, que continua la seva presència. A cada casa deixa una estampa amb la seva imatge, que, durant l'any i en senyal de protecció, es conserva enclastada a un o altre lloc de la llar, després d'haver-se arraconat la de l'any anterior ja mustigada.

Amb la Capta s'estén el regueró de pólvora, que esclatarà al punt de les dotze del migdia del dia 29.

(Text autoritzat pel Museu de Vilafranca)

UN BON
VILAFRANQUÍ
US
RECOMANA
QUE US FEU
SUBSCRIPTORS
DE
CATALUNYA
CRISTIANA

LA
CASA
DE LES
CORTINES

- JOCS
- JOCS DE TAULA
- TOVALLOLES
- VÀNOVES
- MANTES
- CATIFES

08720 VILAFRANCA DEL PENEDÈS

SASTRERIA CONFECCIONS

terrades

Santa Maria, 8

☎ 892 23 05

Cort, 7

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

Quan parla de la seva ciutat, la defensa i li desitja sempre el millor. És evident que s'estima Barcelona. Això, tanmateix, no el priva de tenir una predilecció especial per una comarca on s'hi sent estretament vinculat i, més encara, per les zones purament rurals. Són, en realitat, dues comarques però a ell li agrada tractar-les com una sola. És terra de bon vi i de bona fruita, de treball i de festes, de camperols i castellers, de cel clar i de tempestes, de gent —diu— meravellosa. És el Penedès. Va publicar, ara fa un any, una novel·la, "Embats de Mestral" (La Llar del Llibre, 1990) i va situar l'acció en plena comarca. Es diu Jaume Roigé i, molt amablement, s'avé a contestar-nos algunes preguntes.

—**Escriptor?**

—Si ho volguessis dir com a professió, seria molt dir. Escriure, per a mi, representa una manera d'expressar el meu pensament amb la llibertat que dóna saber que la meua economia no depèn del contingut de les pàgines que empleno.

—**Sinceritat, doncs, quan escrius?**

—Intento reflectir l'entorn tal com el veig des

novel·la és imaginari, però admeto que qui coneix els meus passos sap en quin lloc real m'he inspirat. Però el motiu d'haver decidit el Penedès és pal·liar una mica l'oblit que es detecta en la nostra literatura de ficció per aquesta comarca. Voldria aconsellar des d'aquí els nostres escriptors, sobretot als joves valors que en són fills, que en parlin en els seus relats. El Penedès és un camp poc fressat amb grans possibilitats literàries.

—**Hi ha alguna altra raó, també, suposo.**

—**Es remou en el seient i somriu admetent que hem fet diana.**

—Des de la meua adolescència que conec aquelles contrades. He vist, he viscut els canvis, en tots els ordres, que s'hi han produït. El Penedès ha sofert una gran transformació en les últimes dècades i ha sabut aprofitar les possibilitats econòmiques i tecnològiques que els temps han deparat. Però continua essent, al meu entendre, el Penedès de sempre. N'és filla la meua dona i he volgut arrelar on ella hi té les arrels. Sí, una raó sentimental, potser.

—**Com va sorgir "Embats de Mestral"?**

—D'unes idees concretes sobre la problemàtica de la parella en general, quan sorgeixen conflictes. D'una manera d'entendre l'essència de l'amor entre un home i una dona en un moment històric en el qual, per un tres i no res, costa poc d'engegar-ho tot pel pedregar.

—**No és anar contracorrent?**

—No m'ho vaig plantejar. És el que dèiem abans. L'avantatge de no escriure sota comanda, de no ser un professional en el sentit econòmic del terme, dóna peu a poder dir el que un pensa tal com ho pensa. Això no ho dic jo solament, altres també ho veuen així.

—**Què és "Embats de Mestral"?**

—He volgut contar la història d'una parella jove plena d'il·lusions en l'inici de la construcció del seu futur. S'ha d'enfrontar alhora amb greus problemes financers i de fidelitat conjugal; uns problemes que, ben sovint, desemboquen en la ruptura. La veritable trama de l'obra radica però, en les opinions i reaccions dels protagonistes.

—**Tot ficció, o t'has guiat per algun fet real?**

—És difícil que res del que s'escriu, malgrat la ficció, sigui completament inventat. La història sentimental és una amalgama treta de detalls dispersos d'una colla de fets reals d'aquells que, sovint, la gent explica de parents o coneguts. La història de caire econòmic és semblant a una

de veritable que vaig tenir ocasió de conèixer.

—**I els personatges, són de pura invenció? No hi has volgut reflectir la idiosincràcia de la comarca? Creus que representen l'arquetip del penedesenc mitjà?**

—Aquest aspecte no l'he pretès ni molt menys. Si bé els trets culturals poden unificar, fins a cert punt, la forma d'actuar de la gent, cada persona té el seu caràcter propi que la diferencia dels seus coterranis. Voler determinar en uns quants personatges el tarannà de tot a una comarca hauria estat il·lusori i, probablement el resultat, erroni.

—**Amb tot, hi ha qui ha cregut veure en els teus personatges la manera de fer, de dir, pròpies de la zona.**

—Això és un altre aspecte. No és el mateix ni de bon tros. Vaig tenir clar des del primer moment que havia de presentar-los tal com serien si fossin reals. Així, em vaig imaginar cada un d'ells semblant a algú que conec o he conegut. En escriure m'afigurava què diria, què faria, què decidiria, i com es captindria el meu personatge-model. I ho escrivia, sovint, amb les mateixes expressions que jo li havia sentit, algun cop, de viva veu. Vaig voler aconseguir, així, el màxim de versemblança i d'integració al medi.

—**Per un home de ciutat, no resulta difícil crear uns personatges rurals o que encaixin en el medi rural?**

—Per algú que no conegui aquest àmbit, jo diria que és impossible. A les ciutats i més a les grans, hi ha una certa tendència a confondre "rural" amb "rude". Hi ha qui veu exactament igual un peó d'obres públiques que un pagès, pel sol efecte que li fa veure'ls treballar amb eines que li semblen similars. No s'adona que l'agricultor és un home amb molt d'ofici i que, avui, no para de posar-se al corrent i d'aplicar noves tecnologies. Que els estudis, fins i tot superiors, entren sovint a les llars de la ruralia. S'ha de conèixer, s'hi ha de conviure per parlar-ne amb propietat.

—**Per finalitzar, tens alguna altra obra en perspectiva?**

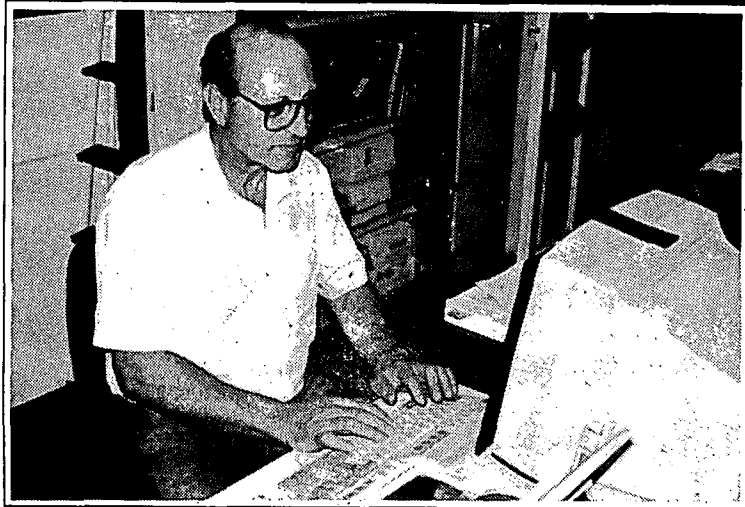
—Diverses coses esbossades, però prefereixo parlar-ne quan siguin realitats. Amb la literatura, com amb moltes altres coses, val més no dir blat fins que sigui al sac.

—**I ben lligat...**

>|C.C.

Una novel·la penedesenca "Embats de Mestral"

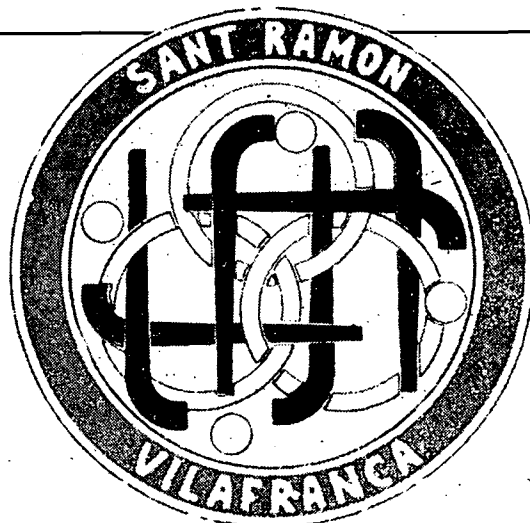
L'obra i l'autor

de la meua òptica i procuro transmetre al lector el meu punt de vista amb naturalitat.

—**Has escrit una novel·la situant l'acció en un poble del Penedès, amb personatges penedesencs. Per què? Que t'hi ha impulsat?**

—Vull aclarir que el poble que descriu en la

COL·LEGI SANT RAMON DE PENYAFORT

"Fills de la Sagrada Família" fundat pel P. Josep MANYANET el 1889

S'uneix a tots els vilafranquins en la joiosa celebració de la seva FESTA MAJOR en honor del seu patró SANT FÈLIX

Vilafranca, "senyora vila", és una de les capitals de la Cultura a Catalunya. El llegat i la tradició culturals hi vénen d'antic i són un factor permanent. No és estrany, doncs, que aquest alt nivell doni escriptors i erudits, pintors i músics, o simplement homes de cultura que sovint han estat o són claus dins l'èlite vilafranquina. N'és un model Josep Parera i Ripoll, un senyor de Vilafranca, que raneja els setanta anys i que continua essent un exemple d'empresari, d'home de finances, d'impulsor cultural i, per damunt de tot, un servidor de l'ètica i del poble.

Subratllat el fet que la gestió cultural sovint no ha estat obra d'escriptors o d'artistes, més abocats a la imaginació o a la lírica que al pragmatisme. Gestionar la cultura demana praxi, sensibilitat i coneixement del milieü. Josep Parera ha demostrat, al llarg de molts anys, que estima la Cultura, perquè ha sabut fer-la compartir a milers de vilafranquins o de ciutadans de Catalunya a través de la seva gestió de màxima responsabilitat des del Museu o des de la Caixa d'Estalvis del Penedès, per esmentar les dues institucions senyaleres.

Fóra abusiu presentar als vilafranquins la figura de Josep Parera i Ripoll. Però cal pensar en els forasters que llegiran aquest llibre i que voldran esbrinar de quin món prové l'autor.

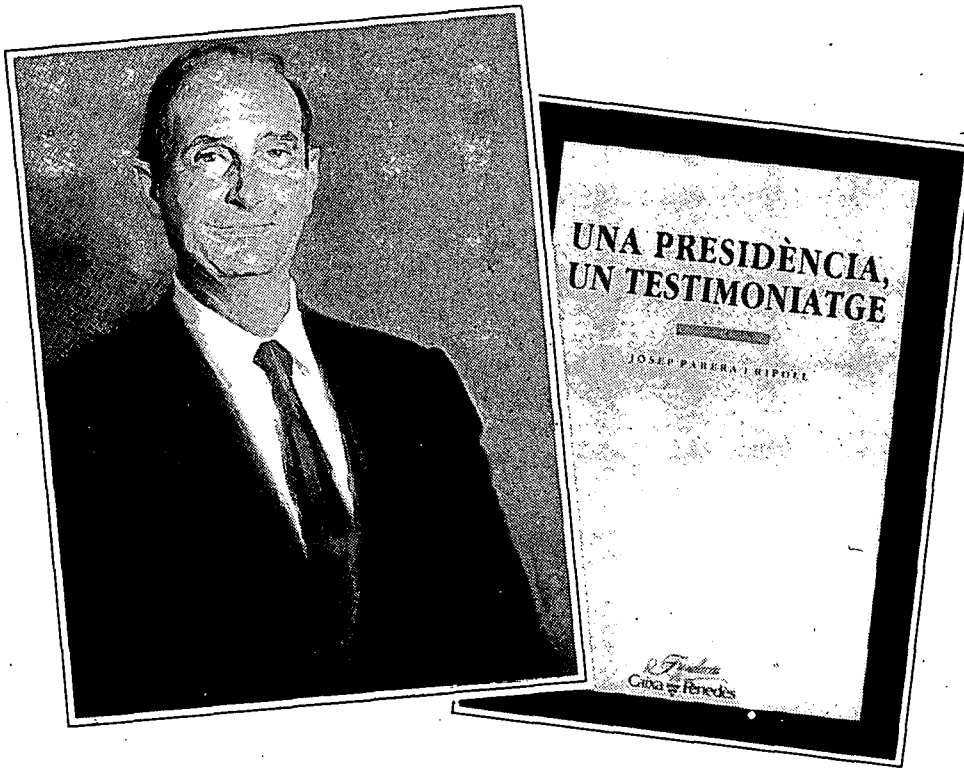
La mare de Parera es deia Pilar Ripoll i Romeu i era filla de Alfara de Carles o dels Ports, al sud de Tortosa, dins la comarca del Baix Ebre. De menuda va venir a Vilafranca i s'hi casà amb Josep Parera i Ràfols, poeta popular, de qui hom recollí les Poesies (1986), pòstumament. Josep Parera i Ripoll va néixer el dia de Nadal del 1921. Estudià simultàniament comerç i babillerat, per a graduar-se, més tard, en Estudis Mercantils. El seu pare regentava la Impremta Vilafranquina, però el 1939 l'exèrcit republicà en retirada la malmeté i es va endur bona part de la maquinària. Durant uns quants anys de la postguerra Parera es guanyà la vida com a comptable fins que el 1950 es casà amb Maria dels Àngels Romagosa Escofet i incorporant-se a l'empresa industrial familiar que la, jallavors, esposa administrava.

El matrimoni ha tingut tres fills: Josep Maria, Ramon i Montserrat.

Des dels quinze anys Parera milità a l'Acció Catòlica la qual seria la seva escola de formació moral i també cívica i cultural. Clergues tan coneguts avui com Joan Batlles, Francesc Vergés, Via i Boada o Josep M. Juncà formaren unes promocions de cristians exigents, sensibles i fins i tot una mica rígids, arrelats alhora a la millor tradició de l'Església Catalana i de la Federació de Joves Cristians, institució perseguida el 1936 per uns i no autoritzada pels altres el 1939. Aquella escola de joventut cristiana els marcà indeleblement i ben aviat Josep Parera es convertí en el president de la Joventut d'Acció Catòlica de Vilafranca (1944-1950). Però uns anys abans, del 1938 al 1940, Parera excel·lí com a jugador del primer equip de futbol del Vilafranca i obtingué judicis ben favorables dels tècnics del "Barça" que, en aquells temps de postguerra, anaven a la recerca de nous valors.

La seva inquietud cultural va fer-lo ésser present entre els fundadors, el 1947, de l'Agrupació Polifònica de Vilafranca, amb la qual va voltar mitja Europa. Quatre anys més tard, Parera es trobava entre els promotors de la Schola Gregoriana de la seva ciutat.

El principi de la solidaritat evangèlica el va moure a integrar-se dins l'equip de Caritas Interparroquial de la qual fou president, i hi va treballar durant totes les hores possibles, del 1954 al 1972. En aquella escola d'ajut al proïsme va acabar d'aprendre com calia acostar-se als marginats i quines eren les necessitats reals dels qui patien. El fet

Un senyor de Vilafranca

d'ésser Vilafranca una ciutat amb rostre humà, sense el ròssec suburbial incontrolable de Barcelona o del seu cinturó industrial, permetia als dirigents de Caritas aprofundir en cadascun dels casos personals perquè, de prop o de lluny, podien saber els antecedents del desvalgut que s'acostava a la institució eclesial.

Com a bon il·lustrat, que en part era un self made man en el camp cultural, Parera fou elegit secretari del Museu de Vilafranca, un holding cultural de la vila, fundat el 1934 i que s'anà constituint en un equivalent d'un centre d'estudis locals. Des del 1973 al 1979 Parera presidí el Museu i la seva gestió dins aquella "pedra angular" de la Cultura vilafranquina fou dinàmica, innovadora i un punt agosarada. Durant el seu mandat hi incorporà la col·lecció d'arts sacre de mossèn Manuel Trens, vilafranquí i català il·lustre, que tant havia influït en la generació de lletraferits de la ciutat, que es formà universitàriament al final de la Dictadura de Primo de Rivera i que, entre d'altres coses, publicà la revista d'avantguarda Hèlix. Dos altres èxits cal comptar en l'actiu de Parera. El primer haver aconseguit la col·lecció ornitològica de Pere Mestres, el qual recelava del Museu fins que el seu president el va convèncer i avui, combinant les peces amb diorames, és una de les col·leccions més importants d'Espanya en la matèria. Segonament, mossèn Joan Bonet i Baltà, creador d'una gran parròquia i d'un gran col·legi parroquial a l'Hospitalet de Llobregat, i alhora investigador acreditat, pactà amb Josep Parera la cessió al Museu de la seva col·lecció de ceràmica, avui amb més de dues mil peces. La Caixa vilafranquina es féu càrrec de la majoria de les despeses que comportà l'espectacular ampliació del Museu. Fou insubornable aglutinador d'esforços per al manteniment, des de 1973, dels premis "Sant Ramon de Penyafort", creats per aquella institució de cara a la divulgació d'estudis històrics de Vilafranca i comarca. La majoria de les obres premiades (inclosos força accessits) s'han publicat des del Museu, sota el patrocini de la Caixa. I no oblidem l'interès, des de la seva presidència, per a dotar, mantenir i millorar les instal·lacions dels fons bibliogràfics i documentals, àdhuc els fotogràfics, recopilats, de temps, en el mateix Museu.

Com a president del Museu no solament l'enriquí sinó que hi actuà com un autèntic home de govern per llimar arestes, evitar duplicitats o fer de mitjancer. Hem d'afegir-hi que ha sabut fer equip i que Parera no ha

improvisat mai i ha tingut la sort que la Caixa vilafranquina li va donar gairebé un xec en blanc per a tirar endavant el bastiment o reforma d'edificis històrics per a ampliar el Museu i, com ja he dit, convertir-lo en un veritable holding cultural.

Encara el 1976 Josep Parera convocà les entitats culturals del Penedès per tal de crear un centre d'estudis comarcals, que cristal·litzà l'any següent en l'Institut d'Estudis Penedesencs, un dels més sòlids de Catalunya i que ha publicat una seixantena de llibres. Actualment Josep Parera hi exerceix el càrrec de vice-president.

La bona gestió, l'esperit de concòrdia i la seva formació cultural devien ésser tres factors que determinaren que el 1976 fos cridat a la Caixa d'Estalvis del Penedès per fer-hi de vice-president. Parera era un simple impositor, però inspirava confiança. I al cap de dos anys fou votat unànimement per presidir l'entitat d'estalvi de la ciutat.

Fins avui Josep Parera ha dut a terme una gestió i un programa que han situat la Caixa d'Estalvis del Penedès en el tercer lloc de les caixes catalanes i, proporcionalment, en els primeríssims llocs entre les que tenen un millor i més ample pla sociocultural. Durant el seu mandat la Caixa penedesenca ha construït la seva pròpia Aula Cultural, auditori inclòs, on hi sovintegen els actes. A més a més, en la seva gestió, s'ha anat consolidant l'Obra benèfica-social: residències per a vells, casals d'avis, jardins d'infants. Ha estimulat la promoció tècnica de l'agricultura, s'ha fet possible, a Vilafranca, la instal·lació de l'Escola d'Arts i Oficis i ha donat un impuls esplendorós a l'acció cultural, des de l'edició directa (o a través del Museu) de llibres d'erudició o de divulgació, els quals, junt amb els patrocinats, però editats per altri, passen de dos-cents, fins a promoure o a promocionar activitats musicals o organitzar cicles de conferències. Tanmateix Josep Parera s'ha trobat amb el fre de les lleis espanyoles que no deixen gastar a les caixes tants diners com abans per a l'obra social i les obliguen a situar gran part dels beneficis com a reserves de capital. L'Estat ha posat les caixes en una cursa competitiva amb els bancs, la qual cosa va en demerit de la que abans s'anomenava obra social. Malgrat tot, Parera ha inclinat al màxim la balança a favor de la Cultura i el resultat és tan ric com exemplar.

Llegint els parlaments que recull aquest llibre hom s'adona de seguida de quin és el concepte que Parera té del paper de les caixes. A través d'un petit florilegi, en donaré un tast: "Voldríem desterrar la visió freda

d'una entitat que manipula béns materials per al seu profit exclusiu"; "la Caixa és una col·lectivitat de treball al servei de milers de clients i amics, però a profit de tot un poble"; "no volem que les caixes siguin inassequibles al sentiment". Parera rebutja "la rigidesa dels plantejaments financers" perquè el diner, ben esmerçat, supera la cobejança i té finalitats humanitàries i culturals, tot exercint així "un efecte de restitució i un vehicle de solidaritat amb els homes". També escriu que "nosaltres preferim l'esperit a la lletra", mentre defensa "un sobri estil de vida". I, evocant l'esperit fundacional de les caixes, creu que elles han d'actuar amb "aquell punt d'ànima que les tregui de la rigidesa". O defineix l'estalvi com "antídoto de la usura i la malversació" i creu que "ara ja no s'estilen les gestions autoritàries". Josep Parera també parla de "la insubornabilitat en els principis" i de "la transparència en els serveis".

La vida de Josep Parera, com a home públic lliurat a les institucions, respon a una filosofia de la vida i una espiritualitat rigorosa. L'aplicació pràctica i generosa, d'un programa, que podem considerar com a inspirat en l'humanisme cristià, respon a un convenciment, a una sensibilitat i a un estil de vida. En els parlaments Parera reflecteix el seu pensament i l'esperit crític davant els riscos del materialisme fred, de l'oligarquia petitfinancera, de la decadència dels principis immutables, de la insensibilitat davant l'atur i la injustícia. Parera és un home de fidelitats i una de fonamental és Catalunya. I les seves paraules transmeten aquesta catalanitat segura i de soca-arrel.

Si llegiu amb atenció els seus parlaments us adonareu com són de treballats en l'estil i en la llengua. Parera sap molt bé en cada cas a qui s'adreça i mai no s'està d'exposar diàfanament o subtilment els principis del seu programa sociocultural i ho fa sense esperit publicitari, ans amb esperit de servei i amb un estil de caient literari i lleugerament imatjat. És un estil tan precís com quan parla i amb alguna anècdota molt ben triada.

Josep Parera i Ripoll és un home d'estatura mitjana, colrat de cara, amb un front ample i noble que no dissimula una calvicie que avança. No té pretensions ni creu en la prepotència. És elegant, moderadament enèrgic, modest i discret. L'afabilitat i la bonhomia li traspuen tant en l'expressió com en el gest. Montserrat és un dels seus punts de referència i hi va no sols per raons espirituals sinó per qüestions de caire cultural. Parera és un senyor de Vilafranca, bon conversador, que sent la terra i la consciència el mou per damunt de tot. Parera és un home que sap combinar l'acció i la reflexió, les finances i la cultura, l'aire senyoriol amb les actituds de caire popular. Ell i la seva generació es formaren en èpoques difícils, de prova. La seva persona és respectada i té una gran credibilitat, altrament no s'explicaria que l'haguessin encimbellat, sense demanar-ho, en llocs de tanta responsabilitat.

Els parlaments que recull aquest llibre no sols expliquen un estil de vida i uns principis doctrinals, sinó que revelen com treballa, com pensa aquest president de la Caixa d'Estalvis del Penedès, l'obra del qual seguireu més a fons si ho feu a través de l'esperit i no de la lletra estricta.

No tothom que pretén passar a la història ho aconsegueix. Josep Parera i Ripoll, sense ni pensar-hi, no sols té ja un lloc en la història de la Caixa d'Estalvis del Penedès, sinó també en la de Vilafranca i en la de Catalunya.

➤ **Albert Manent**

Assessor especial de la Generalitat de Catalunya en qüestions de caràcter històric i cultural

(Pròleg del llibre "Una presidència, un testimoniatge.")

Festes

Ja són aquí les festes.

Un esclat d'alegria que referma els vincles de germanor entre tots nosaltres.
Uns dies en què CAIXA PENEDEÈS vol fer costat,
més que mai, a tots aquells homes i dones que creuen, com nosaltres,
que només des de les més profundes arrels poden créixer els millors fruits.

CAIXA PENEDEÈS
un símbol de futur que ve de les arrels.

Caixa Penedès

LITÚRGIA - CULTURA

SUPLEMENT DE CATALUNYA CRISTIANA

Nº 20

Cada dia és festa

Diumenge, 1 de setembre. XXII del temps ordinari. Sts Lleïr, b.; Gil, ab.; Llop, b. i Sta. Anna, profetessa. El sol surt a les 5,17 i es pon a les 18,25 —Hora solar—.

Festa major a Avià, Centelles, Dosrius, el Figueró, Vilamalla i Vilamaniscle.

Dilluns, 2 de setembre. St. Antoni, mr.; Raquel, matr. i Ingrid, dom.

Festa major a l'Escala, Roselló i St. Antolí i Vilanova.

Dimarts, 3 de setembre. St. Gregori el Gran, p. i Sta. Basilisa, vg. mr.

Festa major al Tossal.

Dimecres, 4 de setembre. La Mare de Déu del Consol. St. Moisès prof. Stes. Rosalia de Palermo i Rosa de Viterbo, vgs.

Festa major a Falset i Torredembarra.

Dijous, 5 de setembre. St. Llorenç Justinià, b. i Sta. Obdúlia, verge.

Festa major a Montmaneu, Rellinars i Soses.

Divendres, 6 de setembre. Sts. Zacaries, prof.; Petronius, bisbe i Eleuteri, ab.

Festa major a Castellans, Montgat i Sta. Perpètua de Mogoda.

Dissabte, 7 de setembre. Stes. Regina, vg.; Judit, mtr. bibl. i St. Evorci, b.

Festa major a Claravalls, i fires a St. Sadurn d'Anoia.

1 de setembre. Diumenge XXII de durant l'any. Lectures: Primera Dt 4:1-2.6-8; Salm 14; segona Jm 1:17-18.21b-22.27; tercera Mc 7:1-8.14-15.21-23.

2 de setembre. Dilluns de la setmana de durant l'any. Lectures: Primera 1Te 4:13-18; Salm 95; segona Lc 4:16-30.

3 de setembre. Dimarts de la setmana de durant l'any. Lectures: Primera 1Te 5:1-6.9-11; Salm 26; segona Lc 4:31-37.

4 de setembre. Dimecres de la setmana de durant l'any. Lectures: Primera Col 1:1-8; Salm 51; segona Lc 4:38-44.

5 de setembre. Dijous de la setmana de durant l'any. Lectures: Primera Col 1:9-14; Salm 97; segona Lc 5:1-11.

6 de setembre. Divendres de la setmana de durant l'any. Lectures: Primera Col 1:15-20; Salm 99; segona Lc 5:33-39.

7 de setembre. Dissabte de la setmana de durant l'any. Lectures: Primera Col 1:21-23; Salm 53; segona Lc 6:1-5.

Litúrgia de les Hores Setmana 2

Diumenge: XXII durant l'any. Tot propi.

Dilluns: De fèria.

Dimarts: St. Gregori el Gran, papa i doctor de l'Església. Memòria obligatòria.

Dimecres: De fèria.

Dijous: De fèria.

Divendres: De fèria.

Dissabte: De fèria. Vespres I de demà.

a cura de Pietat Campmajó

El primer "feed-back" o la seducció de Jesús

Avui es veu la necessitat d'insistir que la primera adhesió a la FE, no ve de tal o qual explicació del seu contingut, sinó de la "modulació" global de la persona que, en el cas típic de Jesús, sedueix, i li pregunten: —"Mestre ¿on vius?". Un dels homes més conscients d'això és el papa Joan Pau II.

Qui no entén el valor d'aquest mode de comunicació global, està tancat a la possibilitat de comprendre els grans moviments actuals de renovació espiritual d'avui, com Taizé, els grups d'oració i els carismàtics. Un sacerdot celebrant en llatí, pot tenir més "feed-back" que un altre en llengua vernacle.

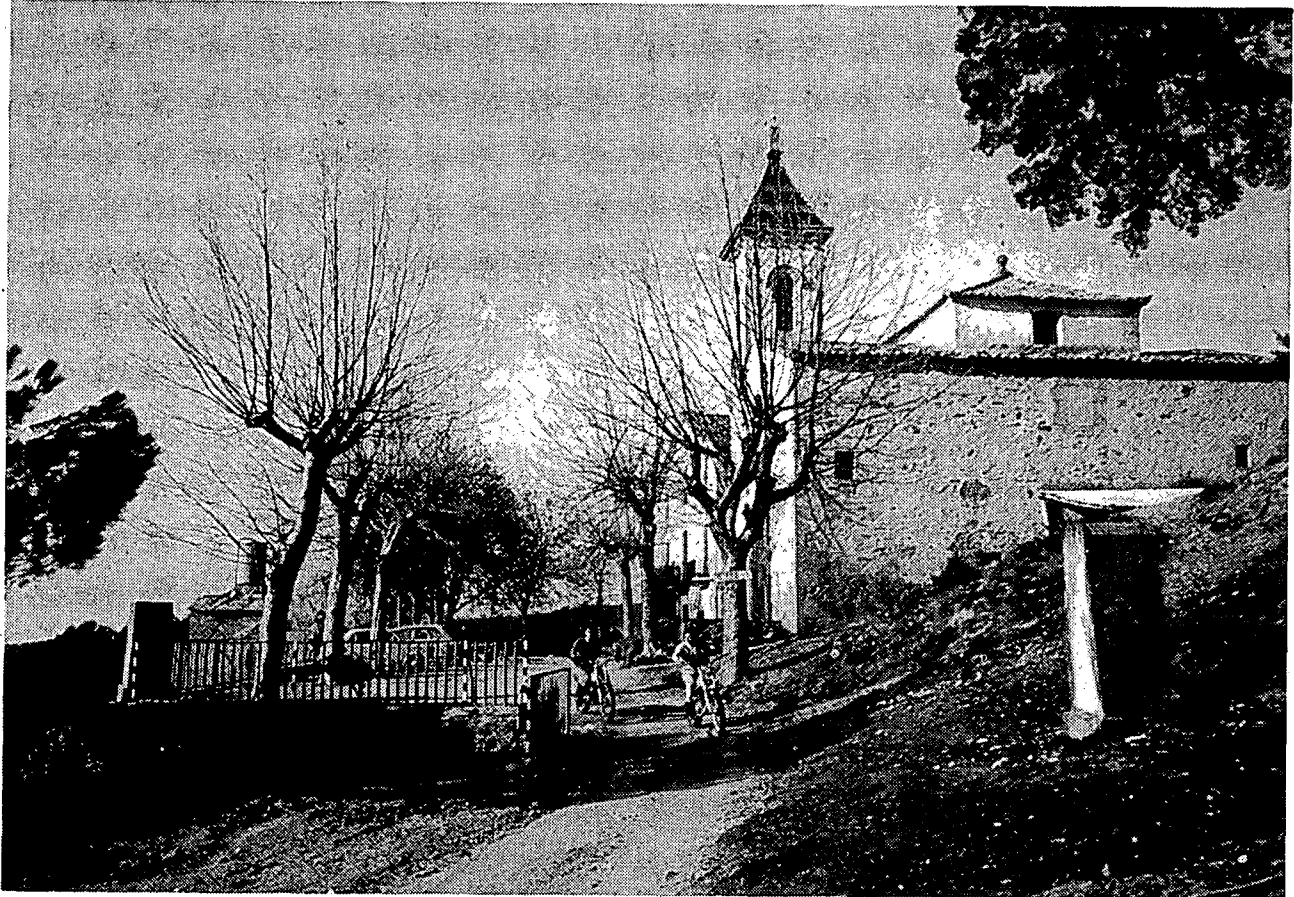
■ Pere Campàs Bonay Monestir de L'Estany

CALENDARI

L'ESGLÉSIA CELEBRA

D'ACÍ I D'ALLÀ

HOMES I INSTITUCIONS

Puig-l'agulla Santuari marià

Bastit en un turó de la comarca d'Osona -810 mt. a.-, Puig-l'agulla és un oratori molt estimat pels pobles i viles dels voltants.

Pertany al municipi de Sant Julià de Vilatorrada, al terme de Vilalleons: Aquest darrer poble crida l'atenció per l'exòtic apel·latiu, essent esmentat ja l'any 927; forma part del castell de Taradell com a "Villa Leonis".

Als seus frondosos voltants hi ha moltes cases pairals o masies: la Mata, la Boixeda o la Sala, antiga casa-forta als peus de Puig-l'agulla. Vilalleons, fou agregat l'any 1942 al municipi de Sant Julià de Vilatorrada.

Hi ha una vella tradició segons la qual la imatge de Santa Maria de Vilalleons, fou trobada per uns lleons el segle XV, prop la font de Puig-l'agulla, on s'hi erigí una modesta pilastra que el 1661 es convertí en capella, reformada el 1775 i que és la que veiem actualment, amb quatre altars laterals i un bell cambril presidit per la Mare de Déu, asseguda en un tron o setial, amb el seu fillet al braç. Les dues imatges porten corona; la Verge amb un ceptre a la mà dreta i el Nin amb la bola del món a la mà esquerra.

Els voltants del Santuari amb el seu airós campanar, es veuen ro-

dejats d'una vegetació ben esponerosa, entre la qual figuren til·lers, avets, pins i alzines.

Prop de l'església, agençada el 1975, hi ha també un hostal, on s'acull amb eficiència camperola els qui desitjen dinar o berenar.

A l'estiu, quan la calor es deixa sentir, dóna bo d'anar a Puig-l'agulla per gaudir de les belles perspectives muntanyenques i de l'aire pur de la contrada, tot ben amenitzat pel cant sempre agradable dels ocells i la presència acollidora del Santuari de la Verge, Mare de Déu i Mare de tots.

■ Pietat Campmajó

Sant tornem-hi

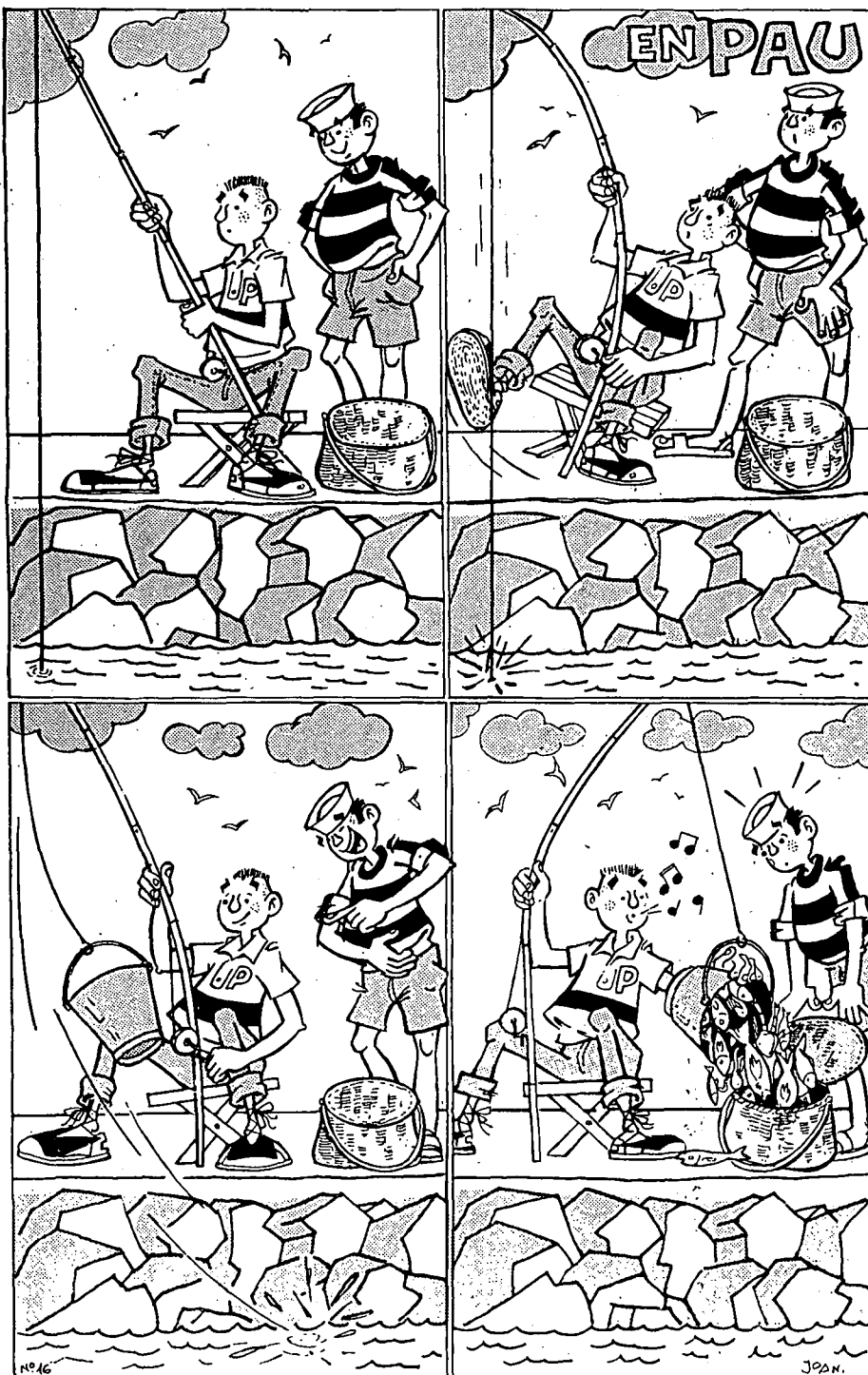
Tots els sants tenen el seu dia. I aquest sant que m'he inventat, també. I arriba cada any puntualment, precisament el dia de tornar a l'escola.

Ufl, tinc el cap ple de coses a fer i a preparar i no sé com posar-m'hi. Estic content perquè durant l'estiu he treballat bastant. En Pep em va deixar alguns llibres d'aquest curs que ara començaré, i amb el pare ens els hem mirat. Una mica, eh, no pas gaire. M'he llegit dos llibres, un d'història i un de contes, he fet tots els deures que tenia per fer i tres treballs manuals. El pare i la mare estan contents. Jo, també. A part de tot això, m'he divertit com un elefant (encara que no sé si els elefants es diverteixen). Vull dir que m'ho he passat bé. Vosaltres també, oi?

Celebrar sant tornem-hi, és tornar-se a llevar de matí, tornar-se a carregar a coll la bossa dels llibres, tornar a fer camí cap al "cole", tornar a classe, tornar a estudiar de valent, fer els deures, etc. etc. Moltes etcèteres. ¿Què hi farem? Mirant al sostre no s'aprèn res. Si quan s'iguem grans volem ser persones útils, cal estudiar i treballar.

Quin rotllo, mare meval! Però és ben bé així, no? I tampoc no n'hi ha per tant. Un altre dia parlarem de com se'ns presenta aquest curs.

Ah, aquest any no podreu pas renyar-me. Les cartes i postals que m'heu enviat les he contestades totes. Les guardo en una capsca, i més d'una i dues vegades les miro i les llegeixo. Em fan companyia. Quan obro la capsca, em sembla que em diuen: Hola, Eixerit! A mi se m'escapa el riure, i penso ets una mica ximplet Eixerit. Estic content, sí senyor, estic content. Gràcies a tots!

EN PITU CALSAPEU

Francesc d'Assís

per F. Gamisans

Cal respectar els arbres i restaurar les ermites

La muntanya de la Verna, a l'actual província d'Arezzo, assoleix una alçària de 1.128 metres sobre el nivell del mar. Ofereix una captivadora bellesa per l'austeritat i la grandiositat. També per tota mena de meravelles en la seva flora i en la seva fauna. I, sobretot, pel panorama imponent que des del cim s'albira. És un dels punts més alts dels Apenins.

La Verna és rodejada de rocam espadat i de cingles perillosos. Tres de les seves caveres resulten inassequibles i semblen com una muralla d'una fortalesa gegantina.

Des del pic més alt de la muntanya s'entreveuen valls immenses, regades pel Tíber i l'Arno. Quan el cel és clar s'albiren a l'orient les algües blaves de l'Adriàtic.

La Verna fou donada a sant Francesc i als seus companys per un ric i noble de la Toscana. Es deia Orlando de Chiusi.

Fera tres dies que el sant i els seus companys, fra Masseo, fra Àngel i fra Lleó, caminaven cap a la Verna. Francesc es troba defallit i amb prou feines pot caminar. Els tres companys supliquen a un bon pagès que els doni el seu burret per al germà Francesc. En sentir aquest nom el camperol, els pregunta:

—Sou vosaltres, per ventura, dels frares d'aquell Francesc d'Assís de qui tant es parla, i bé?

—Sí que ho som.

Aleshores, el bon home aparella l'ase i l'ofereix al sant. Francesc munta damunt l'animal, i el pagès segueix darrera seu.

Quan han fet tots plegats un bon tros de camí, el pagès para l'animal un moment. Mira el sant i li diu:

—Escoteu. Vós sou el germà Francesc d'Assís?

—Sí, bon home.

—Doncs, procureu ser tan bo com la gent creu que sou, perquè són molts els que tenen gran fe en vós. Us recomano que en vós no hi hagi res que contradigui allò que la gent espera.

—Francesc, llavors, baixa tot seguit del burret. S'agenolla davant el pagès. Li besa els peus i reagraia amb humilitat que l'hagi avisat tan caritativament.

Toma el sant a muntar a cavall. Continuen el viatge. Però la pujada és molt forta i fatigosa. Ara és el pagès que fa figa. Sua i es mor de set. I comença a rondinar. No pot més i es desespera.

Francesc baixa de l'ase i es posa en oració.

—Corre, vés—li diu— i en aquella roca trobaràs aigua fresca, que Jesucrist, per la seva bondat, ha fet brotar en aquest moment.

El pagès va i en beu fins a sadollar-se.

Van caminant i arriben vora l'espadat de la muntanya. Francesc vol reposar una mica sota l'ombra d'un roure. I mentre contempla el paratge grandlós, comencen a venir una munió d'ocells de tota mena. Amb els seus reflexos i batecs d'ales, manifesten gran festa i molta alegria. Rodegen el sant.

—Jo crec, germans meus, que al Senyor li plau que ens estatgem en aquesta serra aïllada. Els nostres germans ocells ho demostren amb tanta alegria...

Al lloc on hi havia el roure, al voltant del qual sant Francesc predicà als mobxons, l'any 1602 fou edificada una capella, dita encara avui "l'ermita dels ocells".

Per què tantes gàbies a les parades de la Rambla? Per què tants d'incendis al bosc?

Cal respectar els arbres i restaurar les ermites, on vindrien de bell nou a cantar els ocells.

DEL LLIBRE "FRANCESC D'ASSÍS, SANT ECOLOGISTA". EDITORIAL CLARET

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Marc, capítol 7, versets de l'1 al 8, 14 i 15, del 21 al 23 (Mc 7: 1-8, 14-15, 21-23).

Reflexionem: 1. Als ulls de Déu, allò que compta no és pas simplement l'exterior de la persona, les coses, les circumstàncies, sinó el cor, les intencions. Cada u és allò que és en el seu cor. Allò que estimem, som. Si estimem el bé i la veritat... en canvi si estimem el mal i la mentida...

2. L'home és lliure, i és la nostra llibertat i el nostre amor que s'han d'obrir als dons de Déu. Allò que fem com a nols i noles cristians, ha de ser fruit i expressió de la nostra fe, del nostre amor i de la nostra llibertat.

3. No podem acontentar-nos simplement fent allò que devem fer. Cal fer-ho amb fe i amb amor. El nostre esperit i el nostre cor tenen la força meravellosa de fer sempre viu i nou allò que fem. La força del nostre amor a Jesucrist és el que ens empeny a comportar-nos com a fills de Déu.

■ El mossèn

JESÚS ENS PARLA

Trenca, trenca, trenca...

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un país llunyà, qui sap on para, van tenir lloc uns fets força originals, que ara intentaré de recordar.

Heus aquí que en aquest país la quitxalla era força entremallada i moguda. Em direu que aquesta és una característica molt corrent en tots els nanos d'arreu, oi? És cert, però aquests nens anaven més enllà que la majoria. La canalla d'aquest país havia oblidat com es jugava a tots aquells jocs dels que parlaven els pares, aquells nens no sabien jugar. L'única cosa que sabien fer era trencar. Trencaven vidres i jerros, estripaven cortines i llençols, destrossaven mobles i, fins i tot, foradaven les parets amb martells i altres eines que, després ja no podien servir per arreglar tot el mal que s'havia fet.

Els pares i els grans d'aquest país ja no sabien com fer-s'ho per treure dels caps dels seus fills aquesta mania. Ja ho havien intentat tot. Però per més

que miraven d'ensenyar de jugar els nanos, en més brutals es convertien les trencadisses dels menuts.

Un bon dia un dels homes més vells del país va tenir una bona pensada. La proposta era força grotesca, però realment, el problema també ho era. Els grans van posar-se mans a la feina ben ràpidament. Es tractava de construir un edifici que seria sacrificat. Un edifici tot nou, amb tot allò que els nens gaudien de trencar, un edifici que la quitxalla podria rebentar.

I així ho van fer. Un cop acabat, l'edifici feia molt de gòlg. Els pares dolen de deixar-lo destrossar, però ja no els quedava cap altra esperança. Van donar als seus fills tot l'instrumental necessari, i viallure. Aquells gallfardeus no s'ho acabaven de creure, i val a dir, que es van lluitar a la seva tasca en cos i ànima. Al vespre del primer dia ja no quedava cap got, plat o copa, sencers; les finestres llufen nues, sense vidres ni cortines, i la major part de les portes havien estat

esbotzades. Els nens anaren a dormir a casa suats, però d'allò més excitats encara.

El vespre del segon dia, a l'edifici ja no quedava ni un sol moble dempeus; tota la fusta havia estat cremada, i ni un sol petit objecte decoratiu podia fer recordar quina havia estat aquella cambra. Els nanos restaren cansats, però encara no exhausts.

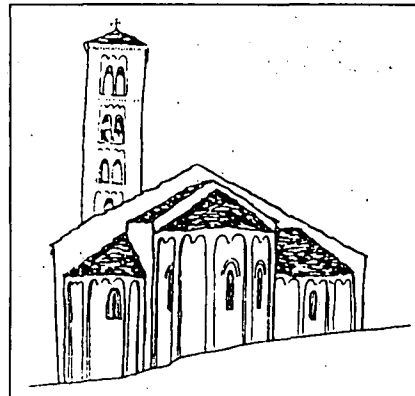
El tercer dia els nens començaren a usar els martells per foradar envans i parets. El pobre edifici es convertia a poc a poc en res més que un munt de ferralla i runes. La pols feia que nens i grans no deixessin de tossir. Allò ja no tenia tanta gràcia. Els petits estaven rendits, i de mica en mica van anar deixant les seves eines i tornaren a casa, afamats i morts de son.

Els grans gairebé no s'ho podien creure. La imatge era desoladora, però els nens ja no eren capaços de trencar res. N'havien tingut ben bé prou. I d'aquell dia ençà, cap menut no ha tingut esma per trencar res més.

VIURE EN L'ESGLÉSIA

a cura del Dr. Pere Tena

"Nosaltres"

• LA PARTICIPACIÓ DEMANA EL "NOSALTRES"

Una de les qüestions de fons més importants per a la participació litúrgica consisteix en la necessària identificació de tota l'assemblea en una mateixa acció. És ben segur que mentre una assemblea no actua amb plena consciència d'estar realitzant "en comú" una mateixa acció, difícilment es pot dir que s'hagi arribat a una participació real i activa. No n'hi ha prou, en efecte, que moltes persones estiguin en un mateix lloc, amb més o menys silenci, veient com algú o alguns actuen i prenen iniciatives. I tampoc no n'hi ha prou que cadascú, durant la celebració, pregui individualment i potser amb intensitat. Això no són realitzacions vàlides de la participació activa tan desitjada.

La Litúrgia mateixa dona una resposta i orientació per aquest tema: als textos litúrgics de pregària estan formulats en plural, i al subjecte és el "nosaltres"; només quan el sacerdot recita oracions privades es permet l'ús del "jo". Vegeu, per exemple, les pregàries eucarístiques: encara que siguin pròpies del sacerdot, ell les recita en plural, perquè són oració de l'Església reunida.

Però aquest "nosaltres" és difícil d'aconseguir. Qui n'entén el significat està en camí d'arribar a una comprensió autèntica de la participació litúrgica.

• EL MESTRATGE DE ROMANO GUARDINI

L'any 1918, tot just acabada la primera guerra europea, el gran mestre i pioner que fou Romano Guardini, publicava el llibre "L'Esperit de la Litúrgia", i des de les primeres pàgines proposava clarament la qüestió:

"La Litúrgia no parteix del Jo, sinó del Nosaltres... No és l'individu el subjecte de la Litúrgia, sinó la Comunitat, la massa dels creients. Allò que constitueix la col·lectivitat no és la suma genèrica dels que estan reunits en el temps i en l'espai, dins d'un recinte o església, com tampoc no ho és una comunitat determinada, dins del seu convent. La col·lectivitat de la qual es tracta aquí sobrepassa els límits d'un espai confinat i abraça en el seu radi d'acció a tots els creients del món; igualment, desborda els límits del temps, puix la comunitat pregant, peregrina per aquest món visible, està unida amb vincles íntims a la comunitat triomfant, per la qual el temps ja no existeix...". "El subjecte d'aquesta comunitat és, en una paraula, l'Església". (El Esperitu de la Litúrgia, cap. II).

Suposada aquesta entrada en matèria, Guardini explica les condicions per obtenir el sentit del "nosaltres" per part dels "individus":

"En la vida litúrgica, l'individu no se situa davant Déu com un ésser aïllat, independent, sinó com un element, un factor constitutiu d'aquesta gran unitat de la qual parlem. La unitat, la col·lectivitat, és la que s'adreça a Déu; el creient aporta la

seva col·laboració, i per això se li exigeix que sigui conscient de la seva qualitat de membre integrant, i, per tant, de la seva responsabilitat. En la zona litúrgica és on el creient experimenta més intensament i viu la comunió amb l'Església...".

"El concepte de comunitat espiritual demana o pressuposa, com el de qualsevol altre col·lectivitat, una doble concessió: en primer lloc, un sacrifici... i, en segon lloc, es demana una cooperació actuant i positiva".

• LA FORÇA ESPIRITUAL DEL "NOSALTRES"

Finalment, Guardini resumeix el sentit espiritual del "nosaltres" = Església, que és el subjecte de l'acció litúrgica:

"El **nosaltres** que abans utilitzàvem era l'expressió d'una realitat objectiva; però ara aquesta paraula ja s'enriqueix de contingut i indica que el que la pronuncia estén als altres el sentiment de la seva pròpia vida, que inclou i compromet els altres en el concepte de la seva pròpia individualitat. Abans, la dificultat consistia a dominar l'orgull, la rebel·lió personal...; ara, el que se'ns mana i imposa és vèncer el propi orgull i la natural repugnància a obrir el nostre cor a altres vides estranyes; el sobreposar-se a la violència que produeix descobrir la pròpia intimitat; superar l'horror instintiu de manifestar-se francament, d'abatre aquest aristocratism o esperit de selecció individualista, que només es troba bé amb aquells que el gust o el caprici escullen. Allò que la Litúrgia ens exigeix, en una paraula, en arribar a aquestes altures, és la renúncia abnegada de nosaltres mateixos: un sortir constantment de nosaltres mateixos; un generós i compassiu amor de caritat sempre disposat al lliurament i al sacrifici, en la participació comunicativa de la vida amb els nostres semblants".

Val a dir que no és molt freqüent parlar de la participació litúrgica en aquests termes de vida espiritual. Però són decisius per arribar fins al fons de les qüestions.

Si quan ens reunim per a la missa dominical només portem les nostres preocupacions, i sobretot si només ens reunísim perquè "toca fer-ho", la celebració del Eucaristia no serà pas el moment de culminació de la nostra vida cristiana, sinó com a màxim, una estona de pregària i seguiment piadosos de la celebració litúrgica.

Una vegada més, em sembla que la paraula justa per indicar la participació és la paraula "entrar". El Jo personal "entra" conscientment en el "Nosaltres" de l'acció litúrgica, sense perdre's en la seva identitat, però renunciant a afirmar-se en exclusiva i assumint la pregària i el sentit del Nosaltres. En aquest Nosaltres, que és l'Església, ens sentirem expressats i portats vers unes perspectives d'ofrena, d'expressió de fe, de comunió eclesial i individual, que sols no hauríem aconseguit.

LECTURES DEL DIUMENGE

DIUMENGE XXII DURANT L'ANY/B

"NO AFEGIU RES ALS MANAMENTS QUE JO US DONO. COMPLIU ELS MANAMENTS DEL SENYOR"

Les promeses de fidelitat a l'aliança que el poble, juntament amb Josuè, va fer a l'entrada de la terra promesa (vegeu diumenge passat), troben un complement, dins la literatura bíblica, en aquesta exhortació posada en llavis de Moisès. És un testimoni de seguretat en l'elecció de Déu, i en la seva presència enmig del poble: és l'experiència de l'Èxode. La temptació de posar al mateix nivell els manaments dels homes i els preceptes de Déu és antiga: és la temptació de posar la Paraula de Déu al servei del desig de l'home.

Lectura del llibre del Deuteronomi (4:1-2,6-8)

Moisès digué al poble: "Ara, Israel, escolta els decrets i les prescripcions que avui us ensenyo, i compliu-los. Així viureu, entrareu al país que el Senyor, el Déu dels vostres pares, us dona, i en prendreu possessió. No afegiu res als manaments que jo us dono ni en tragueu res. Compliu els manaments del Senyor, el vostre Déu, que us dono avui. Guardeu-los i poseu-los en pràctica. Si ho feu així, tots els pobles us tindran per assenyats i molt intel·ligents: quan sentiran dir que heu rebut tots aquests decrets, diran: 'Aquest poble és una nació assenyada i molt intel·ligent'. I realment, ¿quina és la nació que tingui els seus déus tan a prop, com el Senyor, el nostre Déu, és a prop nostre sempre que l'invoquem? I, ¿quina és la nació, per gran que sigui, que tingui uns decrets i unes prescripcions tan justes com aquesta Llei que jo us he donat avui?"

"SENYOR, ¿QUI PODRÀ ESTAR-SE A CASA VOSTRA"

El salm responsorial adquireix avui un dramatisme peculiar de diàleg. El poble pregunta, i Déu respon. Sempre és així. Les preguntes més profundes de l'home troben la seva resposta en la Paraula de Déu, perquè és Ell qui coneix el cor de l'home. Només cal estar prou atents per escoltar-los.

Salm 14: 1a i 2-3a, 3bc-4ab, 5 (R.: 1a)

Senyor, ¿qui podrà estar-se a casa vostra?

El qui obra honradament
i practica la justícia,
diu la veritat tal com la pensa;
quan parla, no escampa calúrnies.

R.: Senyor, ¿qui podrà estar-se a casa vostra?

Mai no fa mal al proïsme,
ni carrega a ningú res infamant,
compten poc als seus ulls els descreguts,
honra i aprecia els fidels del Senyor. R.

No fia els seus diners a interès,
ni es ven per condemnar cap innocent.
El que obra així, mai no caurà. R.

"HEU DE POSAR EN PRÀCTICA LA PARAULA"

També aquest fragment de la carta apostòlica gira entorn del tema de l'obediència a la Paraula de Déu. Encara que estem fent

lectura contínua de la carta, el contingut és perfectament coherent amb la resta de les lectures d'avui. Quan això s'esdevé, encara que no és necessari que sigui sempre, ens porta a remarcar més fortament el missatge central de les lectures.

Lectura de la carta de sant Jaume (1:17-18, 21b-22, 27)

Germans meus estimats, tot el que rebem de bo, tot do perfecte, prové de dalt, baixa del Pare dels estels. En ell, res no canvia, no hi ha ni ombra de variació. Ell ha decidit lliurement que la proclamació de la veritat ens fes néixer a la vida, perquè fóssim com un primer fruit de tot el que ha creat. Acolliu amb docilitat la paraula plantada en vosaltres. És una paraula que té el poder de salvar-vos. Però no us limiteu a escoltar-la, que us enganyariau a vosaltres mateixos: l'heu de posar en pràctica. La religió pura i sense taca als ulls de Déu és que ajudeu els orfes i les viudes en les seves necessitats, i us guardeu nets de la malícia del món.

"VOSALTRES ABANDONEU ELS MANAMENTS DE DÉU PER MANTENIR LES TRADICIONS DELS HOMES"

Reprenem avui la lectura de Marc, després dels cinc diumenges dedicats a l'evangeli de Joan. La represa es fa passant a la incidència pràctica de la fe en Jesús, tan accentuada en el discurs del pa de vida. El "cor" que creu és un cor proper al Senyor, i d'aquest cor no en sortirà cap dels elements negatius esmentats per Jesucrist. Aquest cor és capaç de distingir entre allò que ve de Déu i allò que ve dels homes, allò que "m'agrada a mi" i allò que Déu vol.

Lectura de l'Evangeli segons sant Marc (7:1-8a, 14-15, 21-23)

En aquell temps, els fariseus i alguns mestres de la Llei que venien de Jerusalem, es reuniren entorn de Jesús i s'adonaren que alguns dels seus deixebles menjaven amb les mans impures, és a dir, sense haver fet la cerimònia de rentar-se-les. Cal saber que els fariseus, i en general tots els jueus, seguint la tradició que han rebut dels ancians, no mengen mai sense haver-se rentat les mans ritualment i quan tornen del mercat no mengen, sense haver-se banyat; i observen per tradició moltes pràctiques semblants, com és fer passar per l'aigua, vasos i gerros i atuells d'aram. Els fariseus, doncs, i els mestres de la Llei preguntaren a Jesús: "¿Per què els vostres deixebles no segueixen la tradició dels ancians i mengen amb les mans impures?". Jesús els respongué: "Isaïes tenia tota la raó quan va profetitzar de vosaltres, hipòcrites, tal com diu l'Escriptura: 'Aquest poble m'honora amb els llavis, però el seu cor es manté lluny de mi. El culte que em dona és en va, les doctrines que ensenyen són preceptes humans'. Vosaltres abandoneu els manaments de Déu per mantenir les tradicions dels homes".

Després cridà la gent i els deia: "Escolteu-me tots i entencu bé això que us dic: Res del que entra dintre de l'home des de fora no el pot contaminar; només allò que surt de l'home el pot contaminar, perquè de dins de l'home, és a dir, del seu cor en surten els pensaments dolents que el porten a cometre fornicacions, robatoris, assassinats, adulteris, estafes, maldats, enganys, indecències, enveges, insults, arrogància, ximperia: tot això dolent surt de dintre i és el que contamina l'home".

LA BÍBLIA A L'ABAST

Josep M. Argonés

Dues visions oposades de l'accés a Déu (Mc 7:1-8.14-15.21-23)

• PURS I IMPURS

Acabada la lectura del sermó del Pa de Vida, que ens ha ofert sant Joan aquests darrers diumenges, el leccionari de la missa dominical ens retorna a l'evangeli de sant Marc. Avui llegim una pàgina no gens fàcil d'aquest evangelista. I la dificultat augmenta perquè el leccionari litúrgic ens en fa llegir una tria solament. Per això estaria molt bé que, fora del context de la celebració litúrgica, llegíssim tot sencer, i amb pausa, el fragment 7:1-23.

Arets potser pel rebombori que es deuria organitzar entorn del fet de la multiplicació dels pans, **els fariseus i alguns mestres de la llei, que venien de Jerusalem, es reuniren entorn de Jesús** (v. 1). Aquests prohoms s'acosten a Jesús, no pas amb ganes d'aprendre els ensenyaments del Mestre, sinó per discutir-los-hi. Així no deixa de ser intencionada l'observació de l'evangelista: **que venien de Jerusalem**. El procés contra Jesús ja ha començat.

En l'ambient on Jesús es mou, els prohoms observen que, començant pels mateixos deixebles del Mestre, **alguns menjaven amb les mans impures, és a dir, sense haver fet la cerimònia de rentar-se-les** (v. 2). El grec de Marc és alhora més auster i intencionat: "Veient -fariseus i escribes- alguns dels seus deixebles que menjaven el pa amb mans usuals, és a dir, no rentades"... ¿Al·lusió a com, sense gaires manies, tothom havia menjat al desert de la multiplicació dels pans? Com que sant Marc escriu per a lectors no jueus, explica en un llarg parèntesi els costums rituals dels jueus (vv. 3-5). El problema no era higiènic, sinó que volia tenir implicacions religioses. Es tractava de l'anomenada puresa legal, que feia les persones aptes per als actes de culte, d'accedir, doncs, a Déu. Prescripcions, com dirà Jesús, no pas donades per Déu sinó establertes pels homes, amb tota la bona voluntat inicial que es vulgui, però que havien decaigut en una mena de xarxa ritual que entrampava tothom. El poble ras, incapaç d'entendre tantes minúcies i preocupat per la feixugor de la vida quotidiana, se'n des preocupava, també cal dir-ho, amb massa menyspreu. Però resultava que acabava per considerar-se impur, no apte per accedir a Déu, en oposició als que el poble considerava "purs", els tradicionalistes.

• RITUS I TRADICIÓ

Davant de l'atac de fariseus i escribes, Jesús contraataca: **Vosaltres abandoneu els manaments de Déu per mantenir les tradicions dels homes** (v. 8). Tradició ve de "trader", entregar i fa referència a l'ensenyament que es transmet del mestre al deixeble. Així amb una fina ironia Jesús diu als mestres de la llei i als "purs" que són molt mal mestres: "abandonant el manament de Déu, us aferreu a la tradició dels homes". Porten, doncs, a l'error els que es refien d'ells. I els enfronta amb un cas concret -que el leccionari omet ací per brevetat -: **Bé en sabeu prou de desfer-vos dels manaments de Déu en nom de la vostra tradició!** Moisès havia dit: "Honra el pare i la mare". I també: "Els qui maleeixen el pare o la mare seran condemnats a mort". Però vosaltres, quan algú diu al pare o a la mare: "Consagro a Déu els meus béns que vosaltres teniu dret a usar en profit vostre", ja no li

permeteu de fer-ne res a favor del pare o de la mare. Així, en nom de la tradició que us transmeteu els uns als altres, **traieu tot valor a la paraula de Déu. I de coses per l'estil, en feu moltes** (vv. 9-13). El resultat d'aquest capteniment dels mestres i dirigents del poble és desastrós. En lloc d'acostar-lo a Déu, l'allunyen. I els cita Isaïes 29:13. Bones són les tradicions i fins necessàries, sempre que no suplantin els manaments ni l'ensenyament de la paraula de Déu. No hi ha ningú ni res en aquest món que estigui per damunt de la paraula de Déu. Al contrari, tots ens hem de deixar interpel·lar per aquesta paraula, punt de referència obligat per no desbarrar pels camins de la fe. Jesús no condemna l'autèntica tradició, sinó l'orgull obcecat dels que, creient-se mestres, es creuen també autoritzats a alterar-la i fins a negligir-la. Per això es declara obertament a favor dels deixebles -a favor de la persona concreta-. És justament la persona la que cal salvar -vet aquí "el manament" que més d'un cop som temptats a negligir els qui hem estat posats per fer tasca pastoral-, i no les "nostres" tradicions, decrets i acords polítics. Recordem-ho tots, també els consells pastorals de tots nivells.

• SURT DE DINS, LA PURESA

La darrera part de la "controvèrsia" retorna al tema de la purificació. Jesús proclama que no és net aquell que es renta molt, sinó el que no s'embruta. Els ritus de purificació són únicament signes. Si no són celebrats amb rectitud d'intenció i amb ganes de convertir-se, resulten ineficaços per solemnes i ben executats que siguin. I és que no són les mans, o la cara, el cos, que cal purificar, sinó l'esperit, la personalitat. Perquè la puresa o la impuresa de la persona surt de dins. Una vegada més té raó la sentència popular quan diu que hi ha aparences que enganyen. **Res del que entra dintre de l'home des de fora no el pot contaminar** -o sigui: no l'invalida per acostar-se a Déu ni per formar part de la comunitat-; **només allò que surt de l'home el pot contaminar**. I l'evangelista ens transmet una llista de realitats -de presa de posició interior- que barren el pas de l'home i de la dona a l'accés a Déu i a la comunió amb els germans (vv. 21-22): **Tot això dolent surt de dintre i és el que contamina l'home** (v. 23). Per més que aquesta doctrina de Jesús sembli més que clara, evident, no sempre la comprenem. Així ho observa sant Marc en uns versets que el leccionari omet avui: Quan Jesús deixà la gent i entrà a casa, els deixebles li preguntaren què volia dir aquell proverbi. Jesús els respongué: ¿També vosaltres sou incapaços d'entendre-ho? (vv. 17-18). El grec usa el mot "af-sinetoi" no intel·ligents, imprudents, com tradueix la Vulgata llatina. ¿Un retret als responsables de la comunitat cristiana? La pastoral exigeix intel·ligència, o si ho preferiu, prudència. Intel·ligència sobrenatural, fruit de l'Esperit Sant, que té molt poc a veure amb la "intel·ligència" humana, que massa sovint es confon amb murrieria, amb habilitat política, amb autoritarisme... i ens porta a cometre moltes "imprudències" pastorals. A deixar "el manament" de Déu -estima i salva la persona- en benefici de les "nostres" tradicions, allò que hem establert nosaltres. I també la "puresa" pastoral surt de dins, quan a dins hi ha l'Esperit de Déu que ens ha pres del tot.

COSTUMS I

per Esteve Busquets i Molas

TRADICIONS

Santedat i terra cuita

Hem passat els mesos i els dies més tòrrids de l'any. Tradicionalment, el jorn més calorós sol ser el de Sant Llorenç que hem deixat molt endarrera, però com que un estimat lector va demanar-me fa temps que parlés d'aquest sant, intentaré complaure'l, tot i que, contràriament al que em diu en la seva carta, ja n'he parlat altres cops.

Aquest sant d'Osca —fill d'Orenci i Paciència— era un tipus clàssic de la nostra extraordinària punta d'Europa. Els hagiògrafs s'admiren que pogués aguantar el martiri del ast o de les graelles amb un somriure irònic, amb bromes i una certa arrogància ensems que deia: "Ja està cuit aquest costat, tomba'm i menja". Almenys així ho narra Prudenci afegint que deixà estupefacte el jutge.

D'altres sants tingueren aquest tremp: Eulàlia, Mer, Just... Diria que no hi hagué màrtir ibèric —numantí, celtiber, cantàbric...— que no sabés morir amb valenta alegria. I la història es repetí com aquell qui diu, fa quatre dies.

Sant Llorenç va passar per Barcelona. Almenys així ho afirma la tradició. Anava d'Osca a Roma —o en venia— acompanyant el seu bisbe, cognomenat Pastor i que més tard seria el Papa Sixte I. Sant Llorenç era el seu primer diaca i s'hostatjaren en una casa del carrer de la Llibreteria que per això fou coneguda pel nom de "Casa de Sant Llorenç". Avui

hi ha el Centre Excursionista de Catalunya.

El dia de la seva festa hom beneïa i repartia aigua d'un pou de la casa, a la qual se li atribuïa la virtut de guarir les cremades. Cosa que també feia "l'aigua cremada" i el "fang de bujola" que es venien pels voltants —la primera era la dels cubells on els ferrers apagaven els ferros roents; el segon, el llot que es formava al fons i era especialment guaridor de les nafres a causa de cremadures.

També va passar per Girona i pel carrer de la Força que per això se'n digué de Sant Llorenç i s'hauria allotjat a la casa número 12, igualment acompanyant sant Sixte. En record d'aquella estada, quan entemps pretèrits es condemnaven els reus a la pena d'assots passejant-los pels carrers, quan arribaven al de Sant Llorenç suspenien el càstig fins haver passat, car es considerava un carrer sagrat i no es podia profanar la terra que havia trepitjat el sant.

També diuen a Girona i a Tortosa, com a altres indrets de Catalunya, que el dia de Sant Llorenç si algú s'absté de menjar res cuit al forn, inclòs el pa, el sant li concedeix la gràcia de poder sanar les cremades amb saliva.

Pel Baix Ebre era molt testesa la creença

que si el dia de Sant Llorenç es furgava a terra i es trobaven "carbonets" del sant, hom es deslliurava del foc i res no podien tampoc els llamps contra les cases que conservessin d'aquelles pedretes. Malgrat el seu nom, són completament blanques i hom creu que són restes de la foguera on fou rostit el sant. També es diu a diferents llocs, que fou cremat en un foc fet de closques d'ou, per la qual cosa és de mal averany cremar les clofolles. Fins i tot s'havia cregut que era pecat.

A Barcelona s'havia celebrat una fira on es venien uns fòssils popularment coneguts com "ulls de santa Llúcia" i que servien per treure brosses dels ulls. Es relacionaven amb la diada de Sant Llorenç perquè aquest guareix, també, els mals de la vista. Els Goigs que es cantaven a Sant Llorenç del Munt ho asseguren: "Coixos, 'cegos', paralítics/ tots los mals més incurables/ en Vós troben veritables/ remeis i consols mirífics". Els de Sant Llorenç de Morunys diuen: "Per foc i mal de queixal/ és aquí cosa sabuda,/ invocant amb cor formal/ Sant Llorenç ens és ajuda".

Una de les coses més belles que s'han escrit sobre sant Llorenç, és pel meu gust, la "Quatrena" de López Picó: "Com la terrissa que el gerrer perfila,/ treballa el teu martiri la virtut/ del cos ben cuit, honor de bona argila,/ on Déu mateix emmellarà la llum".

BABAR™

i els seus amics a la ciutat

BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

Tot de periodistes envaeixen el palau.

Un d'ells acosta un a Celest:

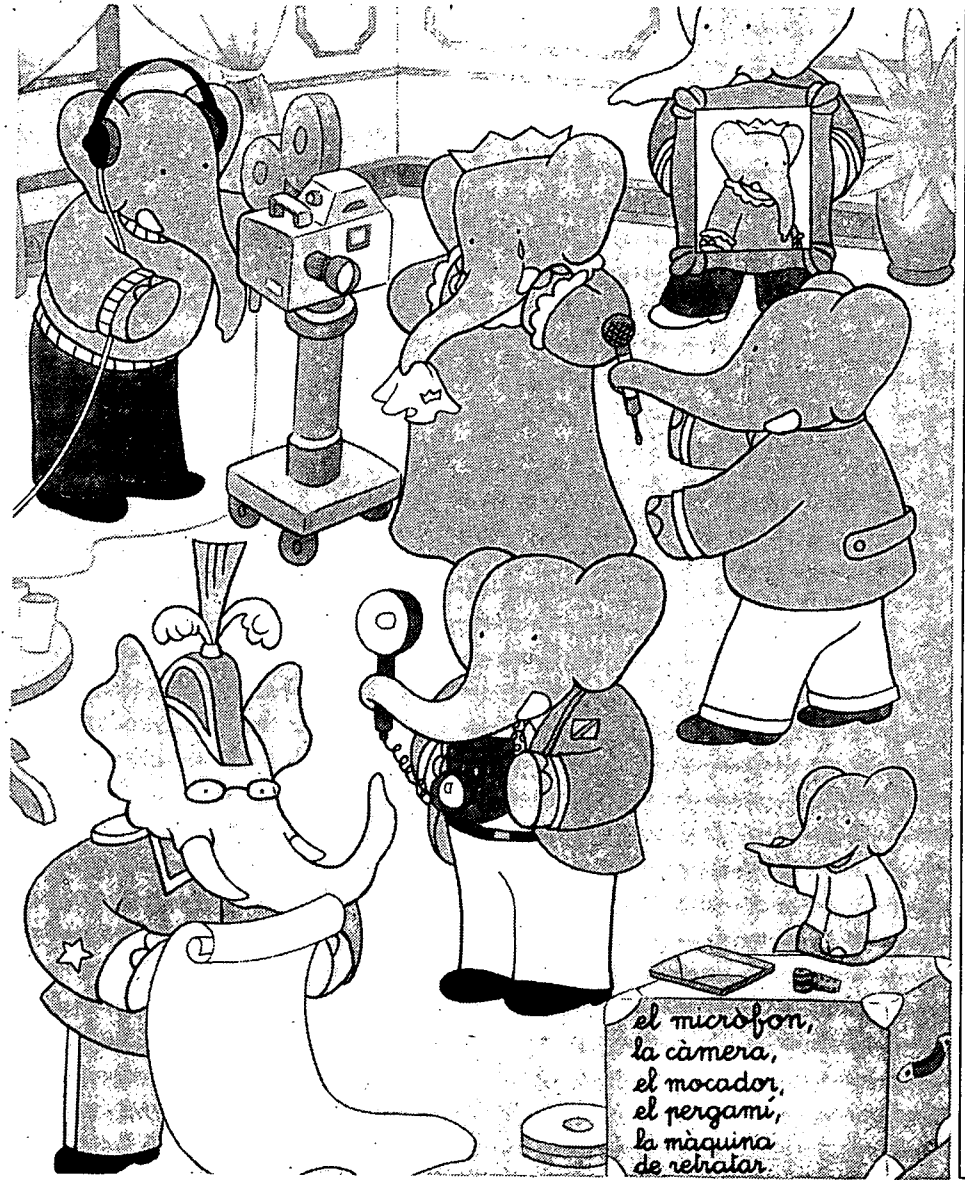
- Pot dir alguna cosa davant la ?

Celest vol parlar, però està tan emocionada que ha de treure el .

En aquell moment, el coronel Cornelius desplega un per llegir el seu discurs:

- Estem tots molt contents de poder oferir a la nostra reina el retrat que ha fet el pintor Justinià... - Quiets! - els diu el fotògraf -

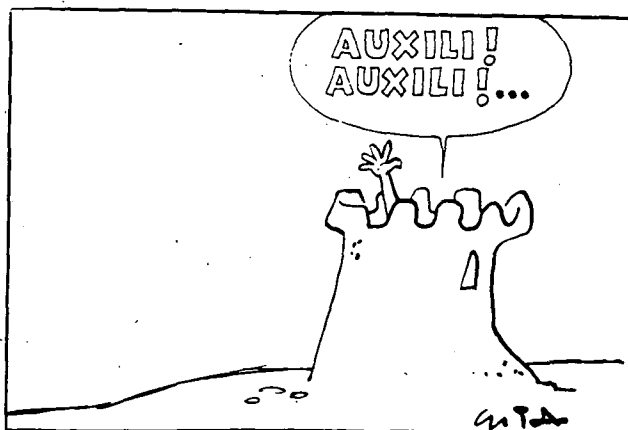
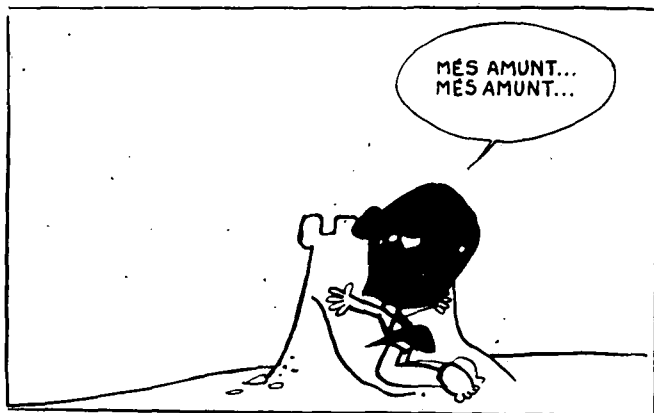
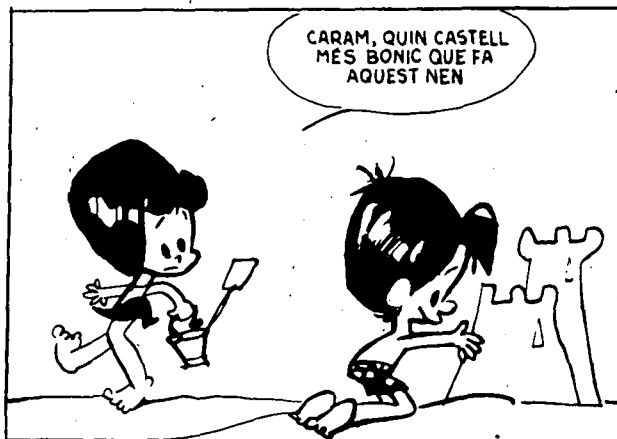
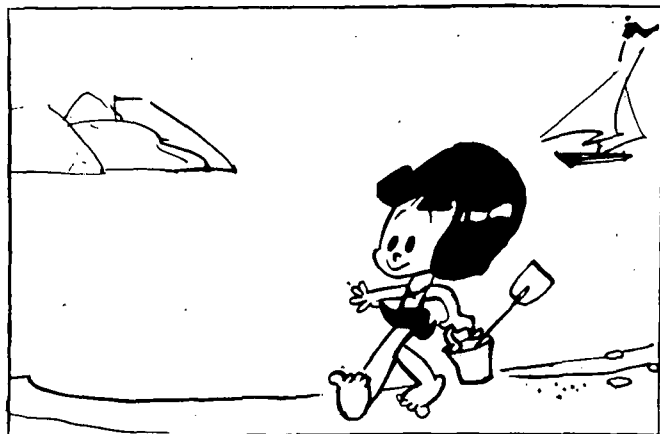
Mireu tots la !

el microfon,
la càmera,
el mocador,
el pergami,
la màquina
de retratar.

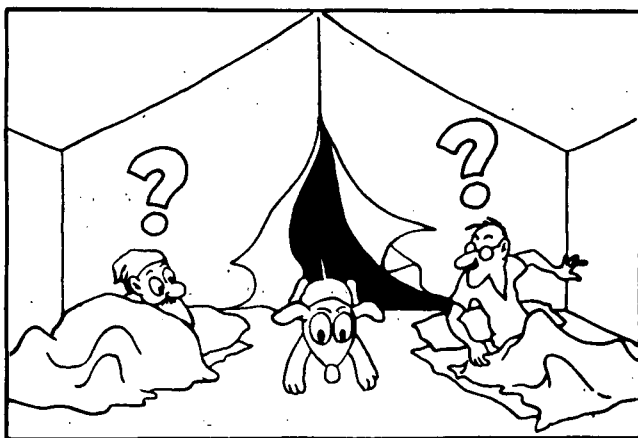
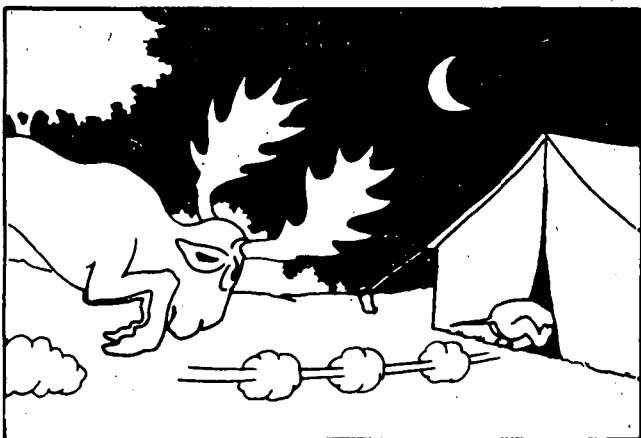
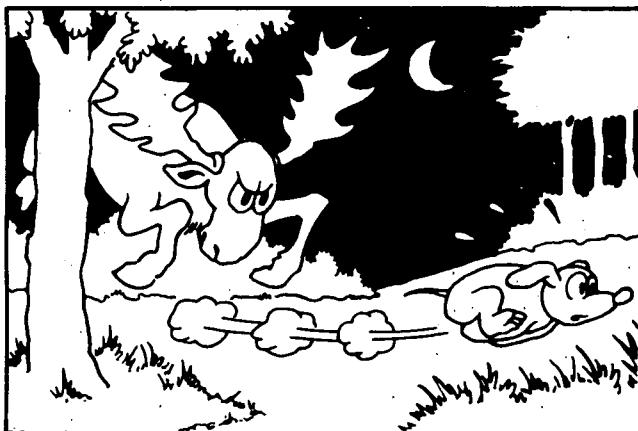
Babar i els seus amics creats per Jean i Laurent de Brunhoff

LA MARIONA

EN BUFA I EN PUMPUM

per M. A. Sayrach

N'hi ha prou amb estimar (3)

En aquell moment se sentí el xerric d'una porta, i la fregadissa de passos en el passadís. S'obrí la porta del despatx. Era l'Elisenda amb el cabell esbullat i abillada amb camisa de dormir. Alta, maca, benplantada i amb una tendra expressió d'astorament al rostre. A en Santi li semblà com la presència reconfortant d'un àngel que li anunciava la transcendència de la vida. Aquell corrent subterrani, ¿desembocaria a l'ocèa de la vida? ¿el final de la pel·lícula, encara inèdit, seria feliç? Ella encetà el moviment d'apropar-se a la taula on ell escrivia, i ell s'aixecà per anar al seu encontre i besar-la i abraçar-la afectuosament.

—Amor meu, són les tres de la matinada. Plega, si et plau, de pensar i d'escriure.

—Sí, tens raó. M'havia capficat profundament i començava a angoixar-me. Visc tan posseït per la vida i pel moment present, que la vida no em deixa viure ni em deixa fer història. Cada moment, neixo. Cada moment, moro. I tinc la impressió que no tinc temps de sembrar, i menys de recollir.

—Però tens temps d'estimar. Això és l'essencial. Amb això n'hi ha prou. M'estimes, oi? Sí, t'estimo Elisenda, i per tu, a tot el món. Déu ho sap. Em sembla que em dones la clau del enigma. ¿Com no se m'havia acudit abans? N'hi ha prou amb estimar. No se'ns demana res més. El misteri de Déu és un misteri d'amor, i el de la persona humana, també. Entre l'amor i l'egoisme, però, hi ha un full de ceba.

—Sí, Santi, i no és tasca nostra garbellar el gra de la palla.

—Si em fas cafè, seràs la dona més maca del món.

—Ah, ¿i si no te'l faig, no?

—També, però el cafè em donarà l'oportunitat d'assaborir-ho més llargament.

—Bon dia, Núria. ¿Ha arribat el "jefe".

—Home, a tu, què et sembla. Són les dotze del migdia.

—Sí, és clar...

—Santi, t'has mirat al mirall?

—Fas una cara esblanqueïda i ullerosa que no t'afavoreix gens.

—Aquesta nit, he anat de part, saps? I esbossà un somriure.

Entrà obrint i tancant portes, tot saludant, sense ser correspost, els esfinxs d'ulls esbatanats mirant la pantalla dels respectius ordinadors. Arribà a la mampara de fusta i vidre que aïllava el "jefe", de l'obrador de la redacció. Tustà a la porta.

—Endavant! Hola, Santi. Bon dia. ¿Com va això?

—Bé. Et portava l'article.

—Molt bé. Ara mateix en faig una lectura ràpida, i el poso en circulació. Gràcies. Adéu.

Tancà la porta. A posta, s'aturà a la taula d'en Jordi, des d'on, de reüll, podia veure la cara del "jefe". Veié que corrugava les celles, sospirava i s'acomodava al seient. I, com altres vegades, tingué aquella vaga i dolorosa impressió: la d'un pare desprietat que deixa la criatura a l'asil. I és que cada article s'enduia un esquinçall de la seva vida.

■ XESC SOLIU